

53/2016. (XII. 16.) NFM rendelet

a légijármű és a repülőeszköz személyzet, valamint a repülésüzemi tiszt képzéséről, vizsgáztatásáról, engedélyeiről és a képzésükben részt vevő képző szervezetek engedélyezéséről

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 74. § (1) bekezdés *l*) és *w*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 109. § 13. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

ELSŐ RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A rendelet hatálya

1. § E rendelet hatálya

a) az ultralight repülőgépen, autogiron, motoros sárkányrepülő eszközön, a polgári repülés területén közös szabályokról és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökség létrehozásáról, valamint a 91/670/EGK tanácsi irányelv, az 1592/2002/EK rendelet és a 2004/36/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. február 20-i 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet) hatálya alá nem tartozó polgári repülőgépen, helikopteren, vitorlázó repülőgépen, segédmotoros vitorlázó repülőgépen, ballonon, léghajón, helyből felszálló repülőgépen légi jármű vezetői vagy repülőeszköz vezetői,

b) fedélzeti mérnöki,

c) fedélzeti navigátori,

d) repülésüzemi tiszt,

e) lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói vagy tandempilóta,

f) siklóernyős oktatói vagy tandempilóta és

g) ejtőernyős oktatói vagy tandemugró

tevékenységet végző személyek képzésére, vizsgáztatására és engedélyeire, a képzést végző szervezetekre, az oktatásban és a vizsgáztatásban részt vevő személyekre, az egyes engedélyek, tanúsítások és tanúsítványok kiadására, valamint a légiközlekedési hatóságra terjed ki.

2. Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában:

1. *AIP*: a légitözlekedés számára alapvető fontosságú és tartósan érvényben lévő állandó légitörzalmi adatokat és tájékoztatásokat tartalmazó kiadvány;
2. *autogiro*: a légitörzalművek gyártásáról, építéséről és műszaki alkalmasságáról szóló 21/2015. (V. 4.) NFM rendelet 2. § 1. pontjában meghatározott fogalom;
3. *ballon*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
4. *egyedülrepülési idő*: olyan repülési idő, amely alatt a növendék a légitörzalművön vagy repülözszközön egyedül tartózkodik;
5. *ejtőernyő*: olyan repülözszköz, amelynek kormányzása aerodinamikai módon történik, a szárny vagy a kupola alakját az áramlás biztosítja, alkalmas szabadesésben történő nyitásra és rendeltetészerű használata során a vezetője a szárnyon vagy a kupolán több felfüggesztési ponthoz csatlakozik;
6. *fedélzeti mérnök*: a légitörzalmű személyzetének mérnöki feladatokat ellátó tagja, aki a légitörzalmű kormányzásában közvetlenül nem vesz részt;
7. *fedélzeti navigátor*: a légitörzalmű személyzetének navigátori feladatokat ellátó tagja, aki a légitörzalmű kormányzásában közvetlenül nem vesz részt;
8. *helikopter*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
9. *gazdasági célú repülés*: a légitözlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 71. § 6. pontjában meghatározott légitörzalművel végzett egyéb gazdasági tevékenység vagy az Lt. 71. § 27. pontjában meghatározott gazdasági célú légitözlekedési tevékenység céljából végzett repülés;
10. *helyből felszálló repülözgép*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
11. *hiba*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
12. *hibakezelés*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
13. *jártassági vizsga*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
14. *jogosítás*: szakszolgálati engedélybe tett, jogosultságot igazoló bejegyzés, amely meghatározza a szakszolgálati engedélyhez kapcsolódó feltételeket, jogosultságokat vagy korlátozásokat;
15. *jóváírás*: korábban megszerzett képesítés, képzettség vagy más, az adott személy által elért eredmény beszámítása;
16. *készségellenőrzés*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;

17. *kétkormányos oktatási idő*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
18. *kompetencia felmérés*: az oktatói jogosítás és a vizsgáztatói tanúsítás megszerzéséhez, meghosszabbításához vagy megújításához szükséges gyakorlati vizsga;
19. *lábról induló sárkányrepülő eszköz*: hajtóművel felszerelt vagy anélküli, kocsiszerkezettel (a továbbiakban: trájk) fel nem szerelt sárkányrepülő eszköz;
20. *látvarepülési szabályok*: a közös repülési szabályok és a léginnavigációs szolgáltatásokra és eljárásokra vonatkozó működési rendelkezések meghatározásáról, valamint az 1035/2011/EU végrehajtási rendelet és az 1265/2007/EK, az 1794/2006/EK, a 730/2006/EK, az 1033/2006/EK és a 255/2010/EU rendelet módosításáról szóló, 2012. szeptember 26-i 923/2012/EU bizottsági végrehajtási rendelet Melléklet SERA.5005 pontjában meghatározott szabályok;
21. *léghajó*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
22. *légijármű*: az Lt. 71. § 5. pontjában meghatározott fogalom;
23. *légijármű-kategória*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
24. *légijárműtípus*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
25. *légijármű vezetői vagy repülőeszköz vezetői tevékenység*: az a tevékenység, amelynek során a légijármű vagy a repülőeszköz vezetője a légijármű vagy a repülőeszköz irányítására vonatkozó repülési feladatot végrehajtja;
26. *meghosszabbítás*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
27. *megújítás*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
28. ***motoros sárkányrepülő eszköz***: hajtóművel és trájkkal felszerelt sárkányrepülő eszköz;
29. *NOTAM*: a Magyar Köztársaság légterében és repülőterein történő repülések végrehajtásának szabályairól szóló 14/2000. (XI. 14.) KöViM rendelet Melléklet „R” Függelék 146. pontjában meghatározott fogalom;
30. *növendék*: az a végezni kívánt tevékenységnek megfelelő szakszolgálati engedéllyel vagy tanúsítvánnyal még nem rendelkező személy, aki szakszolgálati engedély, jogosítás, tanúsítás vagy tanúsítvány megszerzésére, fenntartására vagy megújítására irányuló képzés alatt áll;
31. *osztályjogosítás*: annak igazolása, hogy a szakszolgálati engedély által biztosított jogosultságok az adott osztályú repülőgépen gyakorolhatók;
32. *parancsnokpilóta*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;

33. *repülésoktató felügyelete*: az a tevékenység, amikor a repülésoktató a növendék oktatása céljából a légi jármű vagy a repülőeszköz fedélzetén tartózkodik, vagy a növendék egyedülrepülése során a repülés előtti felkészülést felügyeli és a repülés időtartama alatt a növendék repülési tevékenységét a földről figyelemmel kíséri;
34. *repülési idő*: az a teljes időtartam, amely a légi jármű vagy a repülőeszköz felszállási céllal történő megmozdulásakor kezdődik és a repülés befejezése után a légi jármű vagy repülőeszköz végleges megállásáig tart;
35. *repülésre veszélyes helyzet*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
36. *repülésre veszélyes helyzet kezelése*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
37. *repülésszimulációs oktatóeszköz*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet VI. Melléklet ARA.GEN.105 pont 7. alpontjában meghatározott fogalom;
38. *repülőeszköz*: a légi járművek gyártásáról, építéséről és műszaki alkalmasságáról szóló 21/2015. (V. 4.) NFM rendelet 2. § 19. pontjában meghatározott fogalom;
39. *repülőgép*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
40. *repülőgéposztály*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
41. *sárkányrepülő eszköz*: légi járművek gyártásáról, építéséről és műszaki alkalmasságáról szóló 21/2015. (V. 4.) NFM rendelet 2. § 21. pontjában meghatározott fogalom;
42. *segédmotoros vitorlázó repülőgép*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;
43. *siklóernyő*: légi járművek gyártásáról, építéséről és műszaki alkalmasságáról szóló 21/2015. (V. 4.) NFM rendelet 2. § 24. pontjában meghatározott fogalom;
44. *siklórepülő eszköz*: légi járművek gyártásáról, építéséről és műszaki alkalmasságáról szóló 21/2015. (V. 4.) NFM rendelet 2. § 25. pontjában meghatározott fogalom;
45. *súlyos repülőesemény*: a polgári légiközlekedési balesetek és repülőesemények vizsgálatáról és megelőzéséről és a 94/56/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. október 20-i 996/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikk 16. pontjában meghatározott fogalom;
46. *tandempilóta tevékenység*: siklórepülő eszköz vezetése olyan repülés során, amikor a siklórepülő eszközön – a pilótával összekapcsolva – egy további személy is repül;
47. *tandemugró tevékenység*: ejtőernyős ugrás végrehajtása olyan ejtőernyős ugrás során, amikor az ejtőernyővel – az ejtőernyőssel összekapcsolva – egy további személy is ugrik;

48. *típusjogosítás*: annak igazolása, hogy a szakszolgálati engedély által biztosított jogosultságok az adott típusú légi járművön gyakorolhatók;

49. *ultralight repülőgép*: legfeljebb két ülésel rendelkező, aerodinamikai kormányzású repülőgép, amelynek átesési sebessége leszálló konfigurációban vagy állandósult repülés közben a leszálló konfigurációban a minimális sebessége nem haladja meg a 35 csomó (65 km/óra) CAS-t (Calibrated Air Speed) és a legnagyobb felszálló tömege nem haladja meg

a) együléses, szárazföldön üzemelő repülőgép esetén a 300 kg-ot,

b) kétüléses, szárazföldön üzemelő repülőgép esetén a 450 kg-ot,

c) együléses, kétéltű vagy úszótalpas repülőgép esetén a 330 kg-ot,

d) kétüléses, kétéltű vagy úszótalpas repülőgép esetén a 495 kg-ot,

e) együléses szárazföldön üzemelő, sárkányszerkezetre szerelt ejtőernyős mentőrendszerrel rendelkező repülőgép esetén a 315 kg-ot, vagy

f) kétüléses szárazföldön üzemelő, sárkányszerkezetre szerelt ejtőernyős mentőrendszerrel rendelkező repülőgép esetén a 472,5 kg-ot

azzal, hogy a c) és d) pontban szereplő kétéltű repülőgépek legnagyobb felszálló tömege szárazföldön üzemelés esetén nem haladhatja meg az a) és b) pontban meghatározott értéket;

50. *útvonalrepülés*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom;

51. *vitórlázó repülőgép*: az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Mellékletében meghatározott fogalom.

I. FEJEZET

A SZAKSZOLGÁLATI TEVÉKENYSÉGEK ÉS A SZAKSZOLGÁLATI ENGEDÉLY NÉLKÜL VÉGEZHETŐ TEVÉKENYSÉGEK VÉGZÉSÉNEK FELTÉTELEI

3. Általános feltételek

3. § (1) Fedélzeti mérnöki, fedélzeti navigátori, valamint ultralight repülőgépen, autogiron, motoros sárkányrepülő eszközön, valamint a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá nem tartozó polgári repülőgépen, helikopteren, vitórlázó repülőgépen, segédmotoros vitórlázó repülőgépen, ballonon, léghajón, helyből felszálló repülőgépen légi jármű vezetői, repülőeszköz vezetői, légi jármű oktatói vagy repülőeszköz oktatói tevékenységet az a személy végezhet, aki

a) rendelkezik a légiközlekedési hatóság által az adott légi jármű vagy repülőeszköz kategóriájának, továbbá a végezni kívánt tevékenység jellegének megfelelő jogosultságokat biztosító, e rendelet szerint kiadott hatályos szakszolgálati engedéllyel és az ahhoz kapcsolódóan előírt hatályos jogosítással,

b) teljesíti a szakszolgálati engedélyének megfelelő folyamatossági követelményeket, és

c) rendelkezik a polgári légiközlekedési személyzet egészségi alkalmasságának feltételeiről, valamint az egészségi alkalmasság megállapítását végző szervek kijelölésének és tevékenységének szabályairól szóló miniszteri rendeletben meghatározott hatályos orvosi minősítéssel.

(2) Repülésüzemi tiszti tevékenységet az a személy végezhet, aki rendelkezik

a) a légiközlekedési hatóság által az e rendelet szerint kiadott hatályos repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedéllyel, továbbá az ahhoz kapcsolódóan előírt hatályos jogosítással és

b) a polgári légiközlekedési személyzet egészségi alkalmasságának feltételeiről, valamint az egészségi alkalmasság megállapítását végző szervek kijelölésének és tevékenységének szabályairól szóló miniszteri rendeletben előírt hatályos orvosi minősítéssel.

(3) Lábról induló sárkányrepülő eszközön, siklóernyőn és ejtőernyőn oktatói tevékenységet az a személy végezhet, aki

a) betöltötte a 21. életévét,

b) sikeresen teljesítette az e rendeletben meghatározott képzési és vizsga követelményeket,

c) az oktatás végrehajtására rendelkezik az e rendelet szerinti képző szervezet által kiadott oktatói megbízással, és

d) rendelkezik a polgári légiközlekedési személyzet egészségi alkalmasságának feltételeiről, valamint az egészségi alkalmasság megállapítását végző szervek kijelölésének és tevékenységének szabályairól szóló miniszteri rendeletben előírt hatályos orvosi minősítéssel.

(4) Lábról induló sárkányrepülő eszközön vagy siklóernyőn tandempilóta tevékenységet, valamint ejtőernyőn tandemugró tevékenységet az a személy végezhet, aki

a) betöltötte a 21. életévét,

b) sikeresen teljesítette az e rendeletben meghatározott képzési és vizsga követelményeket,

c) rendelkezik a polgári légiközlekedési személyzet egészségi alkalmasságának feltételeiről, valamint az egészségi alkalmasság megállapítását végző szervek kijelölésének és tevékenységének szabályairól szóló miniszteri rendeletben előírt hatályos orvosi minősítéssel, és

d) ha tandempilóta vagy tandemugró

da) tevékenységét nem gazdasági célból végzi, tevékenységét bejelentette a légiközlekedési hatóságnak, vagy

db) tevékenységét gazdasági célból végzi, rendelkezik a légiközlekedési hatóság által az Lt. 22. §-a szerint kiadott engedéllyel vagy tevékenységét olyan gazdálkodó szervezet alkalmazottjaként végzi, amely rendelkezik ilyen engedéllyel.

4. § (1) Növendék egyedülrepülési feladatot csak a képző szervezet által kiadott vagy a repülési naplóba bevezetett felhatalmazás birtokában és a repülési feladatnak megfelelő szakszolgálati engedéllyel és oktatói megbízással rendelkező repülésoktató felügyelete mellett végezhet.

(2) Ultralight repülőgép, autogiro és motoros sárkányrepülő eszköz esetében az első egyedülrepülés előtt a növendéknek be kell töltenie a 16. életévét.

4. A tevékenység végzéséhez szükséges dokumentumok

5. § (1) A légi jármű vezetőjének, a repülőeszköz vezetőjének és a légi jármű vagy repülőeszköz vezetői szakszolgálati engedélyt kérelmező növendéknek a repülési idő nyilvántartására – a légiközlekedési hatóság által rendszeresített formában és tartalommal – repülési naplót kell vezetnie.

(2) Az ejtőernyős tevékenységet végző személynek és a növendék ejtőernyősnek az ugrások nyilvántartására – a légiközlekedési hatóság által rendszeresített formában és tartalommal – ugrási naplót kell vezetnie.

6. § (1) A légi jármű vezetőjének, a szakszolgálati engedéllyel vezethető repülőeszköz vezetőjének, a fedélzeti mérnöknek és a fedélzeti navigátornak a szakszolgálati engedélyét, orvosi minősítését, fényképes, személyazonosításra alkalmas okmányát és a repülési naplóját a repülés időtartama alatt magánál kell tartania és az ellenőrzés helyszínén be kell tudnia mutatni az ellenőrzésre jogosult hatóságnak.

(2) A repülésoktató felügyelete mellett végrehajtott repülés során a légi jármű vagy repülőeszköz vezetésére jogosító szakszolgálati engedéllyel vagy tanúsítvánnyal nem rendelkező növendéknek a fényképes, személyazonosításra alkalmas okmányát, a repülési naplóját, továbbá minden egyedülrepülése során az orvosi minősítését és a képző szervezet által kiadott felhatalmazását magánál kell tartania és az ellenőrzés helyszínén be kell tudnia mutatni az ellenőrzésre jogosult hatóságnak.

(3) Ha a növendék már rendelkezik más légi jármű vagy repülőeszköz vezetésére jogosító szakszolgálati engedéllyel vagy tanúsítvánnyal, akkor minden repülése alkalmával magánál kell tartania és az ellenőrzés helyszínén az ellenőrzésre jogosult hatóságnak be kell tudnia mutatni az orvosi minősítését, fényképes, személyazonosításra alkalmas okmányát, a repülési naplóját, meglévő szakszolgálati engedélyét vagy tanúsítványát és egyedülrepülése során a képző szervezet által kiadott felhatalmazását.

(4) A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatónak, a lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilótának, a siklóernyős oktatónak, a siklóernyős tandempilótának, az ejtőernyős oktatónak és az ejtőernyős tandemugróknak tanúsítványát, orvosi minősítését, fényképes, személyazonosításra alkalmas okmányát, továbbá a repülési naplóját vagy az ugrási naplóját az ellenőrzés helyszínén vagy legkésőbb az ellenőrzéstől számított 1 napon belül be kell tudnia mutatni az ellenőrzésre jogosult hatóságnak.

(5) A növendék lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatónak, a növendék lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilótának, a növendék siklóernyős oktatónak, a növendék siklóernyős tandempilótának, a növendék ejtőernyős oktatónak és a növendék ejtőernyős tandemugróknak fényképes, személyazonosításra alkalmas okmányát és az ugrási naplóját

vagy a repülési naplóját, orvosi minősítését és a képző szervezet által kiadott felhatalmazását az ellenőrzés helyszínén vagy legkésőbb az ellenőrzéstől számított 1 napon belül be kell tudnia mutatni az ellenőrzésre jogosult hatóságnak.

5. Nyelvismereti kiterjesztés

7. § (1) A rádióberendezéssel felszerelt légi jármű vagy repülőeszköz vezetőjének, valamint a fedélzeti navigátornak rendelkeznie kell az 1178/2011/EU bizottsági rendeletben meghatározott nyelvismereti igazolással abból a nyelvből, amelyen repülés közben a rádiókommunikáció folyik.

(2) A nyelvismereti igazolással rendelkező személy szakszolgálati engedélyébe a légiközlekedési hatóság a nyelvismeretet igazoló bejegyzést tesz (a továbbiakban: nyelvismereti kiterjesztés).

MÁSODIK RÉSZ

A SZAKSZOLGÁLATI ENGEDÉLYEK, A BETÉTLAP ÉS A BEJEGYZHETŐ JOGOSÍTÁSOK

6. A szakszolgálati engedélyek típusai és a betétlap

8. § E rendelet alapján a légiközlekedési hatóság – az adott légi jármű kategóriájának vagy a végezni kívánt tevékenységnek megfelelően – a következő szakszolgálati engedélyeket adja ki:

- a) ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély,
- b) autogiro pilóta szakszolgálati engedély,
- c) motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély,
- d) fedélzeti mérnök szakszolgálati engedély,
- e) fedélzeti navigátor szakszolgálati engedély és
- f) repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély.

9. § (1) Az 1178/2011/EU bizottsági rendelet szerint kiadott magánpilóta, kereskedelmi pilóta, légitársasági pilóta, vitorlázó repülőgép pilóta, ballon pilóta és könnyű légi járműre érvényes pilóta szakszolgálati engedély, a kapcsolódó jogosítások és tanúsítások engedélyese jogosult a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet hatálya alá nem tartozó repülőgépen, helikopteren, helyből felszálló repülőgépen, vitorlázó repülőgépen, segédmotoros vitorlázó repülőgépen, ballonon és léghajón a szakszolgálati engedély, jogosítás vagy tanúsítás által biztosított jogosultságoknak megfelelő tevékenységet végezni.

(2) A repülőgép, helikopter, helyből felszálló repülőgép és léghajó vezetésére jogosító magánpilóta, kereskedelmi pilóta és légitársasági pilóta szakszolgálati engedélyek esetében az 1178/2011/EU bizottsági rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedéllyel, jogosítással vagy tanúsítással meg nem szerezhető jogosultságok a légiközlekedési hatóság által az

1178/2011/EU bizottsági rendelet szerint kiadott szakszolgálati engedélyhez kiadott betétlappal és az arra bejegyzett jogosítással gyakorolhatók.

7. A szakszolgálati engedélyekbe és a betétlapra bejegyezhető jogosítások

10. § (1) Az e rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedélyekbe bejegyezhető jogosításokat, az általuk biztosított jogosultságokat és megszerzésük feltételeit a II–VII. Fejezetek és

- a) az ultralight repülőgép pilóta esetében az 1. melléklet,
- b) az autogiro pilóta esetében a 2. melléklet,
- c) a motoros sárkányrepülő eszköz vezető esetében a 3. melléklet,
- d) a fedélzeti mérnök esetében a 4. melléklet,
- e) a fedélzeti navigátor esetében az 5. melléklet

tartalmazza.

(2) A 9. § (2) bekezdésében meghatározott betétlapra bejegyezhető, repülőgép és helikopter vezetésére jogosító szakszolgálati engedélyekhez kiadható mezőgazdasági és tűzoltó jogosítások a VIII. Fejezetben és a 6. mellékletben meghatározott követelmények teljesítése esetén adhatóak meg.

(3) A 9. § (2) bekezdésében meghatározott betétlapra bejegyezhető típusjogosítás megszerzésére az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Melléklet H. Alrészében foglalt követelményeket kell megfelelően alkalmazni. A típusjogosítás bejegyzéséhez szükséges képzést az e rendelet szerinti képző szervezet tartja.

8. A szakszolgálati engedély és a betétlap iránti kérelem és kiadásuk

11. § (1) A szakszolgálati engedélyt és a betétlapot a légiközlekedési hatóság kérelemre adja ki.

(2) A szakszolgálati engedély, a betétlap, valamint a szakszolgálati engedélybe és a betétlapra bejegyezhető jogosítás kiadása, meghosszabbítása vagy megújítása iránti kérelmet a légiközlekedési hatóság által rendszeresített formanyomtatványon kell benyújtani, amelynek a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvényben (a továbbiakban: Ket.) foglaltakon túl a következőket kell tartalmaznia:

- a) a kérelmező állampolgársága, az állampolgárságra vonatkozó adatok kezelésére vonatkozó hozzájáruló nyilatkozattal együtt,
- b) a kérelmező születési helye és ideje,
- c) az e rendeletben előírt képzési és vizsgáztatási feltételek teljesítésére, valamint a meghosszabbítás vagy a megújítás feltételeinek teljesülésére vonatkozó információk,

d) a kérelmező aláírása.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott kérelemhez csatolni kell az e rendelet követelményeinek teljesítését igazoló dokumentumok másolatát.

(4) A szakszolgálati engedély és a betétlap első kiadása esetében a kérelmezőnek be kell mutatnia személyazonosító igazolványát vagy személyazonosításra alkalmas más okmányát, vagy el kell küldenie annak másolatát a benne foglalt adatok kezelésére vonatkozó hozzájáruló nyilatkozatával együtt.

12. § (1) Az e rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedélyek és a betétlap általános formai követelményeit és kötelező tartalmi elemeit a 7. melléklet tartalmazza.

(2) Az elveszett vagy megsemmisült szakszolgálati engedélyt vagy betétlapot a légiközlekedési hatóság kérelemre pótolja. Megrongálódás esetén a szakszolgálati engedélyt vagy a betétlapot a légiközlekedési hatóság kérelemre cseréli.

(3) A légiközlekedési hatóság az e rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedélyeket és betétlapokat, a bejegyzett jogosításokat és a nyelvismereti kiterjesztéseket – az Lt. 3/A. § (1) bekezdés a) és b) pontjának megfelelően – nyilvántartja.

(4) A szakszolgálati engedély és a betétlap engedélyese a nevében, a lakcímében és az állampolgárságában bekövetkezett változást – az állampolgárságára vonatkozó adatok kezeléséhez való hozzájáruló nyilatkozatával együtt – köteles a változást követő 30 napon belül bejelenteni a légiközlekedési hatóságnak. Adatváltozás esetén a légiközlekedési hatóság a szakszolgálati engedélyt és a betétlapot cseréli.

9. A szakszolgálati engedély és a betétlap hatályossága

13. § (1) A szakszolgálati engedély vagy a betétlap hatályosságát a bejegyzett jogosítás és nyelvismereti kiterjesztés, valamint az orvosi minősítés hatályossága együttesen határozza meg.

(2) A szakszolgálati engedélybe vagy a betétlapra bejegyzett jogosítás időbeli hatályát az e rendeletben meghatározott hatályossági időtartam figyelembevételével megállapított hónap végéig kell megadni.

14. § (1) A szakszolgálati engedélybe vagy a betétlapra bejegyzett jogosítás vagy nyelvismereti kiterjesztés időbeli hatályát a légiközlekedési hatóság kérelemre, az e rendeletben meghatározott követelmények teljesülése esetén meghosszabbítja.

(2) A meghosszabbítás iránti kérelmet legalább 30 nappal az időbeli hatály lejárta előtt kell a légiközlekedési hatósághoz benyújtani.

(3) A szakszolgálati engedélybe vagy a betétlapra bejegyzett jogosítás vagy nyelvismereti kiterjesztés meghosszabbítása esetén az újabb hatályossági időtartam kezdőnapja a még hatályos jogosítás vagy nyelvismereti kiterjesztés lejárat napja.

(4) Ha a kérelmet több mint 90 nappal a lejárat dátumot megelőzően nyújtják be, akkor a (3) bekezdésben foglaltaktól eltérően a meghosszabbítás kezdőnapja

a) a meghosszabbított jogosítás vagy kiterjesztés kiadásának napja vagy

b) ha e rendelet a meghosszabbításhoz vizsgát ír elő, akkor a sikeresen teljesített vizsga napja.

(5) A légiközlekedési hatóság a jogosítás időbeli hatályát nem hosszabbítja meg, ha a kérelmező nem rendelkezik a jogosultság gyakorlásához e rendelet által előírt hatályos nyelvismereti kiterjesztéssel vagy a polgári légiközlekedési személyzet egészségi alkalmasságának feltételeiről, valamint az egészségi alkalmasság megállapítását végző szervek kijelölésének és tevékenységének szabályairól szóló miniszteri rendeletben meghatározott orvosi minősítéssel.

15. § A lejárt jogosítást vagy nyelvismereti kiterjesztést a légiközlekedési hatóság kérelemre megújítja, ha a kérelmező megfelel e rendelet követelményeinek. A jogosítás vagy nyelvismereti kiterjesztés megújítása esetén az újabb hatályossági időtartam kezdőnapja a megújításhoz előírt, sikeresen teljesített vizsga napja.

16. § Ha a szakszolgálati engedély vagy a jogosítás meghosszabbításához e rendelet vizsga vagy kompetencia felmérés teljesítését írja elő, az a kérelmező, aki szakszolgálati engedélye vagy jogosítása lejárt előtt nem felel meg az előírt vizsgán vagy kompetencia felmérésen, csak akkor gyakorolhatja a szakszolgálati engedélye vagy jogosítása által biztosított jogosultságokat, ha a vizsgát vagy kompetencia felmérést sikeresen teljesítette.

10. A jogosítás felfüggesztése szakszolgálati engedély, a betétlap és a jogosítás felfüggesztése és visszavonása

17. § (1) A légiközlekedési hatóság a szakszolgálati engedélyt, a betétlapot vagy a jogosítást felfüggeszti, ha

a) az engedélyes akadályozza a légiközlekedési hatóságnak a szakszolgálati vagy oktatói tevékenység ellenőrzésével kapcsolatos eljárását, az ellenőrzés lehetővé tételéig,

b) az engedélyes a szakszolgálati vagy oktatói tevékenység ellátásával összefüggésben

ba) a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) szerinti vasúti, légi, vagy vízi közlekedés veszélyeztetése (Btk. 233. §), járművezetés ittas állapotban (Btk. 236. §) vagy járművezetés bódult állapotban (Btk. 237. §) elkövetésének alapos gyanúja miatt büntetőeljárás hatálya alá kerül annak jogerős befejezéséig, vagy

bb) a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) szerinti ittas vezetés (Szabs. tv. 217. §), a légiközlekedési biztonságát és védelmét szolgáló szabályok megszegése (Szabs. tv. 228. §) elkövetésének alapos gyanúja esetén szabálysértési eljárás hatálya alá kerül annak lezárásáig, vagy

c) az engedélyes a polgári légiközlekedési személyzet egészségügyi alkalmasságának feltételeiről, valamint az egészségi alkalmasság megállapítását végző szervek kijelölésének és tevékenységének szabályairól szóló miniszteri rendeletben meghatározottak szerint egészségileg alkalmatlan állapotban lát el szakszolgálati tevékenységet, addig az időpontig, ameddig a repülőorvosi vizsgálat az egészségügyi alkalmasságot meg nem állapítja.

(2) Az (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott esetben – amennyiben a szakszolgálati engedélybe vagy a betétlapra több jogosítás is be van jegyezve és a megállapított eltérés nem jelenti a többi jogosítás gyakorlásához szükséges feltételek nem teljesítését – a légiközlekedési hatóság felfüggesztheti csak a szakszolgálati engedélybe vagy a betétlapra bejegyzett azon jogosítást is, amellyel összefüggésben a légiközlekedési szabályokat az engedélyes megszegte.

(3) Ha a légiközlekedési hatóság a szakszolgálati engedélyt, a betétlapot vagy a jogosítást az (1) bekezdés *b*) pontja alapján függeszti fel, a határozatban rendelkeznie kell a szakszolgálati engedély, a betétlap vagy a jogosítás visszaadásához szükséges, e rendelettel összhangban lévő képzési vagy vizsgáztatási követelményekről is.

(4) A szakszolgálati engedély, a betétlap vagy a jogosítás engedélyese a szakszolgálati engedélyéhez, a betétlapjához vagy a felfüggesztett jogosításához kapcsolódó jogosultságokat a felfüggesztés időtartama alatt nem gyakorolhatja.

18. § (1) A légiközlekedési hatóság a szakszolgálati engedélyt, a betétlapot vagy a jogosítást visszavonja, ha

a) az engedélyes a kérelemben valótlan adatokat jelölt meg,

b) a 17. § (1) bekezdés *c*) pontjában foglaltak közül bármelyik ismétlődően következik be,

c) az engedélyest a bíróság a 17. § (1) bekezdés *b*) pont *ba*) alpontjában felsorolt valamelyik bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen elítélte vagy a bíróság az engedélyest a légi járművezetés gyakorlásától jogerősen eltiltotta,

d) a 17. § (1) bekezdés *b*) pont *bb*) alpontjában foglalt szabálysértések közül, engedélyes általi bármelyik ismételt elkövetését a szabálysértési hatóság vagy a bíróság jogerősen megállapította.

(2) A szakszolgálati engedély, a betétlap vagy a jogosítás visszavonását követően új szakszolgálati engedély, betétlap vagy jogosítás kiadása során a kérelmezőnek ismételten teljesítenie kell az e rendelet szerinti követelményeket és a visszavonás előtt szerzett ismeret és tapasztalat nem számítható be az e rendeletben meghatározott ismereti és tapasztalati követelményekbe.

19. § (1) A 17. § (1) bekezdésében és a 18. § (1) bekezdésében meghatározott esetben a légiközlekedési hatóság intézkedésként a szakszolgálati engedélyt vagy a betétlapot azonnali hatállyal bevonja és a szakszolgálati engedélyt vagy a betétlapot elveszi, amelyről átvételi elismervényt állít ki. Az átvételi elismervénynek tartalmaznia kell a bevonás e rendeletben meghatározott jogalapját.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott bevonás esetén a légiközlekedési hatóság a szakszolgálati engedély, a betétlap vagy a jogosítás felfüggesztéséről, visszavonásáról vagy visszaadásáról 5 napon belül dönt.

(3) Ha a szakszolgálati engedély vagy a betétlap felfüggesztése a 17. § (2) bekezdésében foglaltak szerint nem érinti a jogosult valamennyi jogosítását, a légiközlekedési hatóság a

jogosult részére új, csak a felfüggesztéssel nem érintett jogosítások gyakorlását lehetővé tevő szakszolgálati engedélyt vagy betétlapot állít ki és ad vissza.

11. A szakszolgálati tevékenység folyamatos ellátásának követelményei

20. § (1) Az ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély engedélyese csak akkor gyakorolhatja a szakszolgálati engedélye által biztosított jogosultságokat, ha ultralight repülőgépen az előző 24 hónapban teljesített

a) legalább 12 óra repülési időt parancsnokpilótaként, amely magában foglal 12 fel- és leszállást, valamint

b) legalább egy óra teljes repülési idővel, oktatóval végrehajtott ismeretfrissítő oktatást.

(2) Az ultralight pilóta szakszolgálati engedély időbeli hatályán belül éjszakai jogosítással éjszakai repülést az a légi jármű-vezető végezhet, aki legalább 1 fel- és leszállást végrehajtott éjszaka a repülést megelőző 90 napban.

(3) Az ultralight repülőgép vontató jogosítás jogosultságainak gyakorlása érdekében a jogosítás engedélyesének teljesítenie kell legalább 5 – a jogosításának megfelelő – vontatást az előző 24 hónap során.

(4) Amennyiben az ultralight repülőgép vontató jogosítás engedélyese nem felel meg a (3) bekezdés előírásainak, a jogosítás által biztosított jogosultság ismételt gyakorlása előtt köteles a hátralévő vontatásokat oktatóval vagy oktató felügyelete mellett teljesíteni.

(5) Az autogiro pilóta szakszolgálati engedély engedélyese csak akkor gyakorolhatja a szakszolgálati engedélye által biztosított jogosultságait, ha autogiron az előző 24 hónapban teljesített

a) legalább 12 óra repülési időt parancsnokpilótaként, amely magában foglal 12 fel- és leszállást, valamint

b) legalább egy óra teljes repülési idővel, oktatóval végrehajtott ismeretfrissítő oktatást.

(6) A motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély engedélyese csak akkor gyakorolhatja a szakszolgálati engedélye által biztosított jogosultságokat, ha motoros sárkányrepülő eszközön az előző 24 hónapban teljesített

a) legalább 12 óra repülési időt parancsnokpilótaként, amely magában foglal 12 fel- és leszállást és

b) legalább egy óra teljes repülési idővel, oktatóval végrehajtott ismeretfrissítő oktatást.

(7) A fedélzeti mérnök szakszolgálati engedély időbeli hatályán belül fedélzeti mérnöki tevékenységet az a fedélzeti mérnök láthat el, aki a repülést megelőző 90 napban azonos típusú légi járművön legalább három útvonalrepülést hajtott végre.

(8) A fedélzeti navigátor szakszolgálati engedély időbeli hatályán belül fedélzeti navigátori tevékenységet az a fedélzeti navigátor láthat el, aki a repülést megelőző 90 napban azonos típusú légi járművön legalább három útvonalrepülést hajtott végre.

(9) Ha az (1)–(2) és az (5)–(8) bekezdésben meghatározott feltételek nem teljesülnek, akkor az engedélyesnek

a) részt kell vennie egy vizsgáztató által végzett készségellenőrzésen, vagy

b) teljesítenie kell a hiányzó repülési időt, valamint a felszállásokat és a leszállásokat oktató felügyelete mellett kétkormányos légi járművön vagy egyedülrepülések során.

II. FEJEZET

AZ ULTRALIGHT REPÜLŐGÉP PILÓTA SZAKSZOLGÁLATI ENGEDÉLY

12. Az ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedéllyel rendelkező engedélyes jogosultságai és az engedély megszerzésének feltételei

21. § (1) Az ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély (a továbbiakban: ULPL) engedélyesének joga van parancsnokpilótaként tevékenykedni egy- és kétüléssel ultralight repülőgépen nappal, látvarepülési szabályok szerint.

(2) Az ULPL engedélyesének 19. életéve betöltése után joga van kétüléssel ultralight repülőgépen a szakszolgálati engedélyébe bejegyzett hatályos jogosításának megfelelő egyéb gazdasági célú tevékenységet végezni, ha az azt megelőző 90 napban legalább 3 fel- és leszállást teljesített az adott típusú ultralight repülőgépen.

(3) Az ULPL engedélyesének 19. életéve betöltése után joga van kétüléssel ultralight repülőgépen gazdasági célú repülést végezni, ha a szakszolgálati engedélyének kiadását követően legalább 100 óra repülési időt teljesített parancsnokpilótaként ultralight repülőgépen.

(4) Az ULPL engedélyese jogosultságait akkor gyakorolhatja éjszaka, látvarepülési szabályok szerint, ha rendelkezik éjszakai jogosítással (a továbbiakban: NVFR jogosítás). Az NVFR jogosítás megszerzéséhez teljesíteni kell az 1178/2011/EU bizottsági rendelet I. Melléklet FCL.810 pont *a)* alpontjában meghatározott követelményeket ultralight repülőgéppel. A jogosultság csak éjszakai repülésre alkalmas ultralight repülőgépen gyakorolható.

(5) Ha az ULPL engedélyese jogosultságait olyan ultralight repülőgéptípuson kívánja gyakorolni, amely eltér attól a típustól, amelyen a jártassági vizsgát teljesítette, az engedélyes felelőssége, hogy az eltérő típus üzemeltetésre vonatkozó sajátosságait megismerje.

22. § ULPL-t az a személy kaphat, aki betöltötte a 17. életévét, sikeresen elvégezte az ULPL megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést és sikeresen letette az ULPL megszerzésére irányuló elméleti és jártassági vizsgát.

23. § (1) Az ULPL megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki. A tematikáknak legalább az 1. mellékletben meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) Az ULPL megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy az 1. mellékletben meghatározott elméleti témakörökből rendelkezik azzal a szakismerettel, amely az ULPL engedélyesét megillető jogosultságoknak megfelel.

(3) A jártassági vizsgát a légiközlekedési hatóság által, az 1. mellékletben meghatározott témakörök figyelembevételével kialakított vizsgaszabályzat szerint kell lefolytatni. A légiközlekedési hatóság a vizsgaszabályzatban meghatározza a vizsga végrehajtására vonatkozó tűréshatárokat is.

13. Az ultralight repülőgép repülésoktatói jogosítással rendelkező engedélyes jogosultságai és a jogosítás megszerzésének feltételei

24. § Az ultralight repülőgép repülésoktatói jogosítás [a továbbiakban: FI(UL)] engedélyesének joga van a növendék által végrehajtott egyedülrepülést felügyelni, valamint ULPL, FI(UL), ultralight repülőgép vontató jogosítás és ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedélybe bejegyezhető éjszakai jogosítás kiadása céljából repülésoktatást végrehajtani, amennyiben rendelkezik

a) hatályos ULPL-lel,

b) hatályos FI(UL) jogosítással és

c) a képzési feladatnak megfelelő, hatályos jogosítással.

25. § FI(UL)-t az a személy kaphat, aki betöltötte a 21. életévét, rendelkezik hatályos ULPL-lel, sikeresen elvégezte a FI(UL) megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, sikeresen teljesítette a FI(UL) megszerzésére irányuló kompetencia felmérést és rendelkezik legalább 200 óra repülési idővel ultralight repülőgépen parancsnokpilótaként.

26. § (1) A FI(UL) megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki. A tematikáknak legalább az 1. mellékletben meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) A FI(UL) megszerzésére irányuló képzés után a növendéknek kompetencia felmérésen kell részt vennie. A kompetencia felmérésnek legalább az 1. mellékletben meghatározottakat kell tartalmaznia.

14. A FI(UL) időbeli hatálya

27. § A FI(UL) a kiadástól számított 3 évig hatályos.

28. § (1) Ha a FI(UL) engedélyese a FI(UL) időbeli hatályán belül az alábbi három követelményből legalább kettőt teljesít, akkor a légiközlekedési hatóság kérelemre a jogosítást 3 évre meghosszabbítja:

a) legalább 50 órányi repülésoktatást teljesített a megfelelő légijármű kategóriában a jogosítás időbeli hatályán belül oktatóként,

b) részt vett egy oktatói ismeretfrissítő oktatáson, a jogosítás időbeli hatályán belül,

c) megfelelt egy kompetencia felmérésen a jogosítás időbeli hatályának lejártát megelőző 12 hónapon belül.

(2) A FI(UL) engedélyesének legalább minden második meghosszabbítás alkalmával meg kell felelnie egy kompetencia felmérésen.

29. § Megújítás esetén a FI(UL) kérelmezőnek

a) részt kell vennie egy oktatói ismeretfrissítő oktatáson, és

b) meg kell felelnie egy kompetencia felmérésen.

15. Az ultralight repülőgép vontató jogosítással rendelkező engedélyes jogosultságai és a jogosítás megszerzésének feltételei

30. § (1) Az ultralight repülőgép vontató jogosítás engedélyesének joga van arra alkalmas ultralight repülőgéppel vitorlázó repülőgépet vontatni.

(2) Az ultralight repülőgép vontató jogosítás engedélyesének joga van arra alkalmas ultralight repülőgéppel transzparenst vontatni.

31. § Ultralight repülőgép vontató jogosítást az a személy kaphat, aki

a) rendelkezik hatályos ULPL-lel, és

b) teljesítette az 1. mellékletben a vitorlázó repülőgép vagy a transzparens vontatására jogosító vontató jogosításra vonatkozóan meghatározott elméleti és gyakorlati képzést, valamint

c) vitorlázó repülőgép vontatására jogosító vontató jogosítás esetében teljesített legalább 60 óra repülési időt parancsnokpilótaként, valamint 60 fel- és leszállást ultralight repülőgépen az ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély kiadása után vagy

d) transzparens vontatására jogosító vontató jogosítás esetében teljesített legalább 100 óra repülési időt parancsnokpilótaként, valamint 200 fel- és leszállást ultralight repülőgépen az ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély kiadása után.

III. FEJEZET

AZ AUTOGIRO PILÓTA SZAKSZOLGÁLATI ENGEDÉLY

16. Az autogiro pilóta szakszolgálati engedéllyel rendelkező engedélyes jogosultságai és az engedély megszerzésének feltételei

32. § (1) Az autogiro pilóta szakszolgálati engedély (a továbbiakban: AGPL) engedélyesének joga van parancsnokpilótaként tevékenykedni bármely egy- és kétülékes autogiron nappal, látvarepülési szabályok szerint.

(2) Az AGPL engedélyesének 19. életéve betöltése után joga van kétülékes autogiron a szakszolgálati engedélyébe bejegyzett hatályos jogosításának megfelelő egyéb gazdasági célú

tevékenységet végezni, ha a megelőző 90 napban legalább 3 fel- és leszállást teljesített az adott típusú autogiron.

(3) Az AGPL engedélyesének 19. életéve betöltése után joga van kétüléses autogiron gazdasági célú repülést végezni, ha a szakszolgálati engedélyének kiadását követően legalább 100 óra repülési időt teljesített parancsnokpilótaként autogiron.

(4) Ha az AGPL engedélyese jogosultságait olyan autogiro típuson kívánja gyakorolni, amely eltér attól a típustól, amelyen a jártassági vizsgát teljesítette, az engedélyes felelőssége, hogy az eltérő típus üzemeltetésre vonatkozó sajátosságait megismerje.

33. § AGPL-t az a személy kaphat, aki betöltötte a 17. életévét, sikeresen elvégezte az AGPL megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, valamint sikeresen letette az AGPL megszerzésére irányuló elméleti és jártassági vizsgát.

34. § (1) Az AGPL megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki. A tematikáknak legalább a 2. mellékletben meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) Az AGPL megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy a 2. mellékletben meghatározott elméleti témakörökből rendelkezik azzal a szakismerettel, amely az AGPL engedélyesét megillető jogosultságoknak megfelel.

(3) A jártassági vizsgát a légiközlekedési hatóság által a 2. mellékletben meghatározott témakörök figyelembevételével kialakított vizsgaszabályzat szerint kell lefolytatni. A légiközlekedési hatóság a vizsgaszabályzatban meghatározza a vizsga végrehajtására vonatkozó tűréshatárokat is.

17. Az autogiro repülésoktatói jogosítással rendelkező engedélyes jogosultságai és a jogosítás megszerzésének feltételei

35. § Az autogiro repülésoktatói jogosítás [a továbbiakban: FI(AG)] engedélyesének joga van a növendék által végrehajtott egyedülrepülést felügyelni, valamint AGPL és FI(AG) kiadása céljából repülésoktatást végrehajtani.

36. § FI(AG)-t az a személy kaphat, aki betöltötte a 21. életévét, rendelkezik hatályos AGPL-lel, sikeresen elvégezte a FI(AG) megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, sikeresen teljesítette a FI(AG) megszerzésére irányuló kompetencia felmérést és rendelkezik legalább 200 óra repülési idővel autogiron parancsnokpilótaként.

37. § (1) A FI(AG) megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki. A tematikáknak legalább a 2. mellékletben meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) A FI(AG) megszerzésére irányuló képzés után a növendéknek kompetencia felmérésen kell részt vennie. A kompetencia felmérésnek legalább a 2. mellékletben meghatározottakat kell tartalmaznia.

18. A FI(AG) időbeli hatálya

38. § A FI(AG) a kiadástól számított 3 évig hatályos.

39. § (1) Ha a FI(AG) engedélyese a FI(AG) időbeli hatályán belül az alábbi három követelményből legalább kettőt teljesít, akkor a légiközlekedési hatóság kérelemre a jogosítást 3 évre meghosszabbítja:

a) legalább 50 órányi repülésoktatást teljesített a megfelelő légi jármű kategóriában a jogosítás időbeli hatályán belül oktatóként,

b) részt vett egy oktatói ismeretfrissítő oktatáson, a jogosítás időbeli hatályán belül,

c) megfelelt egy kompetencia felmérésen a jogosítás időbeli hatályának lejártát megelőző 12 hónapon belül.

(2) A FI(AG) engedélyesének legalább minden második meghosszabbítás alkalmával meg kell felelnie egy kompetencia felmérésen.

40. § Megújítás esetén a FI(AG) kérelmezőjének

a) részt kell vennie egy oktatói ismeretfrissítő oktatáson, és

b) meg kell felelnie egy kompetencia felmérésen.

IV. FEJEZET

A MOTOROS SÁRKÁNYREPÜLŐ ESZKÖZ VEZETŐ SZAKSZOLGÁLATI ENGEDÉLY

19. A motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedéllyel rendelkező engedélyes jogosultságai és az engedély megszerzésének feltételei

41. § (1) A motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély engedélyesének joga van motoros sárkányrepülő eszköz vezetői tevékenységet végezni nappal, látvarepülési szabályok szerint, nem gazdasági célú repülés során.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély engedélyese 100 óra motoros sárkányrepülő eszköz parancsnokpilótaként teljesített repülési idő után szállíthat utast gazdasági célú repülés során.

(3) Ha a motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély engedélyese jogosultságait olyan motoros sárkányrepülő eszköz típuson kívánja gyakorolni, amely eltér attól a típustól, amelyen a jártassági vizsgát teljesítette, az engedélyes felelőssége, hogy az eltérő típus üzemeltetésre vonatkozó sajátosságait megismerje.

42. § Motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedélyt az a személy kaphat, aki betöltötte 16. életévét, sikeresen elvégezte a motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, valamint sikeresen letette a motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és jártassági vizsgát.

43. § (1) A motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki. A tematikáknak legalább a 3. mellékletben meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) A motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy a 3. mellékletben meghatározott elméleti témakörökből rendelkezik azzal a szakismerettel, amely a motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély engedélyesét megillető jogosultságoknak megfelel.

(3) A jártassági vizsgát a légiközlekedési hatóság által, a 3. mellékletben meghatározott témakörök figyelembevételével kialakított vizsgaszabályzat szerint kell lefolytatni. A légiközlekedési hatóság a vizsgaszabályzatban meghatározza a vizsga végrehajtására vonatkozó tűréshatárokat is.

20. A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítással rendelkező engedélyes jogosultságai és a jogosítás megszerzésének feltételei

44. § A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás engedélyesének joga van a növendék által végrehajtott egyedülrepülést felügyelni, valamint motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély és motoros sárkányrepülő eszköz oktatói jogosítás kiadása céljából repülésoktatást végrehajtani, amennyiben rendelkezik hatályos motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedéllyel és hatályos motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítással.

45. § Motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítást az a személy kaphat, aki betöltötte 21. életévét, rendelkezik hatályos motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedéllyel, sikeresen elvégezte a motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, sikeresen teljesítette a motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló kompetencia felmérést és rendelkezik legalább 150 óra repülési idővel motoros sárkányrepülő eszközön parancsnokpilótaként.

46. § (1) A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki. A tematikáknak legalább a 3. mellékletben meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló képzés után a növendéknek kompetencia felmérésen kell részt vennie. A kompetencia felmérésnek legalább a 3. mellékletben meghatározottakat kell tartalmaznia.

21. A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás időbeli hatálya

47. § A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás a kiadástól számított 3 évig hatályos.

48. § (1) Ha a motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás engedélyese a jogosítás időbeli hatályán belül az alábbi három követelményből kettőt teljesít, akkor a légiközlekedési hatóság kérelemre a jogosítást 3 évre meghosszabbítja:

a) legalább 50 órányi repülésoktatás teljesítése motoros sárkányrepülő eszközön a jogosítás időbeli hatályán belül oktatóként,

b) részvétel egy oktatói ismeretfrissítő oktatáson, a jogosítás időbeli hatályán belül,

c) megfelelés egy kompetencia felmérésen a jogosítás időbeli hatályának lejártát megelőző 12 hónapon belül.

(2) A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás engedélyesének legalább minden második meghosszabbítás alkalmával meg kell felelnie egy kompetencia felmérésen.

49. § Megújítás esetén a motoros sárkányrepülő eszköz oktatói jogosítás kérelmezőjének

a) részt kell vennie egy oktatói ismeretfrissítő oktatáson, és

b) meg kell felelnie egy kompetencia felmérésen.

22. A motoros sárkányrepülő eszköz vontató jogosítással rendelkező engedélyes jogosultságai és a jogosítás megszerzésének feltételei

50. § (1) A lábról induló sárkányrepülő eszköz vontatására jogosító motoros sárkányrepülő eszköz vontató jogosítás engedélyesének arra alkalmas motoros sárkányrepülő eszközzel lábról induló sárkányrepülő eszközt vontathat.

(2) A transzparens vontatására jogosító motoros sárkányrepülő eszköz vontató jogosítás engedélyesének joga van arra alkalmas motoros sárkányrepülő eszközzel transzparens vontatni.

51. § Motoros sárkányrepülő eszköz vontató jogosítást az a személy kaphat, aki

a) rendelkezik hatályos motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedéllyel, és

b) teljesítette a 3. mellékletben a lábról induló sárkányrepülő eszköz vagy a transzparens vontatására jogosító vontató jogosításra vonatkozóan meghatározott elméleti és gyakorlati képzést, valamint

c) lábról induló sárkányrepülő eszköz vontatására jogosító vontató jogosítás esetében teljesített legalább 60 óra repülési időt parancsnokpilótaként, valamint 60 fel- és leszállást motoros sárkányrepülő eszközön a motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély kiadása után vagy

d) transzparens vontatására jogosító vontató jogosítás esetében teljesített legalább 100 óra repülési időt parancsnokpilótaként, valamint 200 fel- és leszállást motoros sárkányrepülő eszközön a motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély kiadása után.

V. FEJEZET

A FEDÉLZETI MÉRNÖK SZAKSZOLGÁLATI ENGEDÉLY

23. A fedélzeti mérnök szakszolgálati engedéllyel rendelkező engedélyes jogosultságai és az engedély megszerzésének feltételei

52. § (1) A fedélzeti mérnök szakszolgálati engedély (a továbbiakban: F/E) engedélyesének joga van fedélzeti mérnökként tevékenykedni bármely olyan típusú légi járművön, amelyre hatályos típusjogosítással rendelkezik. A szakszolgálati engedélybe legfeljebb 2 hatályos típusjogosítást lehet bejegyezni.

(2) Az F/E első megszerzésekor azt a típusjogosítást kell bejegyezni a szakszolgálati engedélybe, amellyel a jártassági vizsga teljesítve lett.

53. § F/E-t az a személy kaphat, aki betöltötte a 18. életévét, legalább középfokú műszaki iskolai végzettséggel rendelkezik, sikeresen elvégezte az F/E megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, valamint sikeresen letette az F/E megszerzésére irányuló elméleti és jártassági vizsgát.

54. § (1) Az F/E megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikáját a 4. mellékletben meghatározott témakörök alapján a képző szervezet alakítja ki.

(2) Az F/E megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a 4. mellékletben meghatározottakat kell teljesíteni. A gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki.

(3) Az F/E megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy a 4. mellékletben meghatározott elméleti témakörökből rendelkezik azzal a szakismerettel, amely az F/E engedélyesét megillető jogosultságoknak megfelel.

(4) Az F/E megszerzésére irányuló képzés befejezése után a növendéknek jártassági vizsga keretében bizonyítania kell, hogy az F/E engedélyesére vonatkozó jogosultságoknak megfelelő szakértelemmel képes a 4. mellékletben meghatározott feladatokat és eljárásokat az adott típusú légi járművön fedélzeti mérnökként végrehajtani.

24. Az F/E-be bejegyezhető típusjogosítás megszerzésének feltételei

55. § (1) Ha az F/E megszerzésére irányuló képzést követően a növendék bizonyítja jártasságát és szakismeretét az F/E első kiadásához, a képzésen és a vizsgán használt légi jármű típusának megfelelő típusjogosítást a szakszolgálati engedélybe be kell jegyezni.

(2) A további légi jármű típusjogosítás megszerzéséhez elméleti és gyakorlati képzést kell végezni, valamint sikeres elméleti és jártassági vizsgát kell tenni.

(3) Az F/E-be bejegyezhető további légi jármű típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikáját a 4. mellékletben meghatározott témakörök alapján a képző szervezet alakítja ki.

(4) Az F/E-be bejegyezhető további légi jármű típusjogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a 4. mellékletben meghatározottakat kell teljesíteni. A gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki.

(5) A típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy képes a fedélzeti mérnöki feladatait ellátni a 4. mellékletben meghatározott témakörökben, az adott típusú légi járművön.

(6) A típusjogosítás megszerzésére irányuló képzés befejezése után a növendéknek jártassági vizsga keretében bizonyítania kell, hogy az F/E engedélyesére vonatkozó jogosultságoknak megfelelő szakértelemmel képes a 4. mellékletben meghatározott feladatokat és eljárásokat az adott típusú légi járművön fedélzeti mérnökként végrehajtani.

25. Az F/E-be bejegyezhető típusjogosítás időbeli hatálya

56. § A típusjogosítás a kiadástól számított 1 évig hatályos.

57. § (1) Ha a típusjogosítás engedélyese a típusjogosítás lejáratát megelőző 12 hónapban legalább 10 fel- és leszállást végrehajtott, valamint legalább 200 óra repülési időt teljesített az adott típussal, akkor a típusjogosítás időbeli hatálya újabb 1 évre meghosszabbítható.

(2) Ha a típusjogosítás engedélyese az (1) bekezdésben meghatározott feltételeket nem teljesíti, akkor gyakorlatba hozó repülésen kell részt vennie egy légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett, amit a repülési naplóban e rendeletre való hivatkozással rögzíteni kell, továbbá a 4. melléklet 2.4. pontjában meghatározottak szerinti készségellenőrzést kell végrehajtania.

(3) Az (1) bekezdésben a 12 hónapra előírt 200 óra repülési időbe beszámítható az azonos vagy más típuson, pilóta beosztásban teljesített repülési idő is abban az esetben, ha a kérelmező fedélzeti mérnökként legalább 100 óra repülési időt teljesített.

58. § Megújítás esetén a típusjogosítás kérelmezőjének legalább három vagy annyi gyakorlatba hozó repülést kell végrehajtania, amely biztosítja a 4. melléklet 2.4. pontjában meghatározottak szerinti készségellenőrzéshez szükséges ismeretszintet. A gyakorló repüléseket egy légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett kell teljesíteni és a repülési naplóban e rendeletre való hivatkozással rögzíteni kell. A gyakorló repüléseket követően végre kell hajtania a 4. melléklet 2.4. pontjában meghatározottak szerinti készségellenőrzést.

VI. FEJEZET

A FEDÉLZETI NAVIGÁTOR SZAKSZOLGÁLATI ENGEDÉLY

26. A fedélzeti navigátor szakszolgálati engedéllyel rendelkező engedélyes jogosultságai és az engedély megszerzésének feltételei

59. § (1) A fedélzeti navigátor szakszolgálati engedély (a továbbiakban: F/N) engedélyesének joga van fedélzeti navigátorként tevékenykedni bármely olyan típusú légi járművön, amelyre hatályos típusjogosítással rendelkezik. A szakszolgálati engedélyben legfeljebb 2 hatályos típusjogosítás lehet.

(2) Az F/N első megszerzésekor azt a típusjogosítást kell bejegyezni a szakszolgálati engedélybe, amellyel a jártassági vizsga teljesítve lett.

60. § F/N-t az a személy kérelmezhet, aki betöltötte a 18. életévét, legalább középfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, sikeresen elvégezte az F/N megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, valamint sikeresen letette az F/N megszerzésére irányuló elméleti és jártassági vizsgát.

61. § (1) Az F/N megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikáját az 5. mellékletben meghatározott témakörök alapján a képző szervezet alakítja ki.

(2) Az F/N megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során az 5. mellékletben meghatározottakat kell teljesíteni. A gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki.

(3) Az F/N megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy az 5. mellékletben meghatározott elméleti témakörökből rendelkezik azzal a szakismerettel, amely az F/N engedélyesét megillető jogosultságoknak megfelel.

(4) Az F/N megszerzésére irányuló képzés befejezése után a növendéknek jártassági vizsga keretében bizonyítania kell, hogy az F/N engedélyesére vonatkozó jogosultságoknak megfelelő szakértelemmel képes az 5. mellékletben meghatározott feladatokat és eljárásokat az adott típusú légi járművön fedélzeti navigátorként végrehajtani.

27. Az F/N-be bejegyezhető típusjogosítás megszerzésének feltételei

62. § (1) Ha az F/N megszerzésére irányuló képzést követően a növendék bizonyítja jártasságát és szakismeretét az F/N első kiadásához, a képzésen és a vizsgán használt légi jármű típusának megfelelő típusjogosítást a szakszolgálati engedélybe be kell jegyezni.

(2) A további légi jármű típusjogosítás megszerzéséhez elméleti és gyakorlati képzést kell végezni, valamint sikeres elméleti és jártassági vizsgát kell tenni.

(3) Az F/N-be bejegyezhető további légi jármű típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikáját az 5. mellékletben meghatározott témakörök alapján a képző szervezet alakítja ki.

(4) Az F/N-be bejegyezhető további légi jármű típusjogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során az 5. mellékletben meghatározottakat kell teljesíteni. A gyakorlati képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki.

(5) A típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy képes a fedélzeti navigátori feladatait ellátni az 5. mellékletben meghatározott témakörökben, az adott típusú légi járművön.

(6) A típusjogosítás megszerzésére irányuló képzés befejezése után a növendéknek jártassági vizsga keretében bizonyítania kell, hogy az F/N engedélyesére vonatkozó jogosultságoknak megfelelő szakértelemmel képes az 5. mellékletben meghatározott feladatokat és eljárásokat az adott típusú légi járművön fedélzeti navigátorként végrehajtani.

28. A típusjogosítás időbeli hatálya

63. § A típusjogosítás a kiadástól számított 1 évig hatályos.

64. § (1) Ha a típusjogosítás engedélyese a típusjogosítás lejáratát megelőző 12 hónapban legalább 10 fel- és leszállást végrehajtott, valamint legalább 200 óra repülési időt teljesített az adott típusal, akkor a típusjogosítás időbeli hatálya újabb 1 évre meghosszabbítható.

(2) Ha a típusjogosítás engedélyese az (1) bekezdésben meghatározott feltételeket nem teljesíti, akkor gyakorlatba hozó repülésen kell részt vennie egy légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett, amit a repülési naplóban e rendeletre való hivatkozással rögzíteni kell, továbbá az 5. melléklet 2.4. pontjában meghatározottak szerinti készségellenőrzést kell végrehajtania.

(3) Az (1) bekezdésben a 12 hónapra előírt 200 óra repülési időbe beszámítható az azonos vagy más típuson pilóta beosztásban teljesített repülési idő is abban az esetben, ha a kérelmező fedélzeti navigátorként legalább 100 óra repülési időt teljesített.

65. § Megújítás esetén a típusjogosítás kérelmezőjének legalább három, vagy annyi gyakorlatba hozó repülést kell végrehajtania, amely biztosítja az 5. melléklet 2.4. pontjában meghatározottak szerinti készségellenőrzéshez szükséges ismeretszintet. A gyakorló repüléseket egy légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett kell teljesíteni és a repülési naplóban e rendeletre való hivatkozással rögzíteni kell. A gyakorló repüléseket követően végre kell hajtania az 5. melléklet 2.4. pontjában meghatározottak szerinti készségellenőrzést.

VII. FEJEZET

A REPÜLÉSÜZEMI TISZT SZAKSZOLGÁLATI ENGEDÉLY

29. A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedéllyel rendelkező engedélyes jogosultságai és az engedély megszerzésének feltételei

66. § A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély engedélyesének joga van a szakszolgálati engedélyébe bejegyzett jogosításának megfelelő tevékenységet végezni.

67. § Repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedélyt az a személy kaphat, aki betöltötte a 21. életévét, legalább középfokú iskolai végzettséggel rendelkezik és teljesítette a repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély megszerzésére vonatkozóan e rendeletben előírt követelményeket.

68. § (1) A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély megszerzéséhez a kérelmezőnek – a képző szervezet által meghatározott, a (2) bekezdésben meghatározott témakörökre kiterjedő tematika szerint – meg kell szereznie az alábbi jogosítások valamelyikét:

- a) repülőtér-felügyelő,
- b) forgalmi felügyelő,
- c) előtér-ügyeletes tiszt,
- d) terhelés- és súlypontszámító tiszt,
- e) navigációs tiszt.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott jogosítás megszerzéséhez a kérelmezőnek a következő tantárgyakból kell elméleti képzésben részesülnie:

- a) légi jog és emberi tényezők,

- b) általános repülési és műszaki ismeretek,
- c) repülési meteorológia,
- d) üzemeltetési ismeretek – kereskedelmi (veszélyes áruk),
- e) üzemeltetési ismeretek – kereskedelmi (utas),
- f) repülőtéri ismeretek és kényszerhelyzeti eljárások és
- g) a jogosításnak megfelelő szakmai tantárgy.

69. § A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély kérelmezőjének legalább 3 hónapos munkahelyi gyakorlatot kell teljesítenie a kérelmezett jogosításnak megfelelő jogosítással rendelkező repülésüzemi tiszt felügyelete alatt.

70. § Repülésüzemi tiszt szakszolgálati tevékenységet az a személy láthat el, aki angol nyelvből a jogosításához kapcsolódó jogosultságok gyakorlásához szükséges általános és szakmai nyelvtudással rendelkezik. A nyelvtudás szintjét a munkaadó határozza meg és folyamatosan ellenőrzi. A munkaadó szükség esetén frissítő nyelvoktatást szervez a nyelvismeret megfelelő szintjének fenntartása és az új ismeretek megszerzése céljából.

71. § A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély kérelmezőjének elméleti vizsga keretében kell bizonyítania, hogy megfelelő szinten ismeri a kérelmezett szakszolgálati engedélybe bejegyzendő jogosításnak megfelelő szakterület sajátosságait.

30. A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély időbeli hatálya

72. § A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély 3 évig hatályos.

73. § (1) A repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedély újabb 3 évre meghosszabbítható kivéve, ha az engedélyes a szakszolgálati engedély lejáratát megelőző 36 hónap során 6 hónapnál hosszabb ideig nem gyakorolta a szakszolgálati engedélye által biztosított jogosultságokat.

(2) Megújítás esetében, vagy ha a szakszolgálati engedélye által biztosított jogosultságokat 6 hónapnál hosszabb ideig nem gyakorolta, a kérelmezőnek

a) részt kell vennie egy repülésüzemi tiszt ismeretfrissítő oktatáson, és

b) sikeresen teljesítenie kell egy a 71. § szerinti vizsgát.

VIII. FEJEZET

A MEZŐGAZDASÁGI ÉS A TŰZOLTÓ JOGOSÍTÁS

31. A mezőgazdasági jogosítással rendelkező engedélyes jogosultságai és a jogosítás megszerzésének feltételei

74. § A mezőgazdasági jogosítás engedélyesének joga van mezőgazdasági repülések végrehajtására.

75. § Mezőgazdasági jogosítást az a személy kaphat, aki

a) betöltötte a 21. életévét,

b) sikeresen elvégezte a mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, valamint sikeresen letette a mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és jártassági vizsgát,

c) rendelkezik legalább 200 óra repülési idővel a kérelmezett jogosításnak megfelelő légijárművön, és

d) repülőgép mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló képzésben részt vevő növendék esetén rendelkezik repülőgép magán, repülőgép kereskedelmi vagy repülőgép légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel és hatályos – mezőgazdasági repülésre alkalmas – osztály- vagy típusjogosítással vagy

e) helikopter mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló képzésben részt vevő növendék esetén rendelkezik helikopter magán, helikopter kereskedelmi vagy helikopter légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel és hatályos – mezőgazdasági repülésre alkalmas – típusjogosítással.

76. § (1) A repülőgép és a helikopter mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzések tematikáit a légiközlekedési hatóság adja ki. A tematikáknak legalább a 6. mellékletben meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) A mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek kétkormányos oktatásban kell részesülnie a kérelmezett mezőgazdasági jogosításnak megfelelő légijárművön.

(3) Az oktatónak gondoskodnia kell arról, hogy a mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendék a képző szervezet által kialakított, a kérelmezett jogosításnak megfelelő légijárműre vonatkozó tematika szerinti oktatásban részesüljön.

(4) A mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy rendelkezik azzal a szakismerettel, amely a kérelmezett mezőgazdasági jogosításnak megfelel, a 6. mellékletben meghatározott elméleti témakörökben.

(5) A mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló jártassági vizsgán a növendéknek bizonyítania kell, hogy képes mezőgazdasági repüléseket végrehajtani a kérelmezett mezőgazdasági jogosításnak megfelelő légijárművön. A jártassági vizsgának tartalmaznia kell legalább a 6. mellékletben meghatározott elemeket.

32. A mezőgazdasági jogosítás időbeli hatálya

77. § A mezőgazdasági jogosítás a kiadástól számított 2 évig hatályos.

78. § (1) Ha a mezőgazdasági jogosítás engedélyese a jogosítás lejárat dátumát megelőző 2 évben évenként legalább 35 mezőgazdasági felszállást hajtott végre, akkor a jogosítás 2 évre meghosszabbítható.

(2) Ha a mezőgazdasági jogosítás engedélyese az (1) bekezdésben meghatározott feltételeket nem teljesíti, akkor gyakorlatba hozó repülésen kell részt vennie a kérelmezett jogosításnak megfelelő légi járműre vonatkozó mezőgazdasági jogosítással rendelkező repülésoktató felügyelete alatt, amelyet a repülési naplóban az e rendeletre való hivatkozással rögzíteni kell, továbbá a 6. mellékletben meghatározottak szerint készségellenőrzést kell végrehajtania a kérelmezett jogosításnak megfelelő légi járműre vonatkozó mezőgazdasági jogosítással rendelkező vizsgáztatóval.

79. § Megújítás esetén a kérelmezőnek a mezőgazdasági jogosítás megszerzésére vonatkozó követelményeket kell teljesítenie.

33. A tűzoltó jogosítással rendelkező engedélyes jogosultságai és a jogosítás megszerzésének feltételei

80. § A tűzoltó jogosítás engedélyesének joga van tűzoltó repülések végrehajtására.

81. § Tűzoltó jogosítást az a személy kaphat, aki

a) betöltötte a 21. életévét,

b) sikeresen elvégezte a tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzést, valamint sikeresen letette a tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és jártassági vizsgát,

c) rendelkezik legalább 400 óra repülési idővel a kérelmezett jogosításnak megfelelő légi járművön és

d) repülőgép tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló képzésben részt vevő növendék esetén rendelkezik repülőgép kereskedelmi vagy repülőgép légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel és hatályos – tűzoltó repülésre alkalmas – osztály- vagy típusjogosítással, vagy

e) helikopter tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló képzésben részt vevő növendék esetén rendelkezik helikopter kereskedelmi vagy helikopter légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel és hatályos – tűzoltó repülésre alkalmas – típusjogosítással.

82. § (1) A repülőgép és a helikopter tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzések tematikáit a képző szervezet alakítja ki. A tematikáknak legalább a 6. mellékletben meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) A tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek kétkormányos oktatásban kell részesülnie a kérelmezett tűzoltó jogosításnak megfelelő légi járművön.

(3) Az oktatónak gondoskodnia kell arról, hogy a tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendék a képző szervezet által kialakított, a kérelmezett jogosításnak megfelelő légi járműre vonatkozó tematika szerinti oktatásban részesüljön.

(4) A tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló elméleti vizsga keretében a növendéknek bizonyítania kell, hogy rendelkezik azzal a szakismerettel, amely a kérelmezett tűzoltó jogosításnak megfelel, a 6. mellékletben meghatározott témakörökben.

(5) A tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló jártassági vizsgán a növendéknek bizonyítania kell, hogy képes tűzoltó repüléseket végrehajtani a kérelmezett tűzoltó jogosításnak megfelelő légijárművön. A vizsgarepülést imitált szituációban kell végrehajtani.

34. A tűzoltó jogosítás időbeli hatálya

83. § A tűzoltó jogosítás a kiadástól számított 2 évig hatályos.

84. § (1) Ha a tűzoltó jogosítás engedélyese a jogosítás lejáratát megelőző 2 évben félévenként legalább 5 tűzoltó felszállást teljesített, akkor a jogosítás 2 évre meghosszabbítható.

(2) Ha a tűzoltó jogosítás engedélyese az (1) bekezdésben meghatározott feltételeket nem teljesíti, akkor gyakorlatba hozó repülésen kell részt vennie a kérelmezett jogosításnak megfelelő légijárműre vonatkozó tűzoltó jogosítással rendelkező repülési oktató felügyelete alatt, amit a repülési naplóban e rendeletre való hivatkozással rögzíteni kell, továbbá a 6. mellékletben meghatározottak szerint készségellenőrzést kell végrehajtania a kérelmezett jogosításnak megfelelő légijárműre vonatkozó tűzoltó jogosítással rendelkező vizsgáztatóval.

85. § Megújítás esetén a kérelmezőnek a tűzoltó jogosítás megszerzésére vonatkozó követelményeket kell teljesítenie.

HARMADIK RÉSZ

A SZAKSZOLGÁLATI ENGEDÉLY NÉLKÜL VÉGEZHETŐ TEVÉKENYSÉGEK

86. § Szakszolgálati engedély nélkül – az e rendeletben meghatározott képzési, vizsga és egyéb követelmények teljesítése esetén – a következő tevékenységek végezhetők:

a) lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói vagy tandempilóta tevékenység,

b) siklóernyős oktatói vagy tandempilóta tevékenység,

c) ejtőernyős oktatói vagy tandemugró tevékenység.

87. § A 86. §-ban meghatározott tevékenységek végzéséhez szükséges **képzési és vizsga követelményeket a IX–XI. Fejezetek és**

a) a lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói és tandempilóta tevékenység esetében a 8. melléklet,

b) a siklóernyős oktatói és tandempilóta tevékenység esetében a 9. melléklet,

c) az ejtőernyős oktatói és tandemugró tevékenység esetében a 10. melléklet

tartalmazza.

35. A tevékenység végzésének folyamatosságára vonatkozó követelmények

88. § (1) A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató vagy tandempilóta, a siklóernyős oktató vagy tandempilóta, valamint az ejtőernyős oktató vagy tandemugró akkor gyakorolhatja e tevékenységét, ha a tevékenység végzését megelőzően nem volt 12 hónapnál hosszabb megszakítás tevékenységének gyakorlásában.

(2) Ha az (1) bekezdésben foglalt feltétel nem teljesül, akkor a lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatónak vagy tandempilótának, a siklóernyős oktatónak vagy tandempilótának, valamint az ejtőernyős oktatónak vagy tandemugróknak elméleti és gyakorlati vizsgát kell tennie.

36. A nem gazdasági célú tandempilóta és tandemugró tevékenység bejelentése

89. § (1) A lábról induló sárkányrepülő eszközzel vagy siklóernyővel nem gazdasági célú tandempilóta tevékenység, valamint a nem gazdasági célú ejtőernyős tandemugró tevékenység végzésére jogosító tanúsítvánnyal rendelkező személy e jogosultságát akkor gyakorolhatja, ha a légiközlekedési hatóság erre a célra rendszerített formanyomtatványán bejelentette a légiközlekedési hatóságnak. A bejelentésnek legalább a következőket kell tartalmaznia:

a) a jogosult neve, bejelentett állandó lakcíme és levelezési címe,

b) a jogosult születési helye és ideje,

c) a jogosultság meghatározása.

(2) A jogosultnak az (1) bekezdésben meghatározott adataiban bekövetkezett bármilyen változást – beleértve a jogosultság megszűnését vagy megszüntetését is – a változás bekövetkezését követő 30 napon belül be kell jelentenie a légiközlekedési hatóságnak, ha a tevékenységét továbbra is gyakorolni kívánja.

IX. FEJEZET

A LÁBRÓL INDULÓ SÁRKÁNYREPÜLŐ ESZKÖZ OKTATÓI ÉS TANDEMPILÓTA TEVÉKENYSÉG

37. A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató és tandempilóta képzése, vizsgáztatása és repülési tapasztalata

90. § (1) A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói vagy tandempilóta tevékenységet végezni kívánó személynek részt kell vennie egy, az e rendelet szerinti képző szervezet által szervezett, elméleti és gyakorlati képzést tartalmazó tanfolyamon. A tanfolyamnak biztosítania kell, hogy a növendék megszerezze azokat a kompetenciákat és ismereteket, amelyek alkalmassá teszik lábról induló sárkányrepülő eszközön oktatói vagy tandempilóta tevékenység végzésére. A tanfolyam tematikáját a képző szervezet alakítja ki. A tematikának legalább a 8. mellékletben meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói vagy tandempilóta tevékenységet végezni kívánó személynek teljesítenie kell az e rendelet szerinti képző szervezet által szervezett elméleti és gyakorlati vizsgát, amelynek a 8. mellékletben meghatározott valamennyi elméleti és gyakorlati témakört le kell fednie.

91. § Lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói tevékenységet az a személy végezhet, aki

a) rendelkezik legalább 150 óra repülési idővel lábról induló sárkányrepülő eszközön, amely tartalmaz legalább egy 3 órás vagy annál hosszabb időtartamú repülést és legalább egy 50 kilométeres vagy annál hosszabb távrepülést, és

b) képzésben részesült a 8. melléklet 2. pontjában meghatározott témakörökből.

92. § (1) Lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilóta tevékenységet az a személy végezhet, aki

a) rendelkezik legalább 50 óra repülési idővel lábról induló sárkányrepülő eszközön, amely tartalmaz legalább egy 20 kilométeres vagy annál hosszabb távrepülést, és

b) képzésben részesült a 8. melléklet 3. pontjában meghatározott témakörökből.

(2) Gazdasági célú tandemrepülés esetében a tandempilóta tevékenységet végző személynek az (1) bekezdésben foglaltakon felül rendelkeznie kell további 100 óra repülési idővel, amely tartalmaz legalább 50 nem gazdasági célú tandemrepülést.

38. A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói és tandempilóta tevékenységhez kapcsolódó jogosultságok

93. § (1) A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói tevékenység végzésére jogosító tanúsítvánnyal rendelkező személynek joga van lábról induló sárkányrepülő eszközön olyan oktatás végrehajtására, amelyre képző szervezet által kiadott oktatói megbízással rendelkezik.

(2) A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói tevékenység végzésére jogosító tanúsítvánnyal rendelkező személy jogosultságait akkor gyakorolhatja, ha teljesíti a 3. § (3) bekezdésében foglalt további követelményeket is.

94. § A lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilóta tevékenység végzésére jogosító tanúsítvánnyal rendelkező személynek joga van lábról induló sárkányrepülő eszközön tandempilóta tevékenység végzésére, ha teljesíti a 3. § (4) bekezdésében foglalt további követelményeket is.

X. FEJEZET

A SIKLÓERNYŐS OKTATÓI ÉS TANDEMPILÓTA TEVÉKENYSÉG

39. A siklóernyős oktató és tandempilóta képzése, vizsgáztatása és repülési tapasztalata

95. § (1) A siklóernyős oktatói vagy tandempilóta tevékenységet végezni kívánó személynek részt kell vennie egy, az e rendelet szerinti képző szervezet által szervezett, elméleti és gyakorlati képzést tartalmazó tanfolyamon. A tanfolyamnak biztosítania kell, hogy a növendék megszerezze azokat a kompetenciákat és ismereteket, amelyek alkalmassá teszik siklóernyőn oktatói vagy tandempilóta tevékenység végzésére. A tanfolyam tematikáját a képző szervezet alakítja ki. A tematikának legalább a 9. mellékletben meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) A siklóernyős oktatói vagy tandempilóta tevékenységet végezni kívánó személynek teljesítenie kell az e rendelet szerinti képző szervezet által szervezett elméleti és gyakorlati vizsgát, amelynek a 9. mellékletben meghatározott valamennyi elméleti és gyakorlati témakört le kell fednie.

96. § Siklóernyős oktatói tevékenységet az a személy végezhet, aki

a) rendelkezik legalább 200 óra repülési idővel siklóernyőn, amely tartalmaz legalább egy 50 kilométeres vagy annál hosszabb távrepülést, és

b) képzésben részesült a 9. melléklet 2. pontjában meghatározott témakörökből.

97. § (1) Siklóernyős tandempilóta tevékenységet az a személy végezhet, aki

a) rendelkezik legalább 50 óra repülési idővel siklóernyőn, amely tartalmaz legalább egy 20 kilométer-es vagy annál hosszabb távrepülést, és

b) képzésben részesült a 9. melléklet 3. pontjában meghatározott témakörökből.

(2) Gazdasági célú tandemrepülés esetében a tandempilóta tevékenységet végző személynek az (1) bekezdésben foglaltakon felül rendelkeznie kell további 100 óra repült idővel, amely tartalmaz legalább 50 nem gazdasági célú tandemrepülést.

40. A siklóernyős oktatói és tandempilóta tevékenységhez kapcsolódó jogosultságok

98. § (1) A siklóernyős oktatói tevékenység végzésére jogosító tanúsítvánnyal rendelkező személynek joga van olyan siklóernyős oktatás végrehajtására, amelyre képző szervezet által kiadott oktatói megbízással rendelkezik.

(2) A siklóernyős oktatói tevékenység végzésére jogosító tanúsítvánnyal rendelkező személy jogosultságait akkor gyakorolhatja, ha teljesíti a 3. § (3) bekezdésében foglalt további követelményeket is.

99. § (1) A siklóernyős tandempilóta tevékenység végzésére jogosító tanúsítvánnyal rendelkező személynek joga van siklóernyős tandempilóta tevékenység végzésére olyan tandem siklóernyőn, amelyen a képzést elvégezte, és az előírt tapasztalatot megszerezte.

(2) A siklóernyős tandempilóta tevékenység végzésére jogosító tanúsítvánnyal rendelkező személy jogosultságait akkor gyakorolhatja, ha teljesíti a 3. § (4) bekezdésében foglalt további követelményeket is.

XI. FEJEZET

AZ EJTŐERNYŐS OKTATÓI ÉS TANDEMUGRÓ TEVÉKENYSÉG

41. Az ejtőernyős oktató és tandemugró képzése, vizsgáztatása és ugrási tapasztalata

100. § (1) Az ejtőernyős oktatói vagy tandemugró tevékenységet végezni kívánó személynek részt kell vennie egy, az e rendelet szerinti képző szervezet által szervezett, elméleti és gyakorlati képzést tartalmazó tanfolyamon. A tanfolyamnak biztosítania kell, hogy a növendék megszerezze azokat a kompetenciákat és ismereteket, amelyek alkalmassá teszik

ejtőernyős oktatói vagy tandemugró tevékenység végzésére. A tanfolyam tematikáját a képző szervezet alakítja ki. A tematikának legalább a 10. mellékletben meghatározott témakörökre kell kiterjednie.

(2) Az ejtőernyős oktatói vagy tandemugró tevékenységet végezni kívánó személynek teljesítenie kell az e rendelet szerinti képző szervezet által szervezett elméleti és gyakorlati vizsgát, amelynek a 10. mellékletben meghatározott valamennyi elméleti és gyakorlati témakört le kell fednie.

101. § Ejtőernyős oktatói tevékenységet az a személy végezhet, aki

a) rendelkezik legalább 500 ejtőernyős ugrással, és

b) képzésben részesült a 10. melléklet 2. pontjában meghatározott témakörökből.

102. § Ejtőernyős tandemugró tevékenységet az a személy végezhet, aki

a) rendelkezik legalább 1000 légcéllás ejtőernyős ugrással és 10 óra szabadeső idővel, és

b) képzésben részesült a 10. melléklet 3. pontjában meghatározott témakörökből.

42. Az ejtőernyős oktatói és tandemugró tevékenységhez kapcsolódó jogosultságok

103. § (1) Az ejtőernyős oktatói tevékenység végzésére jogosító tanúsítvánnyal rendelkező személynek joga van olyan ejtőernyős ugrás oktatás végrehajtására, amelyre képző szervezet által kiadott oktatói megbízással rendelkezik.

(2) Az ejtőernyős oktatói tevékenység végzésére jogosító tanúsítvánnyal rendelkező személy jogosultságait akkor gyakorolhatja, ha teljesíti a 3. § (3) bekezdésében foglalt további követelményeket is.

104. § (1) Az ejtőernyős tandemugró tevékenység végzésére jogosító tanúsítvánnyal rendelkező személynek joga van tandemugró tevékenység végzésére olyan ugrás típusban, amelyre vonatkozóan a képzést elvégezte és az előírt tapasztalatot megszerezte.

(2) Az ejtőernyős tandemugró tevékenység végzésére jogosító tanúsítvánnyal rendelkező személy jogosultságait akkor gyakorolhatja, ha teljesíti a 3. § (4) bekezdésében foglalt további követelményeket is.

NEGYEDIK RÉSZ

A KÉPZÉS ÉS A VIZSGÁZTATÁS

XII. FEJEZET

KÉPZŐ SZERVEZETEK, KÉPZÉSI ENGEDÉLY ÉS KÉPZÉS

43. Képző szervezetek

105. § (1) Az e rendelet alapján kiadható szakszolgálati engedélyhez, jogosításhoz vagy tanúsítványhoz kapcsolódó képzést a 11. mellékletben meghatározott követelményeknek megfelelő képző szervezet végezhet.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl a repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedélyhez kapcsolódó képzést a 12. mellékletben meghatározott követelményeknek megfelelő képző szervezet is végezhet.

(3) Vizsgáztatói tanúsítás megszerzésére irányuló egységesítési tanfolyamot a légiközlekedési hatóság szervezhet.

(4) Az (1) és (2) bekezdés szerinti képző szervezet számára, amennyiben az teljesíti e rendelet előírásait, a légiközlekedési hatóság képzési engedélyt ad ki.

106. § A 105. §-ban meghatározott képző szervezetek által használt repülésszimulációs oktatóeszközöket üzemeltető szervezetre, a repülésszimulációs oktatóeszköz minősítésére, valamint az ilyen szervezet és eszköz felügyeletére az 1178/2011/EU bizottsági rendelet előírásait kell alkalmazni.

44. A képzési engedély kiadása, felfüggesztése és visszavonása

107. § (1) A képző szervezet képzési engedélyt a légiközlekedési hatóság kérelemre adja ki. A kérelem a Ket.-ben foglaltakon túl a következőket tartalmazza:

a) a kérelmező telephelyét,

b) a felelős vezető személy nevét.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott kérelemhez csatolni kell az e rendelet követelményeinek teljesítését igazoló dokumentumok másolatát, továbbá a 11. vagy a 12. mellékletben meghatározott kézikönyveket.

(3) A légiközlekedési hatóság az általa kiadott képzési engedélyekről nyilvántartást vezet, amelyet a honlapján közzétesz. A nyilvántartás az engedélyben foglalt adatokat tartalmazza.

108. § (1) A képző szervezet biztosítja az e rendeletben meghatározott követelményeknek való folyamatos megfelelést, amelyet a légiközlekedési hatóság folyamatos ellenőrzés során felügyel.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott folyamatos ellenőrzés keretében a légiközlekedési hatóság ellenőrzi a tanfolyamok végrehajtását, valamint ellenőrző repülést végezhet növendékekkel.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott folyamatos ellenőrzés keretében a légiközlekedési hatóság négy éves időszakokban teljes körűen ellenőrzi, hogy a képző szervezet megfelel-e e rendelet előírásainak. A négy éves felülvizsgálati időszakon belül a légiközlekedési hatóság további felülvizsgálatot végezhet, ha a repülés biztonságát veszélyeztető hiányosságokat tárt fel a képző szervezet működésében.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott ellenőrzések, valamint a (3) bekezdésben meghatározott felülvizsgálati eljárás során a képző szervezet a légiközlekedési hatóság rendelkezésére bocsátja a képzéssel kapcsolatos valamennyi nyilvántartást, az engedélyeztetési dokumentumokat, a képzés során használt légijármű vagy repülőeszköz dokumentációját, az

előadások anyagait, a tanjegyzeteket, valamint az eligazítások dokumentumait és bármely más, a képzésre vonatkozó dokumentumot.

(5) Ha a légiközlekedési hatóság a (2) bekezdésben meghatározott ellenőrzés vagy a (3) bekezdésben meghatározott teljes körű ellenőrzés során az e rendeletben meghatározott követelményekhez képest eltérést tapasztal, határidő megjelölésével felhívja a képző szervezetet az eltérés megszüntetése érdekében szükséges javító intézkedés megtételére.

(6) Ha a képző szervezet a javító intézkedés megtételét elmulasztja, a légiközlekedési hatóság a képző szervezet engedélyét visszavonja annak a tevékenységnek a tekintetében, amelyben az eltérést tapasztalta.

(7) Ha a képző szervezet által határidőben teljesített javító intézkedés nem biztosítja az e rendeletnek való megfelelést, a légiközlekedési hatóság a képző szervezet engedélyét – a megfelelés helyreállításáig – felfüggeszti annak a tevékenységnek a tekintetében, amelyben az eltérést tapasztalta, valamint újabb határidő kitűzésével felszólítja a szervezetet a megfelelő javító intézkedés meghozatalára. Ha az újabb javító intézkedés sem biztosítja az e rendeletnek való megfelelést, a légiközlekedési hatóság a (6) bekezdésben foglaltak szerint jár el.

(8) A képzési engedélyhez kapcsolódó jogosultságok a felfüggesztés időtartama alatt nem gyakorolhatók.

45. A képző szervezet működésében vagy eljárásaiban bekövetkező változások

109. § (1) A képzési engedély kiadásához szükséges feltételeket érintő változást – a (2) és a (3) bekezdésben meghatározott esetek kivételével – a 11. mellékletben meghatározott képző szervezet az üzemeltetési kézikönyvében, a 12. mellékletben meghatározott képző szervezet a kézikönyvében meghatározott eljárásnak megfelelően vezeti be és a légiközlekedési hatóságnak – a kézikönyvei módosítással érintett cserelapjainak megküldésével – a változás bevezetését követő öt munkanapon belül bejelenti. A légiközlekedési hatóság a bejelentést tudomásul veszi.

(2) A képzési engedély kiadásához szükséges feltételeket érintő változások közül

a) új képzés felvétele,

b) a képzési tematika módosítása,

c) a vezető beosztású személyek megváltozása vagy

d) a szervezet nevének vagy telephelyének megváltozása

esetén a változást a képző szervezet akkor vezetheti be, ha a változást a légiközlekedési hatóság jóváhagyja. A jóváhagyás iránti kérelemhez csatolni kell a szervezet nyilatkozatát és indoklását arról, hogy a tervezett változás megvalósítása továbbra is biztosítja az e rendeletnek való megfelelést, a szervezet kézikönyveinek módosítással érintett cserelapjait és az e rendeletnek való megfelelést igazoló dokumentumokat. A légiközlekedési hatóság a változtatást akkor hagyja jóvá, ha az az e rendeletben foglalt követelményeknek megfelel.

(3) A képző szervezet a vezető beosztású személyekkel kapcsolatban bekövetkezett, előre nem ismerhető változást az annak bekövetkezését követő öt munkanapon belül bejelenti a légiközlekedési hatóságnak és kéri a módosítás jóváhagyását.

(4) A képzési engedélyt nem kell módosítani, ha a változások a képzési engedélyben foglalt adatok változtatását nem teszik szükségessé. Ha a változások a képzési engedélyben foglalt adatok változtatását is szükségessé teszik, a légiközlekedési hatóság a képzési engedélyt módosítja.

46. A képző szervezet jogosultságai

110. § A képző szervezet engedélyének megfelelően jogosult

a) képzéseket szervezni és e képzések sikeres teljesítése után tanúsítványt kiadni,

b) a képesítéseknek és a képzettségeknek a 140. § szerinti beszámítására,

c) a 113. §-ban foglaltaknak megfelelően elméleti vizsga lefolytatására,

d) lábról induló sárkányrepülő eszköz, siklóernyős és ejtőernyős oktató és tandempilóta vagy tandemugró gyakorlati vizsga lefolytatására.

47. A képzésre vonatkozó követelmények

111. § Az egyes szakszolgálati engedélyekhez és jogosításokhoz kapcsolódó képzési követelményeket az 1–5. mellékletek, a szakszolgálati engedély nélkül végezhető tevékenységekhez kapcsolódó képzés és vizsga követelményeket a 8–10. mellékletek, a vizsgáztatói tanúsítás kiadásához szükséges előfeltételeket a 129. §, a vizsgáztatói megbízás kiadásához szükséges előfeltételeket a 130–132. §-ok tartalmazzák.

112. § (1) Az elméleti képzés távoktatási módszerrel is végrehajtható. Ebben az esetben tantárgyanként legalább egy tantermi konzultációs alkalmat kell biztosítani.

(2) A távoktatás megszervezésére a nem távoktatásban zajló képzésre vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell. A távoktatással kapcsolatos eljárásokat a képző szervezet kézikönyveiben meg kell határozni.

XIII. FEJEZET

VIZSGÁZTATÁS

48. A vizsgáztatás általános szabályai

113. § (1) Az ultralight repülőgép pilóta, az autogiro pilóta és a motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély, valamint az e rendelet szerinti vizsgáztatói tanúsítás megszerzéséhez szükséges elméleti vizsgáztatást a légiközlekedési hatóság végzi.

(2) Az (1) bekezdésben nem említett, e rendelet szerint kiadható további szakszolgálati engedélyek, betétlapok, jogosítások és tanúsítványok megszerzéséhez, meghosszabbításához vagy megújításához szükséges elméleti vizsgáztatást a képzést végző képző szervezet végzi.

114. § (1) A jártassági vizsgáztatást, a készségellenőrzést és a kompetencia felmérést

a) a légiközlekedési hatóság vizsgáztatói tanúsítással rendelkező repülési felügyelője,

b) a légiközlekedési hatóság által kiadott vizsgáztatói tanúsítással rendelkező személy, vagy

c) típusjogosítású légi járműnél új típus bevezetése esetén a légiközlekedési hatóság által kiadott vizsgáztatói tanúsítással rendelkező, hasonló teljesítményű légi járműre oktatói jogosítással rendelkező személy végezheti.

(2) A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató és tandempilóta, a siklóernyős oktató és tandempilóta, az ejtőernyős oktató és tandemugró gyakorlati vizsga esetén a gyakorlati vizsgáztatást a képző szervezet végzi.

49. A vizsga lefolytatása

115. § (1) A légiközlekedési hatóság vagy vizsgáztatói tanúsítással rendelkező személy által végrehajtott vizsgát a légiközlekedési hatóság által kiadott vizsgaszabályzat alapján kell lefolytatni. A légiközlekedési hatóság az általa kiadott vizsgaszabályzatot honlapján közzéteszi.

(2) A képző szervezet által végrehajtott vizsgát a képző szervezet által a (3) bekezdésben meghatározottak szerint kialakított vizsgaszabályzat alapján kell lefolytatni.

(3) A vizsgaszabályzatnak összhangban kell lennie az 1–6. és a 8–10. mellékletekkel és tartalmaznia kell a vizsga lebonyolításának rendjét, a következők szerint:

a) a vizsgán történő részvétel feltételei,

b) a vizsga dokumentálásának rendje,

c) a vizsgázó jogai és kötelességei,

d) a vizsgáztató jogai és kötelességei,

e) a vizsga lebonyolításának eljárása,

f) a vizsga értékelésének szempontjai és az értékelő lap,

g) a sikeres vizsgát igazoló tanúsítvány formátuma,

h) a sikertelen vizsga feltételeinek meghatározása,

i) sikertelen vizsga megismétlésére vonatkozó feltételek,

j) a vizsga felfüggesztésére vonatkozó eljárás,

k) a vizsga során tapasztalt visszaélések és szabálytalanságok esetén alkalmazandó intézkedések,

l) elméleti vizsgáztatás esetén a vizsgáztatók képesítésére és megbízására vonatkozó szabályok és

m) elméleti vizsgáztatás esetén a vizsgakérdés adatbázis kezelésére vonatkozó eljárások.

(4) Amennyiben a vizsgáztatást nem a légiközlekedési hatóság végzi, a légiközlekedési hatóság ellenőrizheti a vizsga vizsgaszabályzatnak megfelelő lebonyolítását.

(5) Ha a légiközlekedési hatóság a vizsga során szabálytalanságot állapít meg, a vizsgát felfüggesztheti.

116. § (1) Képzéshez kötött elméleti vizsga esetében a növendék akkor bocsátható elméleti vizsgára, ha a képzés elméleti részét sikeresen teljesítette.

(2) Amennyiben az elméleti vizsgát – a 113. §-ban foglaltak alapján – a légiközlekedési hatóság jogosult lefolytatni, a képző szervezet a légiközlekedési hatóság felé nyilatkozik az elméleti képzés sikeres teljesítéséről. Ez a nyilatkozat kiállításától számított 1 évig használható fel. A képző szervezet nyilatkozatát megújíthatja, ha meggyőződött arról, hogy a képzést korábban teljesítő növendék az igazolt ismereteknek továbbra is birtokában van. Ha a növendék nem rendelkezik a megfelelő ismeretekkel, a képző szervezet ismeretfrissítő oktatásban részesíti.

117. § (1) A szakszolgálati engedély, jogosítás vagy vizsgáztatói tanúsítás megszerzésére irányuló elméleti vizsga formája írásbeli, négy válaszlehetőségből egy helyes választ tartalmazó feleletválasztásos teszt. A sikeres vizsgához a kérdések legalább 75%-át helyesen kell megválaszolni. A vizsga értékelésekor a kérdéseket azonos pontszámmal kell figyelembe venni.

(2) A vizsgázónak annyi időt kell biztosítani, hogy kérdésenként átlagosan 75 másodperc álljon rendelkezésére.

(3) Az elméleti vizsgán tanfolyami jegyzetek használata nem megengedett.

(4) Az elméleti vizsgáztatást végző képző szervezetnek vagy a légiközlekedési hatóságnak rendelkeznie kell az adott témakört teljes mértékben lefedő vizsgakérdés adatbázissal. A képző szervezetnek vagy a légiközlekedési hatóságnak gondoskodnia kell a vizsgakérdés adatbázis titkosságáról.

118. § (1) A lábról induló sárkányrepülő eszköz, a siklóernyős és az ejtőernyős oktató és tandempilóta vagy tandemugró elméleti vizsga formája esszékérdéseket tartalmazó írásbeli és szóbeli vizsga. A sikeres vizsgához a vizsgán megszerezhető pontszám 75%-át el kell érni. A vizsga értékelésekor a kérdéseket a lefedett tananyagnak megfelelő pontszámmal kell figyelembe venni.

(2) Az elméleti vizsgán tanfolyami jegyzetek használata nem megengedett.

(3) Az elméleti vizsgáztatást végző képző szervezetnek rendelkeznie kell az adott témakört teljes mértékben lefedő írásbeli és szóbeli tételsorral, amelyet a növendékek rendelkezésére bocsát.

119. § (1) A jártassági vagy gyakorlati vizsga megkezdésének feltétele az elméleti és a gyakorlati képzés, valamint az elméleti vizsga sikeres teljesítése és a hatályos orvosi minősítés megléte.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően a 88. § (2) bekezdésében említett gyakorlati vizsga és a készségellenőrzés esetében a vizsga megkezdésének feltétele a hatályos orvosi minősítés megléte.

(3) Oktatói jogosítás vagy vizsgáztatói tanúsítás megszerzésére irányuló kompetencia felmérés megkezdésének feltétele az előírt képzés sikeres teljesítése, a jogosítás vagy tanúsítás megszerzéséhez előírt hatályos szakszolgálati engedély és jogosítás megléte, valamint a hatályos orvosi minősítés megléte.

(4) Oktatói jogosítás vagy vizsgáztatói tanúsítás meghosszabbításhoz szükséges kompetencia felmérés megkezdésének feltétele a jogosítás vagy tanúsítás megszerzéséhez előírt hatályos szakszolgálati engedély és jogosítás megléte, valamint a hatályos orvosi minősítés megléte.

(5) Oktatói jogosítás vagy vizsgáztatói tanúsítás megújításához szükséges kompetencia felmérés megkezdésének feltétele az ismeretfrissítő oktatás sikeres teljesítése, a jogosítás vagy tanúsítás megszerzéséhez előírt hatályos szakszolgálati engedély és jogosítás megléte, valamint a hatályos orvosi minősítés megléte.

120. § (1) A vizsgáztatói tanúsítással vagy a képző szervezet megbízásával rendelkező vizsgáztató jogosult annak eldöntésére, hogy a vizsgázó megfelelő szinten elsajátította-e a végezni kívánt tevékenységhez szükséges ismereteket és gyakorlatot.

(2) A vizsgáztatói tanúsítással vagy a képző szervezet megbízásával rendelkező gyakorlati vizsgáztató nem vizsgáztathatja azt a vizsgázót, akinek maga tartotta a szakszolgálati engedélyhez, jogosításhoz vagy tanúsítványhoz szükséges képzést, ha a vizsgázó a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény szerinti hozzátartozója, vagy bármely egyéb olyan esetben, ha tőle nem várható el az elfogulatlan vizsgáztatás.

50. A vizsgáztatói tanúsítás kiadása

121. § (1) A vizsgáztatói tanúsítások megszerzésére vonatkozó követelményeket a 129. § tartalmazza.

(2) A vizsgáztatói tanúsítást a légiközlekedési hatóság írásban adja meg, ha a kérelmező teljesítette az e rendeletben előírt követelményeket.

(3) A tanúsításban a légiközlekedési hatóság megjelöli a tanúsítás célját és a vizsgáztatási eljárás során ellátandó feladatokat.

(4) Vizsgáztatói tanúsítást az a személy kaphat, aki ellen a légiközlekedési hatóság a tanúsítás kiadása, meghosszabbítása vagy megújítása iránti kérelem benyújtását megelőző 3 év során nem alkalmazott az e rendelet vagy a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és annak végrehajtási rendeleteinek megsértése miatt bármilyen gazdasági vagy adminisztratív szankciót, beleértve a légiközlekedési bírságot és bármilyen engedély, jogosítás vagy tanúsítás felfüggesztését, korlátozását vagy visszavonását, továbbá nem állnak fenn vele kapcsolatban az Lt. 53/A. §-ban meghatározott körülmények.

122. § Az e rendelet szerinti vizsgáztatói tanúsítás kérelmezőjének – a 129. §-ban meghatározottakon túl – egységesítési tanfolyamon kell részt vennie. Az egységesítési tanfolyam elméleti és gyakorlati oktatásból áll, és legalább a következőket kell tartalmaznia:

a) a szakszolgálati engedélyek, jogosítások vagy tanúsítások megszerzéséhez szükséges két olyan jártassági vizsga, készségellenőrzés, gyakorlati vizsga vagy kompetencia felmérés lefolytatása, amely tekintetében a kérelmező a vizsgák és ellenőrzések lefolytatásához jogosultságot kíván szerezni,

b) az e rendelet által a kérelmezett tanúsításnak megfelelő szakszolgálati engedély, jogosítás vagy tanúsítás kiadására, meghosszabbítására és megújítására meghatározott követelményekről, a jártassági vagy gyakorlati vizsga, a készségellenőrzés, valamint a kompetencia felmérés lefolytatásáról, ezek dokumentálásáról és jelentéséről szóló képzés és

c) tájékoztató a személyes adatok védelmével, a felelősséggel, a balesetbiztosítással és díjakkal kapcsolatos adminisztratív eljárásokról és követelményekről.

123. § (1) Az egységesítési tanfolyam elméleti képzés részéből a kérelmezőnek elméleti vizsgát kell tennie. Az elméleti vizsga sikeressége a gyakorlati képzésen való részvétel előfeltétele.

(2) A vizsgáztatói tanúsítás kérelmezőjének kompetencia felmérés keretében kell igazolnia, hogy rendelkezik az egységesítési tanfolyam gyakorlati részén megszerezhető kompetenciákkal.

(3) A vizsgáztatói tanúsítás kérelmezője a kompetencia felmérés során jártassági vizsga, készségellenőrzés, gyakorlati vizsga vagy kompetencia felmérés lefolytatása révén ad számot szakértelméről a kérelmezett vizsgáztatói tanúsításnak megfelelő vizsgáztatói szerepkörben. A kompetencia felmérésnek tartalmaznia kell a repülés előtti és utáni eligazítást, a jártassági vizsga, a készségellenőrzés, a gyakorlati vizsga vagy a kompetencia felmérés lefolytatását, valamint a vizsgáztatott személy értékelését.

51. A vizsgáztatói tanúsítás időbeli hatálya

124. § (1) A vizsgáztatói tanúsítás időbeli hatálya 3 év.

(2) Ha a vizsgáztatói tanúsítás időbeli hatályán belül

a) a tanúsítás engedélyese évente legalább két jártassági vizsgát, készségellenőrzést, gyakorlati vizsgát vagy kompetencia felmérést lefolytatott,

b) a tanúsítás engedélyese az időbeli hatály utolsó évében részt vett a légiközlekedési hatóság által szervezett ismeretfrissítő egységesítési tanfolyamon, és

c) az időbeli hatály utolsó évében az a) ponttal összhangban lefolytatott jártassági vizsgák, készségellenőrzések vagy gyakorlati vizsgák egyikét másik vizsgáztató felügyelte

a vizsgáztatói tanúsítást a légiközlekedési hatóság kérelemre 3 évre meghosszabbítja.

(3) A lejárt vizsgáztatói tanúsítást a légiközlekedési hatóság kérelemre megújítja, ha a kérelmező részt vett a légiközlekedési hatóság által szervezett ismeretfrissítő egységesítési tanfolyamon, valamint sikeresen teljesítette a 123. § szerinti kompetencia felmérést.

125. § Ha a vizsgáztatói tanúsítás meghosszabbításához e rendelet vizsga vagy kompetencia felmérés teljesítését írja elő, az a kérelmező, aki vizsgáztatói tanúsítása lejárta előtt nem felel meg az előírt vizsgán vagy kompetencia felmérésen, csak akkor gyakorolhatja a vizsgáztatói tanúsítása által biztosított jogosultságokat, ha a vizsgát vagy kompetencia felmérést sikeresen teljesítette.

52. A vizsgáztatói tanúsítás felfüggesztése és visszavonása

126. § (1) A légiközlekedési hatóság a vizsgáztatói tanúsítást felfüggeszti, ha

a) az engedélyes akadályozza a légiközlekedési hatóságnak a vizsgáztatói tevékenység ellenőrzésével kapcsolatos eljárását, az ellenőrzés lehetővé tételéig,

b) az engedélyes a vizsgáztatói tevékenység ellátása során

ba) a Btk. szerinti vasúti, légi, vagy vízi közlekedés veszélyeztetése (Btk. 233. §), járművezetés ittas állapotban (Btk. 236. §) vagy járművezetés bódult állapotban (Btk. 237. §) bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja miatt büntetőeljárás hatálya alatt áll, annak jogerős befejezéséig,

bb) a Szabs. tv. szerinti ittas vezetés (Szabs. tv. 217. §) vagy a légiközlekedési biztonságot és védelmét szolgáló szabályok megszegése (Szabs. tv. 228. §) szabálysértés elkövetésének alapos gyanúja esetén szabálysértési eljárás hatálya alá kerül annak lezárásáig, vagy

c) az engedélyes a polgári légiközlekedési személyzet egészségügyi alkalmasságának feltételeiről, valamint az egészségi alkalmasság megállapítását végző szervek kijelölésének és tevékenységének szabályairól szóló miniszteri rendeletben meghatározottak szerint egészségileg alkalmatlan állapotban lát el szakszolgálati tevékenységet, addig az időpontig, ameddig a repülőorvosi vizsgálat az egészségügyi alkalmasságot meg nem állapítja.

(2) Az (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott esetben – amennyiben a vizsgáztatói tanúsítás engedélyese több kategóriában rendelkezik vizsgáztatói jogosultsággal és a megállapított eltérés nem jelenti a többi jogosultság gyakorlásához szükséges feltételek nem teljesítését – a légiközlekedési hatóság felfüggesztheti csak azt a vizsgáztatói jogosultságot is, amellyel összefüggésben a légiközlekedési szabályokat az engedélyes megszegte.

(3) Ha a légiközlekedési hatóság a vizsgáztatói tanúsítást az (1) bekezdés *b)* pontja alapján függeszti fel, a határozatban rendelkeznie kell a vizsgáztatói tanúsítás visszaadásához szükséges, e rendelettel összhangban lévő képzési vagy vizsgáztatási követelményekről is.

(4) A vizsgáztatói tanúsítás engedélyese a felfüggesztett tanúsításához kapcsolódó jogosultságokat a felfüggesztés időtartama alatt nem gyakorolhatja.

127. § (1) A légiközlekedési hatóság a vizsgáztatói tanúsítást visszavonja, ha

a) az engedélyes a kérelemben valótlan adatokat jelölt meg,

b) a 126. § (1) bekezdés *c)* pontjában foglaltak közül bármelyik ismétlődően következik be,

c) az engedélyest a bíróság a 126. § (1) bekezdés *b)* pont *ba)* alpontjában felsorolt valamelyik bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen elítélte, vagy a bíróság az engedélyest a légi járművezetés gyakorlásától jogerősen eltiltotta,

d) a 126. § (1) bekezdés *b)* pont *bb)* alpontjában foglalt szabálysértések közül, engedélyes általi bármelyik ismételt elkövetését a szabálysértési hatóság vagy a bíróság jogerősen megállapította.

(2) A vizsgáztatói tanúsítás visszavonását követően új vizsgáztatói tanúsítás kiadása során a kérelmezőnek ismételten teljesítenie kell az e rendelet szerinti követelményeket és a visszavonás előtt szerzett ismeret és tapasztalat nem számítható be az e rendeletben meghatározott ismereti és tapasztalati követelményekbe.

128. § (1) A 126. § (1) bekezdésében és a 127. § (1) bekezdésében meghatározott esetben a légiközlekedési hatóság intézkedésként a vizsgáztatói tanúsítást azonnali hatállyal bevonja és a vizsgáztatói tanúsítást elveszi, amelyről átvételi elismervényt állít ki. Az átvételi elismervénynek tartalmaznia kell az elvétel e rendeletben meghatározott jogalapját.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott bevonás esetén a légiközlekedési hatóság a vizsgáztatói tanúsítás felfüggesztéséről, visszavonásáról vagy visszaadásáról 5 napon belül dönt.

(3) Ha a vizsgáztatói tanúsítás felfüggesztése a 126. § (2) bekezdésében foglaltak szerint nem érinti a jogosult valamennyi jogosultságát, a légiközlekedési hatóság a jogosult részére új, csak a felfüggesztéssel nem érintett jogosultságok gyakorlását lehetővé tevő vizsgáztatói tanúsítást állít ki és ad vissza.

53. A vizsgáztatói tanúsításhoz és a vizsgáztatói megbízáshoz kapcsolódó jogosultságok és kiadásuk előfeltételei

129. § (1) Ultralight repülőgép vizsgáztatói tanúsítás (a továbbiakban: FE(UL)) engedélyese jogosult az ULPL kiadásához szükséges jártassági vizsgáztatást, az ultralight repülőgép vontató jogosításhoz és az NVFR jogosításhoz szükséges jártassági vizsgáztatást és készségellenőrzést, továbbá a FI(UL), valamint a FE(UL) kiadásához szükséges kompetencia felmérést végrehajtani feltéve, hogy

a) rendelkezik hatályos ULPL-lel és FI(UL)-lel,

b) rendelkezik a kérelmezett FE(UL)-nek megfelelő jogosítással és

c) ultralight repülőgép pilótaként legalább 400 óra repülési időt teljesített, amely magában foglal legalább 200 órányi repülésoktatást.

(2) Autogiro vizsgáztatói tanúsítás [a továbbiakban: FE(AG)] engedélyese jogosult az AGPL kiadásához szükséges jártassági vizsgáztatást, továbbá a FI(AG), valamint a FE(AG) kiadásához szükséges kompetencia felmérést végrehajtani feltéve, hogy

a) rendelkezik hatályos AGPL-lel és FI(AG)-vel, valamint

b) autogiro pilótaként legalább 400 óra repülési időt teljesített, amely magában foglal legalább 200 órányi repülésoktatást.

(3) Motoros sárkányrepülő eszköz vizsgáztatói tanúsítás engedélyese jogosult a motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedély kiadásához szükséges jártassági vizsgáztatást, továbbá a motoros sárkányrepülő eszköz oktatói jogosítás, valamint a motoros sárkányrepülő eszköz vizsgáztatói tanúsítás kiadásához szükséges kompetencia felmérést végrehajtani feltéve, hogy

a) rendelkezik hatályos motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedéllyel és motoros sárkányrepülő eszköz oktatói jogosítással, valamint

b) motoros sárkányrepülő eszköz pilótaként legalább 300 óra repülési időt teljesített, amely magában foglal legalább 150 órányi repülésoktatást.

130. § (1) Lábról induló sárkányrepülő eszköz vizsgáztatói megbízással rendelkező személy jogosult a lábról induló sárkányrepülő eszköz oktató vagy tandempilóta tevékenység végzésére jogosító tanúsítvány kiadásához szükséges gyakorlati vizsgáztatást végrehajtani.

(2) A lábról induló sárkányrepülő eszköz vizsgáztatói megbízás megszerzéséhez rendelkezni kell

a) hatályos lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói megbízással, valamint

b) legalább 5 éves oktatói tapasztalattal gyakorlati oktatási tevékenység végzése során lábról induló sárkányrepülő eszközön.

131. § (1) Siklóernyős vizsgáztatói megbízással rendelkező személy jogosult a siklóernyős oktató vagy tandempilóta tevékenység végzésére jogosító tanúsítvány kiadásához szükséges gyakorlati vizsgáztatást végrehajtani a megbízásának megfelelő siklóernyőn.

(2) A siklóernyős vizsgáztatói megbízás megszerzéséhez rendelkezni kell

a) a végezni kívánt vizsgáztatási tevékenységnek megfelelő, hatályos siklóernyős oktatói megbízással, valamint

b) legalább 5 éves oktatói tapasztalattal gyakorlati oktatási tevékenység végzése során a végezni kívánt vizsgáztatási tevékenységnek megfelelő siklóernyőn.

132. § (1) Ejtőernyős vizsgáztatói megbízással rendelkező személy jogosult az ejtőernyős oktató vagy tandemugró tevékenység végzésére jogosító tanúsítvány kiadásához szükséges gyakorlati vizsgáztatást végrehajtani a megbízásának megfelelő ugrás típusban.

(2) Az ejtőernyős vizsgáztatói megbízás megszerzéséhez rendelkezni kell

a) a végezni kívánt vizsgáztatási tevékenységnek megfelelő, hatályos ejtőernyős oktatói megbízással, valamint

b) legalább 5 éves oktatói tapasztalattal gyakorlati oktatási tevékenység végzése során a végezni kívánt vizsgáztatási tevékenységnek megfelelő ugrástípusban.

XIV. FEJEZET

A KÉPZÉS ÉS A VIZSGA IGAZOLÁSA

133. § (1) A légiközlekedési hatóság az általa lefolytatott sikeres elméleti vizsgáról tanúsítványt állít ki, amely legalább a következőket tartalmazza:

- a)* a kiállító hatóság neve, címe,
- b)* a vizsgázó neve, születési helye és ideje,
- c)* a teljesített vizsga megnevezése,
- d)* a vizsga időpontja,
- e)* a tanúsítvány kiállításának időpontja,
- f)* a hatóság nevében kiállításra jogosult személy neve és aláírása és
- g)* a tanúsítvány azonosítószáma.

(2) A légiközlekedési hatóság által kiállított tanúsítvány a vizsga dátumától számított 2 évig hatályos.

134. § (1) A vizsgáztatói tanúsítással rendelkező személy az általa lefolytatott jártassági vizsgáról, készségellenőrzésről vagy kompetencia felmérésről jegyzőkönyvet állít ki.

(2) A sikeres jártassági vizsgáról, készségellenőrzésről vagy kompetencia felmérésről szóló jegyzőkönyv a vizsga dátumától számított fél éven belül fogadható el szakszolgálati engedély vagy jogosítás kiadása, meghosszabbítása vagy megújítása során.

135. § A képző szervezet az általa lefolytatott képzésekről és vizsgákról tanúsítványt állít ki, amelynek formátumát a kézikönyveiben határozza meg. A tanúsítvány legalább a következőket tartalmazza:

- a)* a kiállító szervezet neve, címe, képzési engedélyének száma,
- b)* a növendék neve, születési helye és ideje,
- c)* az elvégzett képzés megnevezése,
- d)* a képzés megkezdésének és befejezésének időpontja,
- e)* a sikeres elméleti vizsga időpontja, amennyiben a képző szervezet folytatta le az elméleti vizsgáztatást,
- f)* a sikeres gyakorlati vizsga időpontja, amennyiben a képző szervezet folytatta le a gyakorlati vizsgáztatást,
- g)* a tanúsítvány kiállításának időpontja,

h) a képző szervezet nevében kiállításra jogosult személy neve és aláírása és

i) a tanúsítvány azonosítószáma.

XV. FEJEZET

EGYEDI ESETEKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

136. § (1) A 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. Mellékletében meghatározott azon légi járművek esetében, amelyekre adottságaiknál fogva az adott légi jármű-kategóriára vonatkozó, e rendeletben meghatározott képzési vagy vizsgáztatási feltételek nem alkalmazhatók, a légiközlekedési hatóság egyedi képzési és vizsga követelményeket hagyhat jóvá.

(2) A légiközlekedési hatóság olyan egyedi képzési és vizsgakövetelményeket hagy jóvá, amelyek elméleti és gyakorlati képzést és vizsgát tartalmaznak a következő témakörökben:

a) az adott légi járműhöz kapcsolódó természettudományi és repülési ismeretek,

b) az adott légi jármű üzemeltetésére és működtetésére vonatkozó ismeretek,

c) az adott légi járművel felmerülő vészhelyzetek felismerésével és kezelésével kapcsolatos ismeretek, valamint

d) elsősegélynyújtási ismeretek.

(3) Az egyedi képzési és vizsgakövetelményeknek tartalmaznia kell a képzés megkezdéséhez szükséges előfeltételeket és a sikeres vizsga után megszerezhető jogosultságokat is.

XVI. FEJEZET

A BESZÁMÍTÁS ÉS AZ ELFOGADÁS SZABÁLYAI

54. A katonai tapasztalat, képzés és szakszolgálati engedély beszámítása

137. § Az állami célú légiközlekedés szakszemélyzetének képzéséről szóló miniszteri rendelet alapján kiadott repülőgép-vezető, helikoptervezető, fedélzeti mérnök, fedélzeti navigátor szakszolgálati engedéllyel rendelkező személy katonai szolgálat során szerzett szakszolgálati engedélyét, képzéseit és repülési idejét a légiközlekedési hatóság az általa kialakított és honlapján közzétett beszámítási jegyzőkönyv szerint beszámítja az e rendelet szerinti szakszolgálati engedély és jogosítás kiadásához.

55. Más államok által kiadott szakszolgálati engedélyek egyenértékűsége

138. § (1) A Chicagói Egyezmény Szerződő Állama által a Chicagói Egyezménynek a nemzetközi polgári repülésről Chicagóban, az 1944. évi december hó 7. napján aláírt Egyezmény Függetelkeinek kihirdetéséről szóló 2007. évi XLVI. törvénnyel kihirdetett 1. Függetelkének (a továbbiakban: 1. Annex) megfelelően kiadott fedélzeti mérnök, fedélzeti navigátor és repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedélyt a légiközlekedési hatóság az általa kiadott szakszolgálati engedélyekkel egyenértékűnek fogadja el.

(2) A más állam által jóváhagyott képzés keretében megszerzett ultralight repülőgép pilóta, autogiro pilóta, továbbá a motoros sárkányrepülő eszköz vezetésére jogosító képesítést a légiközlekedési hatóság – a más államok légiközlekedési hatóságaival kötött megállapodásaival összhangban – az e rendeletben foglalt feltételek teljesítése esetén, e rendelet szerinti szakszolgálati engedély kiadása nélkül, az e rendelet szerint kiadott szakszolgálati engedéllyel egyenértékűnek fogadja el.

(3) A 9. § (2) bekezdésében meghatározott betétlapra bejegyezhető jogosítások esetén a más állam által az 1. Annexnek megfelelően kiadott hatályos, azonos jogosultságot biztosító jogosítás alapján a légiközlekedési hatóság e rendelet szerinti jogosítást jegyez be a betétlapra.

56. Más állam által jóváhagyott képzések egyenértékűsége

139. § (1) A más állam által jóváhagyott képzést a légiközlekedési hatóság e rendelet szerinti képzéssel egyenértékűnek fogadja el szakszolgálati engedély vagy a betétlap kiadásához, ha a képzés megfelel az 1. Annex előírásainak.

(2) Ha a más állam által jóváhagyott képzés nem felel meg az 1. Annex előírásainak vagy nem az 1. Annex szerinti szakszolgálati engedély kiadására irányul, a légiközlekedési hatóság kérelemre – a (4) bekezdésben foglaltak szerint – részleges vagy teljes felmentést adhat az e rendeletben meghatározott szakszolgálati engedély vagy betétlap kiadásának feltételét képező követelmények alól.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott kérelmet a légiközlekedési hatósághoz írásban kell benyújtani, és a kérelemhez annak tárgya szerint csatolni kell a más állam által jóváhagyott képzés elvégzését igazoló dokumentum másolatát és a képző szervezet nyilatkozatát a képzés tematikájáról és vizsgarendszeréről.

(4) Ha a kérelmező képzése egyenértékű az e rendeletben foglalt azonos tevékenységre jogosító képzéssel, a légiközlekedési hatóság teljes felmentést ad. Ha a légiközlekedési hatóság a (3) bekezdés szerint igazolt képzés tematikájának és vizsgarendszerének az e rendeletben foglalt követelményekkel történt összehasonlítása során eltérést állapít meg, akkor az e rendeletnek való teljes megfelelést biztosító kiegészítő képzés vagy vizsga előírása mellett részleges felmentést ad.

(5) A légiközlekedési hatóság a megadott felmentésekről nyilvántartást vezet.

(6) A légiközlekedési hatóság által megadott felmentés alapján e rendelet szerinti szakszolgálati engedély vagy betétlap legfeljebb a felmentés megadásától számított 1 éven belül adható ki.

57. A szakszolgálati engedély nélkül végezhető tevékenységekhez kapcsolódó beszámítási és elfogadási szabályok

140. § (1) A szakszolgálati engedély nélkül végezhető tevékenységek esetében a képző szervezet az e rendeletben meghatározott követelményekkel egyenértékű képesítést vagy képzést saját képzése során beszámíthat. A beszámítás keretében az elméleti és a gyakorlati képzés időtartama csökkenthető vagy teljesen elhagyható, a beszámítás azonban nem terjedhet ki a gyakorlati vizsgára vonatkozó követelmények teljesítésére.

(2) A beszámításra vonatkozó eljárást a képző szervezetnek a képzési kézikönyvében kell rögzítenie.

ÖTÖDIK RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

141. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 90. napon lép hatályba.

142. § (1) Az e rendelet hatálya alá tartozó, de az e rendelet hatálybalépése előtt a légiközlekedési szakszemélyzet szakszolgálati engedélyeiről szóló 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedélyek, jogosítások és felhatalmazások lejáratukig hatályosak, és meghosszabbításuk iránti kérelemre a légiközlekedési hatóság e rendelet szerinti szakszolgálati engedélyt vagy tanúsítást ad ki. **A meglévő, de lejárt szakszolgálati engedélyek vagy tanúsítások nem hosszabbíthatók meg, de e rendelet előírásai alapján megújíthatók.**

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően a légiközlekedési szakszemélyzet szakszolgálati engedélyeiről szóló 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelet alapján kiadott, a rendelet hatálybalépésekor hatályos ejtőernyős oktató szakszolgálati engedéllyel rendelkező személyt – jogosultságának megszerzése tekintetében – úgy kell tekinteni, mint aki teljesítette az e rendelet ejtőernyős oktatóra vonatkozó követelményeit.

(3) Az e rendelet hatálya alá tartozó, de az e rendelet hatálybalépése előtt a hajózó személyzet képzéséről és szakszolgálati engedélyéről szóló 32/2009. (VI. 30.) KHEM rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedélyek, jogosítások és felhatalmazások lejáratukig hatályosak, meghosszabbításuk iránti kérelemre a légiközlekedési hatóság e rendelet szerinti szakszolgálati engedélyt, betétlapot vagy tanúsítást ad ki. Megújítás során e rendelet követelményeit kell teljesíteni.

(4) Az e rendelet hatálybalépése előtt a hajózó személyzet képzéséről és szakszolgálati engedélyéről szóló 32/2009. (VI. 30.) KHEM rendelet alapján kiadott terepvontató jogosítások e rendelet hatálybalépését követő 90. napon megszűnnek.

143. § (1) **Azon személyek, akik e rendelet hatálybalépése előtt olyan jogosultságokat gyakoroltak, amelyek gyakorlásához e rendelet értelmében szakszolgálati engedély, abba bejegyzett jogosítás, vagy nyelvismereti kiterjesztés szükséges, jogosultságaikat e rendelet hatálybalépését követően további 3 évig gyakorolhatják e rendelet szerint kiadott szakszolgálati engedély, jogosítás, vagy nyelvismereti kiterjesztés nélkül.**

(2) Az (1) bekezdésben említett személyeknek e rendelet hatálybalépését követő **3 éven belül teljesíteniük kell** az adott jogosultság gyakorlásához e rendeletben előírt jártassági vagy gyakorlati vizsgára és a nyelvismeretre vonatkozó követelményeket.

(3) A jártassági vagy gyakorlati vizsga során a vizsgáztatónak meg kell győződnie arról is, hogy a vizsgázó rendelkezik az adott szakszolgálati engedélyhez vagy jogosításhoz kapcsolódó, e rendeletben előírt elméleti ismeretekkel.

(4) **Oktatók és vizsgáztatók esetében az (1)–(2) bekezdésben foglaltakon túl e rendelet hatálybalépését követő 3 éven belül teljesíteni kell az e rendeletben előírt kompetencia felmérést vagy gyakorlati vizsgát is.**

(5) A sikeresen teljesített vizsgák és kompetencia felmérések alapján a légiközlekedési hatóság kérelemre kiadja az e rendelet szerinti szakszolgálati engedélyt, amelybe bejegyzi a megfelelő jogosításokat.

144. § (1) Az e rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő, valamint a (2) bekezdésben foglaltak teljesüléséig befejezett, szakszolgálati engedély, jogosítás vagy tanúsítás megszerzésére, meghosszabbítására vagy megújítására irányuló képzéseket a légiközlekedési hatóság az általa kialakított és honlapján közzétett beszámítási jegyzőkönyv szerint beszámítja az e rendelet szerinti szakszolgálati engedély, jogosítás vagy tanúsítás kiadásához.

(2) Az e rendelet hatálya alá tartozó, az e rendelet hatálybalépésekor a légiközlekedési hatóság által kiadott hatályos képzési engedéllyel rendelkező képző szervezetnek e rendelet hatálybalépését követő 18 hónapon belül meg kell felelnie e rendelet előírásainak. Ennek érdekében a megfelelően módosított kézikönyveket legkésőbb az e rendelet hatálybalépését követő 1 évig be kell nyújtani a légiközlekedési hatóságnak.

145. § A repülőeszközökkel kapcsolatos tevékenységek végrehajtásának szabályait tartalmazó miniszteri rendelet hatálybalépéséig ejtőernyős ugrásvezetői tevékenységet ejtőernyős oktató végezhet.

146. § (1) A légiközlekedési hatóság elvégzi az 1178/2011/EU bizottsági rendelet 4. cikk (2)–(6) bekezdésében, 6. cikkében és 7. cikkében meghatározott konvertálási feladatokat.

(2) A légiközlekedési hatóság elvégzi a harmadik országok által kibocsátott engedélyek elfogadására az 1178/2011/EU bizottsági rendelet 8. cikkében meghatározott feladatokat.

(3) A légiközlekedési hatóság elvégzi a megkezdett képzések beszámításával kapcsolatban az 1178/2011/EU bizottsági rendelet 9. cikkében, valamint a katonai szolgálat során szerzett pilóta-szakszolgálati engedély beszámításával kapcsolatban az 1178/2011/EU bizottsági rendelet 10. cikkében meghatározott feladatokat.

(4) A légiközlekedési hatóság elvégzi az engedélyek és tanúsítványok az 1178/2011/EU bizottsági rendelet 4. cikk (1) bekezdésében, 10a. cikk (4) bekezdésében, 10b. cikk (3) bekezdésében és 11a. cikk (3) bekezdésében meghatározott cseréjét.

147. § (1) Ez a rendelet a következő európai uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg:

a) a polgári légi közlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről szóló, 2011. november 3-i 1178/2011/EU bizottsági rendelet,

b) a polgári légi közlekedéshez kapcsolódó műszaki követelményeknek és igazgatási eljárásoknak a 216/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében történő rögzítéséről szóló, 1178/2011/EU rendelet módosításáról szóló, 2012. március 30-i 290/2012/EU bizottsági rendelet,

c) az 1178/2011/EU rendeletnek a polgári légi közlekedésben részt vevő légi személyzetre vonatkozó műszaki követelmények és igazgatási eljárások tekintetében történő módosításáról szóló, 2015. március 17-i 2015/445/EU bizottsági rendelet.

(2) A XII. Fejezet és – az ultralight repülőgép pilóta, az autogiro pilóta, a motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély, valamint az e rendelet szerinti vizsgáztatói tanúsítás megszerzéséhez szükséges elméleti vizsgáztatás kivételével – a XIII. Fejezet elméleti vizsgáztatásra vonatkozó rendelkezései a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(3) A rendelet tervezet 105. §-ának és 113. § (2) bekezdésének a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikk (7) bekezdése szerinti előzetes bejelentése megtörtént.

148. § Hatályát veszti

a) a légiközlekedési szakszemélyzet szakszolgálati engedélyeiről szóló 5/2001. (II. 6.) KöViM rendelet és

b) a hajózó személyzet képzéséről és szakszolgálati engedélyéről szóló 32/2009. (VI. 30.) KHEM rendelet.

Dr. Seszták Miklós s. k.,
nemzeti fejlesztési miniszter

1. melléklet az 53/2016. (XII. 16.) NFM rendelethez

Ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély és az ahhoz kapcsolódó jogosítások megszerzésére irányuló képzések és vizsgák tematikáinak, valamint a kompetencia felmérések témakörei

Szakszolgálati engedély megnevezése	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Szakszolgálati engedélyhez adható jogosítás	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Időbeli hatály
Ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély	ULPL	II				Nincs lejárata
			Repülésoktatói jogosítás	FI(UL)	XII	3 év
			Vontató jogosítás	Vontató jogosítás	XII	Nincs lejárata
			NVFR	NVFR	XII	Nincs lejárata

1. Ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a jártassági vizsga témakörei

1.1. Elméleti képzés

Az ULPL megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

a) általános tantárgyak:

aa) légi jog,

ab) emberi teljesítőképesség,

ac) meteorológia és

ad) kommunikáció;

b) kategória specifikus tantárgyak:

ba) repüléelmélet,

bb) üzemeltetési eljárások,

bc) repülési teljesítmény és tervezés,

bd) légi jármű általános ismeretek és

be) navigáció.

1.2. Gyakorlati képzés

1.2.1. Az ULPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés tematikájának legalább a következőkre kell kiterjednie:

a) repülés előtti előkészítés, beleértve a tömeg és súlypontszámítást, a légi jármű szemrevételezéssel történő átvizsgálását és a légi jármű kiszolgálását,

b) a repülőtéri és forgalmi műveletek, összeütközést elkerülő eljárások és biztonsági eljárások,

c) a látás utáni repülés normál körülmények közötti eljárásai,

d) kritikusan alacsony sebességgel történő repülés, kezdeti és teljes átesés felismerése és az abból való kivétel technikája,

e) kritikusan magas sebességgel történő repülés, dugóhúzóhoz vezető repülési állapot felismerése és az abból való kivétel technikája,

f) oldalszél nélkül és oldalszállal való fel- és leszállás,

g) felszállás maximális teljesítménnyel (rövid pálya és akadály elkerülése), rövid pályás leszállás,

h) útvonalrepülés látás utáni repülés szabályai szerint helyszámító eljárással,

- i) vészhelyzeti eljárások, beleértve a szimulált légijármű berendezés meghibásodásokat,
- j) ellenőrzött légtérrel rendelkező repülőtérről vagy oda történő üzemelés szabályai, megfelelés a légiforgalmi irányító szolgálat eljárásainak és a kommunikációs eljárásoknak.

1.2.2. A növendéknek legalább 30 óra repülési időt kell teljesítenie ultralight repülőgépen, amelyből legalább 15 órának kétkormányos oktatásnak kell lennie.

1.2.3. A 30 óra repülési időből 5 óra teljesítése történhet repülésszimulációs oktatóeszközön.

1.2.4. A növendéknek – jogosított repülésoktató felügyelete alatt – ultralight repülőgépen legalább 6 óra egyedülrepülési időt kell teljesítenie, beleértve 3 óra útvonal-repülési időt egyedülrepüléssel. Az útvonalrepülések során legalább egy olyan útvonalrepülést is teljesíteni kell, amelynek hossza legalább 150 km, és amelynek során egy teljes megállásos leszállást kell végrehajtani az indulási repülőtértől eltérő repülőtéren.

1.3. Jártassági vizsga

1.3.1. A jártassági vizsga lefolytatása során figyelembeveendő témakörök:

1. RÉSZ

REPÜLÉS ELŐTTI MŰVELETEK ÉS INDULÁSI ELJÁRÁSOK

- a Repülés előtti dokumentációs és időjárási adatok összeállítása
  - b Tömeg-, súly- és teljesítmény-számítások
  - c Légijármű-ellenőrzés és kiszolgálás
  - d Motor indítása és indítás utáni eljárások
  - e Gurulás és repülőtéri eljárások, felszállás előtti ellenőrzés
  - f Felszállás és a felszállás utáni ellenőrzés
  - g Repülőtér-indulási eljárások
  - h ATC összeköttetés betartása, rádiózás
-

2. RÉSZ

ÁLTALÁNOS REPÜLÉSI TEVÉKENYSÉG

- a ATC összeköttetés - betartása, rádiózás
- b Iránytartás és vízszintes repülés, sebességmódosítással
- c Emelkedés:
  - i. Legjobb emelkedés mértéke
  - ii. Emelkedő fordulók
  - iii. Vízszintes repülés (átmenet a vízszintes repülésbe)
- d Közepes (30°-os) fordulók
- e Túldöntött (45°-os) fordulók, zuhanó-spirál felismerése, és az abból való kivétel
- f Repülés kritikusan kis sebességgel, fékszárnyal és fékszárny nélkül
- g Átesések:

- i. Tiszta átesés és teljesítménnyel való felvétel
  - ii. Közelítés az áteséshez, 20°-os bedöntésű süllyedő fordulóban
  - iii. Átesés lebegtetési helyzetben
- h Süllyedés:
- i. Teljesítménnyel és teljesítmény nélkül
  - ii. Süllyedő fordulók (túldöntött sikló fordulók)
  - iii. Felvétel süllyedésből (átmenet a vízszintes repülésbe)
-

---

3. RÉSZ

ÚTVONAL-ELJÁRÁSOK

- a Repülési terv, helyszámító eljárás és térképolvasás
  - b Magasság-, irány- és sebességtartás,
  - c A tervezett repülési idő (ETA) újrellenőrzése, a fedélzeti napló vezetése
  - d Útvonal-változtatás kitérő repülőtér felé (tervezés és végrehajtás)
  - e Rádió navigációs és GPS eszközök használatának ismerete (ha van)
  - f Repülés végrehajtás (ellenőrzések, üzemanyag-rendszer és porlasztó-jegesedés, stb.) ATC összeköttetés betartása, rádiózás
-

---

4. RÉSZ

MEGKÖZELÍTÉSI ÉS LESZÁLLÁSI ELJÁRÁSOK

- a Repülőtéri megközelítési eljárások
  - b Pontos leszállás (rövidpályás leszállás) oldalszeles leszállás, ha a megfelelő feltételek adottak
  - c Fékszárny nélküli leszállás
  - d Pálya megközelítése levett teljesítménnyel
  - e Földet érés és továbbrepülés
  - f Átstartolás alacsony magasságból
  - g ATC kapcsolattartás, R/T eljárások
  - h Repülés utáni teendők
-

---

5. RÉSZ

RENDELLENESSÉGI ÉS VÉSZHELYZETI ELJÁRÁSOK

Ez a rész az 1-4 részekkel kombinálható

- a Felszállás utáni szimulált motorhiba
- b Szimulált kényszerleszállás
- c Motorleállítás és újraindítás
- d Motorleállítás körütekintő leszállással
- e Dugóhúzóhoz vezető repülési állapot felismerése és megszüntetése.
- f Szóbeli kérdések

1.3.2. A sikeres vizsga feltételei

1.3.2.1. A jártassági vizsgát az ultralight repülőgépre jellemző repülési fázisoknak megfelelő szakaszokra kell tagolni.

1.3.2.2. Egy szakasz bármely elemének sikertelensége az adott szakasz egészének sikertelenségét jelenti. Egyetlen szakasz sikertelensége esetén a növendéknek csak az adott szakaszból kell ismételt vizsgáznia. Egynél több szakasz sikertelensége esetén a teljes vizsgát meg kell ismételni.

1.3.2.3. Az 1.3.2.2. pont szerint megismételt vizsga bármely szakaszának sikertelensége esetén, beleértve azokat a szakaszokat is, amelyeket a növendék az előző vizsgán egyszer már sikerrel teljesített, újból meg kell ismételni a teljes vizsgát.

1.3.2.4. Két sikertelen vizsgakísérlet további gyakorlati képzést von maga után.

1.4. Jóváírás

1.4.1. Ha a növendék repülőgép vezetésére jogosító hatályos könnyű légi járműre érvényes pilóta szakszolgálati engedéllyel (LAPL(A)), magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(A)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(A)) vagy légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(A)) és hatályos osztály- vagy típusjogosítással rendelkezik, a meglévő engedély teljes mértékben beszámítható az ULPL megszerzésére irányuló elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába.

1.4.2. Ha a növendék repülőgép vezetésére jogosító hatályos könnyű légi járműre érvényes pilóta szakszolgálati engedéllyel (LAPL(A)), magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(A)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(A)) vagy légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(A)) és hatályos osztály- vagy típusjogosítással rendelkezik, az ULPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés 6 órára csökkenthető, amelynek kétkormányos képzésnek kell lennie. A kétkormányos képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki. A tematikának a normál repülések és a vészhelyzetek gyakorlását kell tartalmaznia.

1.4.3. Ha a növendék többpilótás szakszolgálati engedéllyel (MPL(A)) és hatályos osztály- vagy típusjogosítással rendelkezik, a meglévő engedély teljes mértékben beszámítható az ULPL megszerzésére irányuló elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába.

1.4.4. Ha a növendék többpilótás szakszolgálati engedéllyel (MPL(A)) és hatályos osztály- vagy típusjogosítással rendelkezik, az ULPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés 15 órára csökkenthető, amelynek kétkormányos képzésnek kell lennie. A kétkormányos képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki. A tematikának a normál repülések és a vészhelyzetek gyakorlását kell tartalmaznia.

1.4.5. Ha a növendék helyből felszálló repülőgép, vitorlázó repülőgép (SPL vagy LAPL(S)) vagy autogiro vezetésére jogosító hatályos szakszolgálati engedéllyel vagy jogosítással rendelkezik, a meglévő engedélyhez vagy jogosításhoz kapcsolódó elméleti képzés általános tantárgyai teljes mértékben beszámíthatóak az ULPL megszerzésére irányuló elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába. A kategória specifikus tantárgyakat nem lehet beszámítani az elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába.

1.4.6. Ha a növendék helyből felszálló repülőgép, vitorlázó repülőgép (SPL vagy LAPL(S)) vagy autogiro vezetésére jogosító hatályos szakszolgálati engedéllyel vagy jogosítással rendelkezik, az ULPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai 30%-kal csökkenthetőek. A csökkentés mértékét egyenletesen kell elosztani az egyes feladatok között.

1.4.7. Ha a növendék helikopter vezetésére jogosító hatályos könnyű légi járműre érvényes pilóta szakszolgálati engedéllyel (LAPL(H)), magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(H)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(H)), légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(H)) és hatályos típusjogosítással vagy motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedéllyel rendelkezik, a meglévő engedélyhez kapcsolódó elméleti képzés általános tantárgyai teljes mértékben beszámíthatóak az ULPL megszerzésére irányuló elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába. A kategória specifikus tantárgyakat nem lehet beszámítani az elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába.

1.4.8. Ha a növendék helikopter vezetésére jogosító hatályos könnyű légi járműre érvényes pilóta szakszolgálati engedéllyel (LAPL(H)), magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(H)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(H)), légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(H)) és hatályos típusjogosítással vagy motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedéllyel rendelkezik, az ULPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai 20%-kal csökkenthetőek. A csökkentés mértékét egyenletesen kell elosztani az egyes feladatok között.

1.4.9. Ha a növendék ballon vezetésére jogosító hatályos szakszolgálati engedéllyel (BPL vagy LAPL (B)) vagy léghajó vezetésére jogosító hatályos könnyű légi járműre érvényes pilóta szakszolgálati engedéllyel (LAPL(As)), magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(As)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(As)) vagy légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(As)) rendelkezik, a meglévő engedélyhez kapcsolódó elméleti képzés általános tantárgyai teljes mértékben beszámíthatóak az ULPL megszerzésére irányuló elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába. A kategória specifikus tantárgyakat nem lehet beszámítani az elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába.

1.4.10. Ha a növendék ballon vezetésére jogosító hatályos szakszolgálati engedéllyel (BPL vagy LAPL(B)) vagy léghajó vezetésére jogosító hatályos könnyű légi járműre érvényes pilóta szakszolgálati engedéllyel (LAPL(As)), magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(As)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(As)) vagy légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(As)) rendelkezik, az ULPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai nem csökkenthetőek.

2. Ultralight repülőgép repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a kompetencia felmérés tartalma

2.1. Elméleti képzés

2.1.1. A FI(UL) megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikáját a 2.1.3. alpontban meghatározott témakörök alapján kell kialakítani. Az elméleti tanfolyamnak tartalmaznia kell legalább

a) 25 óra tanítási és tanulási ismeretet és

b) 100 óra elméleti képzést, beleértve az előrehaladást felmérő vizsgákat.

2.1.2. Ha a növendék rendelkezik más légi járművön való oktatásra jogosító hatályos repülésoktatói jogosítással vagy más repülőeszközön való oktatásra jogosító hatályos oktatói jogosultsággal, akkor a 25 óra tanítási és tanulási ismeret oktatása elhagyható.

2.1.3. A FI(UL) megszerzésére irányuló elméleti tanfolyam során a növendéknek a következő kompetenciákat kell megszereznie:

- a) az erőforrások előkészítése,
- b) a tanulást elősegítő légkör megteremtése,
- c) az ismeretek átadása,
- d) a repülésre veszélyes helyzet- és hibakezelés és a repülőszemélyzeti erőforrás-szervezés integrálása,
- e) az idő beosztása az oktatási célkitűzések eléréséhez,
- f) az ismeretek elsajátításának elősegítése,
- g) a növendék teljesítményének értékelése,
- h) az előrehaladás figyelemmel kísérése és felülvizsgálata,
- i) a képzési időszakok értékelése,
- j) az eredmény jelentése.

2.2. Gyakorlati képzés

2.2.1. A FI(UL) megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek legalább 25 órányi repülésoktatásban kell részesülnie, amely magában foglal legalább 20 óra kétkormányos képzést, amelyből 5 óra hajtható végre repülésszimulációs oktatóeszközön.

2.2.2. A gyakorlati képzés tematikájának legalább a következőket kell tartalmaznia:

- a) légi jármű ismeretek,
- b) repülés előtti és utáni teendők,
- c) kabinismeret,
- d) légi jármű kezelési ismeretek,
- e) gurulás,
- f) repülési feladatok: egyenes vonalú egyenletes repülés; emelkedés; süllyedés; fordulók; lassú repülés; átesés; kivétel kezdeti dugóhúzóból; kivétel kialakult dugóhúzóból; felszállás és emelkedés iskolakör hosszúfalára; körözés, megközelítés és leszállás; első egyedülrepülés;

nagy bedöntésű fordulók és a hozzá tartozó átesési és dugóhúzó gyakorlatok;
kényszerleszállás hajtómű nélkül; leszállóhely és kényszerleszállóhely kiválasztása,

g) navigáció: navigációs ismeretek; navigáció alacsony repülési magasságon és csökkent látási körülmények között,

h) repülés a fedélzeten található alapvető műszerek alapján,

i) éjszakai jogosítás oktatására jogosító oktatói jogosítás esetén éjszakai repülés.

2.3. A kompetencia felmérés tartalma

2.3.1. A FI(UL) megszerzésére irányuló képzés befejezése után a FI(UL) növendéknek kompetencia felmérés keretében kell bizonyítania, hogy képes egy növendéket a vonatkozó szakszolgálati engedély vagy jogosítás kiadásához szükséges szintig oktatni. Ennek a felmérésnek tartalmaznia kell:

a) az elméleti és a gyakorlati képzésben elsajátított kompetenciák bemutatását a repülés előtti, a repülés utáni, valamint az elméleti képzés során,

b) szóbeli elméleti vizsgákat a földön, a repülés előtti és a repülés utáni eligazításon, valamint repülés közbeni bemutatót a megfelelő légi járművön,

c) megfelelő gyakorlatokat az oktatói kompetenciák értékeléséhez.

2.3.2. A felmérést ugyanolyan légi járművön kell végrehajtani, mint amilyen a repülésoktatást végzik.

3. Ultralight repülőgép vontató jogosítás megszerzéséhez szükséges repülési tapasztalat és képzési követelmény

3.1. Vitorlázó repülőgép vontatására jogosító vontató jogosítás megszerzéséhez a növendéknek teljesítenie kell egy képző szervezet által tartott tanfolyamot, amely tartalmaz legalább

a) egy a vontatórepüléssel és eljárásokkal kapcsolatos elméleti képzést,

b) 10 gyakorlórepülést vitorlázó repülőgép vontatása közben, amely tartalmaz legalább öt kétkormányos gyakorlórepülést és

c) 5 szokatórepülést egy repülőgéppel vagy ultralight repülőgéppel felvontatott vitorlázó repülőgépen.

3.2. Transzparens vontatására jogosító vontató jogosítás megszerzéséhez a növendéknek teljesítenie kell egy képző szervezet által tartott tanfolyamot, amely tartalmaz legalább

a) egy a vontatórepüléssel és eljárásokkal kapcsolatos elméleti képzést és

b) 10 gyakorlórepülést transzparens vontatása közben, amely tartalmaz legalább 5 kétkormányos repülést.

2. melléklet az 53/2016. (XII. 16.) NFM rendelethez

Autogiro pilóta szakszolgálati engedély és az ahhoz kapcsolódó jogosítások megszerzésére irányuló képzések és vizsgák tematikáinak, valamint a kompetencia felmérések témakörei

Szakszolgálati engedély megnevezése	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszáma	Szakszolgálati engedélyhez adható jogosítás	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszáma	Időbeli hatály
Autogiro pilóta szakszolgálati engedély	AGPL	II				Nincs lejárata
			Repülésoktatói jogosítás	FI(AG)	XII	3 év

1. Autogiro pilóta szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a jártassági vizsga témakörei

1.1. Elméleti képzés

Az AGPL megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

a) általános tantárgyak:

aa) légi jog,

ab) emberi teljesítőképesség,

ac) meteorológia és

ad) kommunikáció;

b) kategória specifikus tantárgyak:

ba) repüléselmélet,

bb) üzemeltetési eljárások,

bc) repülési teljesítmény és tervezés,

bd) légijármű általános ismeretek és

be) navigáció.

1.2. Gyakorlati képzés

1.2.1. Az AGPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés tematikájának legalább a következőkre kell kiterjednie:

- a) repülés előtti előkészítés, beleértve a tömeg és súlypontszámítást, a légi jármű szemrevételezéssel történő átvizsgálását és a légi jármű kiszolgálását,
- b) a repülőtéren és forgalmi műveletek, összeütközést elkerülő eljárások és biztonsági eljárások,
- c) a látás utáni repülés normál körülmények közötti eljárásai,
- d) kritikusan alacsony sebességgel történő repülés,
- e) kritikusan magas sebességgel történő repülés,
- f) oldalszél nélkül és oldalszállal való fel- és leszállás,
- g) felszállás maximális teljesítménnyel (rövid pálya és akadály elkerülése), rövid pályás leszállás,
- h) útvonalrepülés látás utáni repülés szabályai szerint helyszámító eljárással,
- i) vészhelyzeti eljárások, beleértve a szimulált légi jármű berendezés meghibásodásokat,
- j) ellenőrzött légtérrel rendelkező repülőtérről vagy oda történő üzemelés szabályai, megfelelés a légi forgalmi irányító szolgálat eljárásainak és a kommunikációs eljárásoknak.

1.2.2. A növendéknek legalább 30 óra repülési időt kell teljesítenie autogiron, amelyből legalább 15 órának kétkormányos oktatásnak kell lennie.

1.2.3. A 30 óra repülési időből 5 óra teljesítése történhet repülésszimulációs oktatóeszközön.

1.2.4. A növendéknek – jogosított repülésoktató felügyelete alatt – autogiron legalább 6 óra egyedülrepülési időt kell teljesítenie, beleértve 3 óra útvonal-repülési időt egyedülrepüléssel. Az útvonalrepülések során legalább egy olyan útvonalrepülést is teljesíteni kell, amelynek hossza legalább 150 km, és amelynek során egy teljes megállásos leszállást kell végrehajtani az indulási repülőtérről eltérő repülőtéren.

1.3. Jártassági vizsga

1.3.1. A jártassági vizsga lefolytatása során figyelembeveendő témakörök:

1. RÉSZ

REPÜLÉS ELŐTTI MŰVELETEK ÉS INDULÁSI ELJÁRÁSOK

- a Repülés előtti dokumentációs és időjárási adatok összeállítása
- b Tömeg-, súly- és teljesítmény-számítások
- c Légi jármű-ellenőrzés és kiszolgálás
- d Motor indítása és indítás utáni eljárások

- e Gurulás és repülőtéri eljárások, felszállás előtti ellenőrzés
  - f Felszállás és a felszállás utáni ellenőrzés
  - g Repülőtér-indulási eljárások
  - h ATC összeköttetés betartása, rádiózás
-

---

2. RÉSZ

ÁLTALÁNOS REPÜLÉSI TEVÉKENYSÉG

- a ATC összeköttetés - betartása, rádiózás
  - b Iránytartás és vízszintes repülés, sebességmódosítással
  - c Emelkedés:
    - i. Legjobb emelkedés mértéke
    - ii. Emelkedő fordulók
    - iii. Vízszintes repülés (átmenet a vízszintes repülésbe)
  - d Közepes (30°-os) fordulók
  - e Túldöntött (45°-os) fordulók, zuhanó-spirál felismerése, és az abból való kivétel, amennyiben alkalmazható
  - f Repülés kritikusan kis sebességgel
  - g Süllyedés:
    - i. Teljesítménnyel és teljesítmény nélkül
    - ii. Süllyedő fordulók (túldöntött sikló fordulók)
    - iii. Felvétel süllyedésből (átmenet a vízszintes repülésbe)
-

---

3. RÉSZ

ÚTVONAL-ELJÁRÁSOK

- a Repülési terv, helyszámító eljárás és térképolvasás
  - b Magasság-, irány- és sebességtartás,
  - c A tervezett repülési idő (ETA) újraellenőrzése, a fedélzeti napló vezetése
  - d Útvonal-változtatás kitérő repülőtér felé (tervezés és végrehajtás)
  - e Rádió navigációs és GPS eszközök használatának ismerete (ha van)
  - f Repülés végrehajtás (ellenőrzések, üzemanyag-rendszer és porlasztó-jegesedés, stb.) ATC összeköttetés betartása, rádiózás
-

---

4. RÉSZ

MEGKÖZELÍTÉSI ÉS LESZÁLLÁSI ELJÁRÁSOK

- a Repülőtéri megközelítési eljárások
- b Pontos leszállás (rövidpályás leszállás) oldalszeles leszállás, ha a megfelelő feltételek adóttak
- c Pálya megközelítése levett teljesítménnyel
- d Földet érés és továbbrepülés
- e Átstartolás alacsony magasságból

- f ATC kapcsolattartás, R/T eljárások
  - g Repülés utáni teendők
-

5. RÉSZ

RENDELLENESSÉGI ÉS VÉSZHELYZETI ELJÁRÁSOK

Ez a rész az 1-4 részekkel kombinálható

- a Felszállás utáni szimulált motorhiba
- b Szimulált kényszerleszállás
- c Motorleállítás és újraindítás
- d Motorleállítás körütekintő leszállással
- e Szóbeli kérdések

1.3.2. A sikeres vizsga feltételei

1.3.2.1. A jártassági vizsgát az autogirora jellemző repülési fázisoknak megfelelő szakaszokra kell tagolni.

1.3.2.2. Egy szakasz bármely elemének sikertelensége az adott szakasz egészének sikertelenségét jelenti. Egyetlen szakasz sikertelensége esetén a kérelmezőnek csak az adott szakaszból kell ismételt vizsgáznia. Egynél több szakasz sikertelensége esetén a kérelmezőnek meg kell ismételnie a teljes vizsgát.

1.3.2.3. Az 1.3.2.2. pont szerint megismételt vizsga bármely szakaszának sikertelensége esetén, beleértve azokat a szakaszokat is, amelyeket a kérelmező az előző vizsgán egyszer már sikerrel teljesített, a kérelmezőnek újból meg kell ismételnie teljes vizsgát.

1.3.2.4. Két sikertelen vizsgakísérltet további gyakorlati képzést von maga után.

1.4. Jóváírás

1.4.1. Ha a növendék repülőgép vagy helikopter vezetésére jogosító hatályos könnyű léggépjárműre érvényes pilóta szakszolgálati engedéllyel (LAPL(A), LAPL(H)), magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(A), PPL(H)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(A), CPL(H)), légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(A), ATPL(H)), repülőgép vezetésére jogosító hatályos többpilótás szakszolgálati engedéllyel (MPL(A)) és hatályos osztály- vagy típusjogosítással, ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedéllyel (ULPL), ballon vezetésére jogosító hatályos szakszolgálati engedéllyel (BPL vagy LAPL(B)), léghajó vezetésére jogosító hatályos könnyű léggépjárműre érvényes pilóta szakszolgálati engedéllyel (LAPL(As)), magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(As)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(As)), légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(As)), motoros sárkányrepülő eszköz szakszolgálati engedéllyel, helyből felszálló repülőgép vagy vitorlázó repülőgép vezetésére jogosító hatályos szakszolgálati engedéllyel vagy jogosítással rendelkezik, a meglévő engedélyhez vagy jogosításhoz kapcsolódó elméleti képzés általános tantárgyai teljes mértékben beszámíthatóak az AGPL megszerzésére irányuló elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába. A kategória specifikus tantárgyakat nem lehet beszámítani az elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába.

1.4.2. Ha a növendék repülőgép vagy helikopter vezetésére jogosító hatályos könnyű léggépjárműre érvényes pilóta szakszolgálati engedéllyel (LAPL(A), LAPL(H)), magánpilóta

szakszolgálati engedéllyel (PPL(A), PPL(H)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(A), CPL(H)), légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(A), ATPL(H)), repülőgép vezetésére jogosító hatályos többpilótás szakszolgálati engedéllyel (MPL(A)) és hatályos osztály- vagy típusjogosítással vagy ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedéllyel (ULPL) rendelkezik, a gyakorlati képzés 15 órára csökkenthető, amelyből legalább 5 óra egyedülrepülésnek és legalább 8 óra kétkormányos képzésnek kell lennie. A kétkormányos képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki. A tematikának a normál repülések és a vészhelyzetek gyakorlását kell tartalmaznia.

1.4.3. Ha a növendék helyből felszálló repülőgép, vitorlázó repülőgép (SPL vagy LAPL(S)) vagy motoros sárkányrepülő eszköz vezetésére jogosító hatályos szakszolgálati engedéllyel vagy jogosítással rendelkezik, az AGPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai 30%-kal csökkenthetőek. A csökkentés mértékét egyenletesen kell elosztani az egyes feladatok között.

1.4.4. Ha a növendék ballon vezetésére jogosító hatályos szakszolgálati engedéllyel (BPL vagy LAPL (B)) vagy léghajó vezetésére jogosító könnyű légi járműre érvényes pilóta szakszolgálati engedéllyel (LAPL(As)), magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(As)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(As)) vagy légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(As)) rendelkezik, az AGPL megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai nem csökkenthetők.

2. Autogiro repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a kompetencia felmérés tartalma

2.1. Elméleti képzés

2.1.1. A FI(AG) elméleti képzés tematikáját a 2.1.3. pontban meghatározott témakörök alapján kell kialakítani. Az elméleti tanfolyamnak tartalmaznia kell legalább

a) 25 óra tanítási és tanulási ismeretet és

b) 100 óra elméleti képzést, beleértve az előrehaladást felmérő vizsgákat.

2.1.2. Ha a növendék rendelkezik más légi járművön való oktatásra jogosító hatályos repülésoktatói jogosítással vagy más repülőeszközön való oktatásra jogosító hatályos oktatói jogosultsággal, akkor a 25 óra tanítási és tanulási ismeret oktatása elhagyható.

2.1.3. Az elméleti tanfolyam során a FI(AG) kérelmezőjének a következő kompetenciákat kell megszereznie:

a) az erőforrások előkészítése,

b) a tanulást elősegítő légkör megteremtése,

c) az ismeretek átadása,

d) a repülésre veszélyes helyzet- és hibakezelés és a repülőszemélyzeti erőforrás- szervezés integrálása,

- e)* az idő beosztása az oktatási célkitűzések eléréséhez,
- f)* az ismeretek elsajátításának elősegítése,
- g)* a növendék teljesítményének értékelése,
- h)* az előrehaladás figyelemmel kísérése és felülvizsgálata,
- i)* a képzési időszakok értékelése,
- j)* az eredmény jelentése.

2.2. Gyakorlati képzés

2.2.1. Az FI(AG) megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek legalább 25 órányi repülésoktatásban kell részesülnie, amely magában foglal legalább 20 óra kétkormányos képzést, amelyből öt óra hajtható végre repülésszimulációs oktatóeszközön.

2.2.2. A gyakorlati képzés tematikájának legalább a következőket kell tartalmaznia:

- a)* légi jármű ismeretek,
- b)* repülés előtti és utáni teendők,
- c)* kabinismeret,
- d)* légi jármű kezelési ismeretek,
- e)* gurulás,
- f)* repülési feladatok: egyenes vonalú egyenletes repülés; emelkedés; süllyedés; fordulók; lassú repülés; felszállás és emelkedés iskolakör hosszúfalára; körözés, megközelítés és leszállás; első egyedülrepülés; nagy bedöntésű fordulók; kényszerleszállás hajtómű nélkül; leszállóhely és kényszerleszállóhely kiválasztása,
- g)* navigáció: navigációs ismeretek; navigáció alacsony repülési magasságon és csökkent látási körülmények között,
- h)* repülés a fedélzeten található alapvető műszerek alapján.

2.3. Kompetencia felmérés

2.3.1. A FI(AG) megszerzésére irányuló képzés befejezése utána a növendéknek kompetencia felmérés keretében kell bizonyítania, hogy képes a növendéket a vonatkozó szakszolgálati engedély vagy jogosítás kiadásához szükséges szintig oktatni. Ennek a felmérésnek tartalmaznia kell:

- a)* az elméleti és a gyakorlati képzésben elsajátított kompetenciák bemutatását a repülés előtti, a repülés utáni, valamint az elméleti képzés során,

b) szóbeli elméleti vizsgákat a földön, a repülés előtti és a repülés utáni eligazításon, valamint repülés közbeni bemutatót a megfelelő légi járművön,

c) megfelelő gyakorlatokat az oktatói kompetenciák értékeléséhez.

2.3.2. A felmérést ugyanolyan légi járművön kell végrehajtani, mint amilyennel a repülésoktatást végzik.

3. melléklet az 53/2016. (XII. 16.) NFM rendelethez

Motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély és az ahhoz kapcsolódó jogosítások megszerzésére irányuló képzések és vizsgák tematikáinak, valamint a kompetencia felmérések témakörei

Szakszolgálati engedély megnevezése	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Szakszolgálati engedélyhez adható jogosítás	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Időbeli hatály
Motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély		II				Nincs lejárat
			motoros sárkányrepülő eszköz oktatói jogosítás			3 év
			Vontató jogosítás	Vontató jogosítás	XII	Nincs lejárat

1. A motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a jártassági vizsga témakörei

1.1. Elméleti képzés

A motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

1.1.1. Általános elméleti ismeretek:

1.1.1.1. légi jog,

1.1.1.2. emberi teljesítőképesség,

1.1.1.3. meteorológia,

1.1.1.4. kommunikáció.

1.1.2. Speciális, a motoros sárkányrepülő eszköz kategóriának megfelelő ismeretek:

1.1.2.1. repüléselmélet,

1.1.2.2. üzemeltetési eljárások,

1.1.2.3. repülési teljesítmény és tervezés,

1.1.2.4. légi jármű általános ismeretek,

1.1.2.5. navigáció.

1.2. Gyakorlati képzés

1.2.1. A motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló gyakorlati képzés tematikájának legalább a következőkre kell kiterjednie:

- a) repülés előtti előkészítés, beleértve a tömeg és súlypontszámítást, a repülőeszköz szemrevételezéssel történő átvizsgálását és a repülőeszköz kiszolgálását,
- b) a repülőtéren és forgalmi műveletek, összeütközést elkerülő eljárások és biztonsági eljárások,
- c) a látás utáni repülés normál körülmények közötti eljárásai,
- d) kritikusan alacsony sebességgel történő repülés, kezdeti és teljes átesés felismerése és az abból való kivétel technikája,
- e) kritikusan magas sebességgel történő repülés,
- f) oldalszél nélkül és oldalszállal való fel- és leszállás,
- g) felszállás maximális teljesítménnyel (rövid pálya és akadály elkerülése), rövid pályás leszállás,
- h) útvonalrepülés látás utáni repülés szabályai szerint helyszámító eljárással,
- i) vészhelyzeti eljárások, beleértve a szimulált légi jármű berendezés meghibásodásokat,
- j) ellenőrzött légtérrel rendelkező repülőteréről vagy oda történő üzemelés szabályai, megfelelés a légiforgalmi irányító szolgálat eljárásainak és a kommunikációs eljárásoknak.

1.2.2. A növendéknek legalább 30 órányi repülési időt kell teljesítenie motoros sárkányrepülő eszközön, amelynek tartalmaznia kell legalább

- a) 15 óra kétkormányos repülésoktatást és
- b) 6 óra egyedülrepülést repülésoktató felügyelete mellett, amely legalább 3 óra útvonalrepülési időt tartalmaz, amely útvonalrepülések során legalább egy olyan repülést is teljesíteni kell, amelynek hossza legalább 50 km és amelynek során egy teljes megállásos leszállást kell végrehajtani az indulási repülőterétől eltérő repülőtéren.

1.3. Jártassági vizsga

1.3.1. A jártassági vizsga lefolytatása során figyelembeveendő témakörök:

1. RÉSZ REPÜLÉS ELŐTTI MŰVELETEK ÉS INDULÁSI ELJÁRÁSOK

- a Repülés előtti dokumentációs és időjárási adatok összeállítása
  - b Tömeg-, súly- és teljesítmény-számítások
  - c Repülőeszköz-ellenőrzés és kiszolgálás
  - d Motor indítása és indítás utáni eljárások
  - e Gurulás és repülőtéri eljárások, felszállás előtti ellenőrzés
  - f Felszállás és a felszállás utáni ellenőrzés
  - g Repülőtér-indulási eljárások
  - h ATC összeköttetés betartása, rádiózás
-

2. RÉSZ ÁLTALÁNOS REPÜLÉSI TEVÉKENYSÉG

- a ATC összeköttetés - betartása, rádiózás
  - b Iránytartás és vízszintes repülés, sebességmódosítással
  - c Emelkedés:
    - i. Legjobb emelkedés mértéke
    - ii. Emelkedő fordulók
    - iii. Vízszintes repülés (átmenet a vízszintes repülésbe)
  - d Közepes (30°-os) fordulók
  - e Túldöntött (45°-os) fordulók, zuhanó-spirál felismerése, és az abból való kivétel
  - f Repülés kritikusan kis sebességgel
  - g Átesések:
    - i. Tiszta átesés és teljesítménnyel való felvétel
    - ii. Közelítés az áteséshez, 20°-os bedöntésű süllyedő fordulóban
    - iii. Átesés lebegtetési helyzetben
  - h Süllyedés:
    - i. Teljesítménnyel és teljesítmény nélkül
    - ii. Süllyedő fordulók (túldöntött sikló fordulók)
    - iii. Felvétel süllyedésből (átmenet a vízszintes repülésbe)
-

3. RÉSZ ÚTVONAL-ELJÁRÁSOK

- a Repülési terv, helyszámító eljárás és térképolvasás
- b Magasság-, irány- és sebesség tartás,
- c A tervezett repülési idő (ETA) újraellenőrzése, a fedélzeti napló vezetése

- d Útvonal-változtatás kitérő repülőtér felé (tervezés és végrehajtás)
  - e Rádió navigációs és GPS eszközök használatának ismerete (ha van)
  - f Repülés végrehajtás (ellenőrzések, üzemanyag-rendszer és porlasztó-jegesedés, stb.) ATC összeköttetés betartása, rádiózás
-

4. RÉSZ

MEGKÖZELÍTÉSI ÉS LESZÁLLÁSI ELJÁRÁSOK

- a Repülőtéri megközelítési eljárások
  - b Pontos leszállás (rövidpályás leszállás) oldalszeles leszállás, ha a megfelelő feltételek adottak
  - c Pálya megközelítése levett teljesítménnyel
  - d Földet érés és továbbrepülés
  - e Átstartolás alacsony magasságból
  - f ATC kapcsolattartás, R/T eljárások
  - g Repülés utáni teendők
-

5. RÉSZ

RENDELLENESSÉGI ÉS VÉSZHELYZETI ELJÁRÁSOK

Ez a rész az 1-4 részekkel kombinálható

- a Felszállás utáni szimulált motorhiba
- b Szimulált kényszerleszállás
- c Motorleállítás és újraindítás
- d Motorleállítás körütekintő leszállással
- e Szóbeli kérdések

1.3.2. A sikeres vizsga feltételei

1.3.2.1. A jártassági vizsgát a motoros sárkányrepülő eszközre jellemző repülési fázisoknak megfelelő szakaszokra kell tagolni.

1.3.2.2. Egy szakasz bármely elemének sikertelensége az adott szakasz egészének sikertelenségét jelenti. Egyetlen szakasz sikertelensége esetén a kérelmezőnek csak az adott szakaszból kell ismételt vizsgáznia. Egynél több szakasz sikertelensége esetén a kérelmezőnek meg kell ismételnie a teljes vizsgát.

1.3.2.3. A 1.3.2.2. pont szerint megismételt vizsga bármely szakaszának sikertelensége esetén, beleértve azokat a szakaszokat is, amelyeket a kérelmező az előző vizsgán egyszer már sikerrel teljesített, a kérelmezőnek újból meg kell ismételnie teljes vizsgát.

1.3.2.4. Két sikertelen vizsgakísérlés további gyakorlati képzést von maga után.

1.4. Jóváírás

1.4.1. Ha a növendék repülőgép vagy helikopter vezetésére jogosító hatályos könnyű léggépjárműre érvényes pilóta szakvizsgálati engedéllyel (LAPL(A), LAPL(H)), magánpilóta szakvizsgálati engedéllyel (PPL(A), PPL(H)), kereskedelmi pilóta szakvizsgálati engedéllyel (CPL(A), CPL(H)), légitársasági pilóta szakvizsgálati engedéllyel (ATPL(A), ATPL(H)),

repülőgép vezetésére jogosító hatályos többpilótás szakszolgálati engedéllyel (MPL(A)) és hatályos osztály- vagy típusjogosítással, ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedéllyel (ULPL), ballon vezetésére jogosító hatályos szakszolgálati engedéllyel (BPL vagy LAPL(B)), léghajó vezetésére jogosító hatályos könnyű légijárműre érvényes pilóta szakszolgálati engedéllyel (LAPL(As)), magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(As)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(As)), légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(As)), autogiro pilóta szakszolgálati engedéllyel (AGPL), helyből felszálló repülőgép vagy vitorlázó repülőgép (SPL vagy LAPL(S)) vezetésére jogosító hatályos szakszolgálati engedéllyel vagy jogosítással rendelkezik, a meglévő engedélyhez vagy jogosításhoz kapcsolódó elméleti képzés általános tantárgyai teljes mértékben beszámíthatóak a motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába. A kategória specifikus tantárgyakat nem lehet beszámítani az elméleti képzésbe és az elméleti vizsgába.

1.4.2. Ha a növendék repülőgép vagy helikopter vezetésére jogosító hatályos könnyű légijárműre érvényes pilóta szakszolgálati engedéllyel (LAPL(A), LAPL(H)), magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(A), PPL(H)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(A), CPL(H)), légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(A), ATPL(H)), repülőgép vezetésére jogosító hatályos többpilótás szakszolgálati engedéllyel (MPL(A)) és hatályos osztály- vagy típusjogosítással vagy ultralight repülőgép pilóta szakszolgálati engedéllyel (ULPL) rendelkezik, a motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló gyakorlati képzés 15 órára csökkenthető, amelynek kétkormányos képzésnek kell lennie. A kétkormányos képzés tematikáját a képző szervezet alakítja ki. A tematikának a normál repülések és a vészhelyzetek gyakorlását kell tartalmaznia.

1.4.3. Ha a növendék helyből felszálló repülőgép vagy vitorlázó repülőgép (SPL vagy LAPL(S)) vezetésére jogosító hatályos szakszolgálati engedéllyel vagy jogosítással rendelkezik, a motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai 30%-kal csökkenthetőek. A csökkentés mértékét egyenletesen kell elosztani az egyes feladatok között.

1.4.4. Ha a növendék autogiro pilóta szakszolgálati engedéllyel (AGPL) rendelkezik, a motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai 20%-kal csökkenthetőek. A csökkentés mértékét egyenletesen kell elosztani az egyes feladatok között.

1.4.5. Ha a növendék ballon vezetésére jogosító hatályos szakszolgálati engedéllyel (BPL vagy LAPL(B)) vagy léghajó vezetésére jogosító hatályos könnyű légijárműre érvényes pilóta szakszolgálati engedéllyel (LAPL(As)), magánpilóta szakszolgálati engedéllyel (PPL(As)), kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedéllyel (CPL(As)) vagy légitársasági pilóta szakszolgálati engedéllyel (ATPL(As)) rendelkezik, a motoros sárkányrepülő eszköz vezető szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló gyakorlati képzés óraszámai nem csökkenthetőek.

2. Motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a kompetencia felmérés tartalma

2.1. Elméleti képzés

2.1.1. A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikáját a 2.1.3. pontban meghatározott témakörök alapján a kell kialakítani. Az elméleti tanfolyamnak tartalmaznia kell legalább

a) 25 óra tanítási és tanulási ismeretet és

b) 100 óra elméleti képzést, beleértve az előrehaladást felmérő vizsgákat.

2.1.2. Ha a növendék rendelkezik más légi járművön való oktatásra jogosító hatályos repülésoktatói jogosítással vagy más repülőeszközön való oktatásra jogosító hatályos oktatói jogosultsággal, akkor a 25 óra tanítási és tanulási ismeret oktatása elhagyható.

2.1.3. A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló elméleti tanfolyam során a növendéknek a következő kompetenciákat kell megszereznie:

a) az erőforrások előkészítése,

b) a tanulást elősegítő légkör megteremtése,

c) az ismeretek átadása,

d) a repülésre veszélyes helyzet- és hibakezelés és a repülőszemélyzeti erőforrás- szervezés integrálása,

e) az idő beosztása az oktatási célkitűzések eléréséhez,

f) az ismeretek elsajátításának elősegítése,

g) a növendék teljesítményének értékelése,

h) az előrehaladás figyelemmel kísérése és felülvizsgálata,

i) a képzési időszakok értékelése,

j) az eredmény jelentése.

2.2. Gyakorlati képzés

2.2.1. A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek legalább 25 órányi repülésoktatásban kell részesülnie, amely magában foglal legalább 20 óra kétkormányos képzést, amelyből 5 óra hajtható végre repülésszimulációs oktatóeszközön.

2.2.2. A gyakorlati képzés tematikájának legalább a következőket kell tartalmaznia:

a) légi jármű ismeretek,

b) repülés előtti és utáni teendők,

c) kabinismeret,

d) légi jármű kezelési ismeretek,

e) gurulás,

f) repülési feladatok: egyenes vonalú egyenletes repülés; emelkedés; süllyedés; fordulók; lassú repülés; átesés; felszállás és emelkedés iskolakör hosszúfalára; körözés, megközelítés és leszállás; első egyedülrepülés; nagy bedöntésű fordulók és a hozzá tartozó átesési gyakorlatok; kényszerleszállás hajtómű nélkül; leszállóhely és kényszerleszállóhely kiválasztása,

g) navigáció: navigációs ismeretek; navigáció alacsony repülési magasságon és csökkent látási körülmények között,

h) repülés a fedélzeten található alapvető műszerek alapján.

2.3. Kompetencia felmérés

2.3.1. A motoros sárkányrepülő eszköz repülésoktatói jogosítás megszerzésére irányuló képzés befejezése után a növendéknek kompetencia felmérés keretében kell bizonyítania, hogy képes a növendéket a vonatkozó szakszolgálati engedély vagy jogosítás kiadásához szükséges szintig oktatni. Ennek a felmérésnek tartalmaznia kell:

a) az elméleti és a gyakorlati képzésben elsajátított kompetenciák bemutatását a repülés előtti, a repülés utáni, valamint az elméleti képzés során,

b) szóbeli elméleti vizsgákat a földön, a repülés előtti és a repülés utáni eligazításon, valamint repülés közbeni bemutatót a megfelelő repülőeszközön,

c) megfelelő gyakorlatokat az oktatói kompetenciák értékeléséhez.

2.3.2. A felmérést ugyanolyan repülőeszközön kell végrehajtani, mint amilyen a repülésoktatást végzik.

3. Motoros sárkányrepülő eszköz vontató jogosítás megszerzéséhez szükséges repülési tapasztalat és képzési követelmény

3.1. Lábról induló sárkányrepülő eszköz vontatására jogosító vontató jogosítás megszerzéséhez a növendéknek teljesítenie kell egy képző szervezet által tartott tanfolyamot, amely tartalmaz legalább

a) egy a vontatórepüléssel és eljárásokkal kapcsolatos elméleti képzést,

b) 10 gyakorlórepülést lábról induló sárkányrepülő eszköz vontatása közben, amely tartalmaz legalább 5 kétkormányos gyakorlórepülést és

c) 5 szokatatórepülést egy ultralight repülőgéppel vagy motoros sárkányrepülő eszközzel felvontatott lábról induló sárkányrepülő eszközön.

3.2. Transzparens vontatására jogosító vontató jogosítás megszerzéséhez a növendéknek teljesítenie kell egy képző szervezet által tartott tanfolyamot, amely tartalmaz legalább

a) egy a vontatórepüléssel és eljárásokkal kapcsolatos elméleti képzést és

b) 10 gyakorlórepülést transzparens vontatása közben, amely tartalmaz legalább 5 kétkormányos repülést.

4. melléklet az 53/2016. (XII. 16.) NFM rendelethez

Fedélzeti mérnök szakszolgálati engedély és a szakszolgálati engedélybe bejegyezhető jogosítások megszerzésére irányuló képzések és vizsgák tematikái

Szakszolgálati engedély megnevezése	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Szakszolgálati engedélyhez adható jogosítás	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Időbeli hatály
Fedélzeti mérnök szakszolgálati engedély	F/E	II	típusjogosítás	-	XII	1 év

1. Fedélzeti mérnök szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a jártassági vizsga témakörei

1.1. Elméleti képzés

Az F/E megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

1.1.1. Légijog

Az F/E engedélyesére vonatkozó szabályok és előírások, a polgári repülésben résztvevő légijármű üzemeltetését meghatározó szabályok és előírások, amelyek a fedélzeti mérnök köteleivel kapcsolatosak.

1.1.2. Általános légijármű ismeret

a) a hajtóművek, a gázturbinák vagy a dugattyús hajtóművek működési alapelvei, a tüzelőanyag, a tüzelőanyag-rendszerek és a tüzelőanyag vezérlés jellemzői, kenőanyagok és rendszerek, utánégetők és befecskendező rendszerek, a hajtómű gyújtási és indítórendszereinek funkciói és üzemeltetése,

b) a légijármű hajtóműveinek működési alapelve, kiszolgálási eljárásai és üzemi korlátai, a légköri viszonyok hatása a hajtómű teljesítményére,

c) sárkány, kormányok, szerkezeti részek, kerék szerelvények, fékek és blokkolásgátló egységek, korrózió és kifáradási élettartam, a szerkezeti sérülések és meghibásodások azonosítása,

d) jég és csapadékvédelmi rendszerek,

e) túlnyomást biztosító és légkondicionáló rendszerek, oxigénrendszerek,

f) hidraulika rendszer és pneumatika rendszer,

g) az elektromosság elméletének alapjai, elektromos rendszerek (egyenáram és váltóáram), a légijármű elektromos hálózata, bekötések és árnyékolás,

h) a műszerek, az iránytűk, a robotpilóták, a rádióösszeköttetési berendezések, a rádió- és radar-navigációs berendezések, a repülőgép-vezérlő rendszerek, kijelzések és az elektronikai berendezések működésének alapelvei,

i) az adott légijármű korlátozásai,

j) tűzvédelmi, észlelő, lokalizáló és tűzoltó rendszerek,

k) az adott légijármű berendezéseinek és rendszereinek használata és alkalmasságuk ellenőrzése.

1.1.3. Repülési jellemzők, repüléstervezés és terhelés

a) a terhelés és a tömeg megoszlásának hatásai a légijármű kiszolgálásában, repülési jellemzők és teljesítmény, tömeg és súlypont-számítások,

b) teljesítmény adatok használata és gyakorlati alkalmazása.

1.1.4. Emberi teljesítőképesség és korlátai

A fedélzeti mérnökre vonatkozó emberi tényezők, beleértve a fenyegető jelenségek és hibák kezelésének alapelveit.

1.1.5. Üzemeltetési eljárások

a) a karbantartás elvei, a légialkalmasság fenntartásának eljárásai, hibajelentések, repülés előtti szemrevételezések, tüzelőanyag tankoláskor és külső áramforrás használatakor betartandó óvintézkedések, fedélzeti berendezések és utaskabin rendszerek,

b) szokványos, nem-szokványos és veszélyhelyzeti eljárások,

c) áru és veszélyes anyagok szállításának üzemi eljárásai.

1.1.6. Repüléselmélet

Az aerodinamika alapjai.

1.1.7. Rádiótávbeszélő-kezelői eljárások

Rádióösszeköttetési eljárások és kifejezések.

1.1.8. Navigáció

A navigáció alapjai, a robotpilóta rendszerek alapelve és működése.

1.1.9. Meteorológia

A meteorológia üzemeltetési vonatkozásai.

1.2. Gyakorlati képzés

1.2.1. Az F/E megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek – egy légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett – legalább 200 óra repülési időt kell teljesítenie a tematika alapján, a fedélzeti mérnök feladatainak ellátása közben azon a légijárműtípuson, amelyre a típusjogosítást a szakszolgálati engedéllyel együtt kéri.

1.2.2. Az F/E megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek – a légiközlekedési hatóság által erre a célra felhatalmazott fedélzeti mérnök felügyelete alatt – üzemeltetési tapasztalatot kell szereznie a fedélzeti mérnök feladatainak ellátásában legalább az alábbi témakörökben, az adott típusú légijárművön:

1.2.2.1. Normál eljárások

- a) repülés előtti szemrevételezések,
- b) tankolási eljárások, tüzelőanyag szabályozás,
- c) a karbantartási dokumentációk ellenőrzése,
- d) szokványos fedélzeti eljárások a repülés összes fázisában,
- e) a személyzet cselekvőképtelensége esetében követendő személyzet-együtműködés és eljárásai,
- f) hibajelentés.

1.2.2.2. Normálistól eltérő és alternatív (készenléti) eljárások

- a) a légijármű rendszereinek nem szokványos működésének felismerése,
- b) a nem szokványos és alternatív (készenléti) eljárások alkalmazása.

1.2.2.3. Vészhelyzeti eljárások

- a) vészhelyzeti körülmények felismerése,
- b) a megfelelő vészhelyzeti eljárások alkalmazása.

1.3. Jóváírás

1.3.1. A növendék repülésszimulációs oktatóeszközön fedélzeti mérnökként megszerzett repülési ideje legfeljebb 50 óráig beszámítható az 1.2.1. pontban meghatározott repülési időbe.

1.3.2. Ha a növendék az adott típusú légi járművön pilótaként repülési idővel rendelkezik, akkor az 1.2.1. pontban meghatározott repülési időbe legfeljebb 75 óra beszámítható.

1.4. Jártassági vizsga

Az F/E megszerzésére irányuló jártassági vizsgán a növendéknek bizonyítani kell, hogy az F/E engedélyesére vonatkozó jogosultságoknak megfelelő szakértelemmel képes az 1.2. pontban meghatározott feladatokat és eljárásokat az adott típusú légi járművön fedélzeti mérnökként végrehajtani, továbbá képes:

- a) felismerni és kezelni a fenyegető jelenségeket és hibákat,
- b) a légi jármű rendszereit azok adottságain és korlátozásain belül használni,
- c) jó ítélőképességet és repülési készséget tanúsítani,
- d) légi forgalmi ismereteit alkalmazni,
- e) több tagból álló személyzet részeként feladatait olyan módon ellátni, hogy a kivitelezés sikeres végrehajtása biztosított legyen, és
- f) hatékonyan kommunikálni a személyzet többi tagjával.

2. A típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a jártassági vizsga témakörei

2.1. Elméleti képzés

Az F/E-be bejegyezhető típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

2.1.1. A légi járműtípusra vonatkozó légi jármű ismeret

- a) a hajtóművek, gázturbinák vagy a dugattyús hajtóművek működési alapelvei, a tüzelőanyag, a tüzelőanyag-rendszerek és a tüzelőanyag vezérlés jellemzői, kenőanyagok és rendszerek, utánégetők és befecskendező rendszerek, a hajtómű gyújtási és indítórendszereinek funkciói és üzemeltetése,
- b) a légi jármű hajtóműveinek működési alapelve, kiszolgálási eljárásai és üzemi korlátai, a légköri viszonyok hatása a hajtómű teljesítményére,
- c) sárkány, kormányok, szerkezeti részek, kerék szerelvények, fékek és blokkolásgátló egységek, korrózió és kifáradási élettartam, a szerkezeti sérülések és meghibásodások azonosítása,
- d) jég és csapadékvédelmi rendszerek,
- e) túlnyomást biztosító és légkondicionáló rendszerek, oxigénrendszerek,
- f) hidraulika rendszer és pneumatika rendszer,

g) az elektromosság elméletének alapjai, elektromos rendszerek (egyenáram és váltóáram), a légi jármű elektromos hálózata, bekötések és árnyékolás,

h) a műszerek, az iránytűk, a robotpilóták, a rádióösszeköttetési berendezések, a rádió- és radar-navigációs berendezések, a repülőgép-vezérlő rendszerek, kijelzések és az elektronikai berendezések működésének alapelvei,

i) az adott légi jármű korlátozásai,

j) tűzvédelmi, észlelő, lokalizáló és tűzoltó rendszerek,

k) az adott légi jármű berendezéseinek és rendszereinek használata és alkalmasságuk ellenőrzése.

2.1.2. Repülési jellemzők, repüléstervezés és terhelés az adott légi járműtípusra vonatkozóan

a) a terhelés és a tömeg megoszlásának hatásai a légi jármű kiszolgálásában, repülési jellemzők és teljesítmény, tömeg és súlypont-számítások,

b) teljesítmény adatok használata és gyakorlati alkalmazása.

2.1.3. Üzemeltetési eljárások az adott légi járműtípusra vonatkozóan

a) a karbantartás elvei, a légi alkalmasság fenntartásának eljárásai, hibajelentések, repülés előtti szemrevételezések, tüzelőanyag tankolásakor és külső áramforrás használatakor betartandó óvintézkedések, fedélzeti berendezések és utaskabin rendszerek,

b) szokványos, nem-szokványos és veszélyhelyzeti eljárások,

c) áru és veszélyes anyagok szállításának üzemi eljárásai.

2.2. Gyakorlati képzés

2.2.1. Az F/E-be bejegyezhető további légi jármű típusjogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek – egy légi közlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett – legalább 100 óra repülési időt kell teljesítenie a képző szervezet által kialakított tematika alapján, a fedélzeti mérnök feladatainak ellátása közben azon a légi járműtípuson, amelyre a típusjogosítást kéri.

2.2.2. A típusjogosítás megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek – a légi közlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett – üzemeltetési tapasztalatot kell szereznie a fedélzeti mérnök feladatainak ellátásában legalább az alábbi témakörökben, az adott típusú légi járművön:

2.2.2.1. Normál eljárások

a) repülés előtti szemrevételezések,

b) tankolási eljárások, tüzelőanyag szabályozás,

- c) a karbantartási dokumentációk ellenőrzése,
- d) szokványos fedélzeti eljárások a repülés összes fázisában,
- e) a személyzet cselekvőképtelensége esetében követendő személyzet-együttműködés és eljárásai,
- f) hibajelentés.

2.2.2.2. Normálistól eltérő és alternatív (készenléti) eljárások

- a) a légi jármű rendszereinek nem szokványos működésének felismerése,
- b) a nem szokványos és alternatív (készenléti) eljárások alkalmazása.

2.2.2.3. Vészhelyzeti eljárások

- a) vészhelyzeti körülmények felismerése,
- b) a megfelelő vészhelyzeti eljárások alkalmazása.

2.3. Jóváírás

2.3.1. A típusjogosítás kérelmezőjének repülésszimulációs oktatóeszközön fedélzeti mérnökként megszerzett repülési ideje legfeljebb 50 óráig beszámítható a 2.2.1. pontban meghatározott repülési időbe.

2.3.2. Ha a típusjogosítás kérelmezője az adott típusú légi járművön pilótaként repülési idővel rendelkezik, akkor a 2.2.1. pontban meghatározott repülési időbe legfeljebb 75 óra beszámítható.

2.4. Jártassági vizsga

A típusjogosítás megszerzésére irányuló jártassági vizsgán a növendéknek bizonyítania kell, hogy az F/E engedélyesére vonatkozó jogosultságoknak megfelelő szakértelemmel képes a 2.2. pontban meghatározott feladatokat és eljárásokat az adott típusú légi járművön fedélzeti mérnökként végrehajtani.

5. melléklet az 53/2016. (XII. 16.) NFM rendelethez

Fedélzeti navigátor szakszolgálati engedély és a szakszolgálati engedélybe bejegyezhető jogosítások megszerzésére irányuló képzések és vizsgák tematikái

Szakszolgálati engedély megnevezése	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Szakszolgálati engedélyhez adható jogosítás	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Időbeli hatály
Fedélzeti navigátor	F/N	II	típusjogosítás		XII	1 év

szakszolgálati
engedély

1. Fedélzeti navigátor szakszolgálati engedély megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a jártassági vizsga témakörei

1.1. Elméleti képzés

Az F/N megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

1.1.1. Légijog

Az F/N engedélyesére vonatkozó szabályok és előírások, megfelelő légiforgalmi szolgálatok gyakorlatai és eljárásai.

1.1.2. A légi járműtípusra vonatkozó légi jármű ismeret

a) a légi jármű hajtóműveinek működési alapelve, kiszolgálási eljárásai és üzemi korlátai, a légköri viszonyok hatása a hajtómű teljesítményére,

b) az elektromosság elméletének alapjai, elektromos rendszerek (egyenáram és váltóáram), a légi jármű elektromos hálózata, bekötések és árnyékolás,

c) a műszerek, az iránytűk, a robotpilóták, a rádióösszeköttetési berendezések, a rádió- és radar-navigációs berendezések, a repülőgép-vezérlő rendszerek, kijelzések és az elektronikai berendezések működésének alapelvei,

d) az adott légi jármű korlátozásai.

1.1.3. Repülési jellemzők, repüléstervezés és terhelés általában és az adott légi járműtípusra vonatkozóan

a) a terhelés és a tömeg megoszlásának hatásai a légi jármű kiszolgálásában,

b) teljesítményadatok használata és gyakorlati alkalmazása,

c) repülés előtti és útvonalon történő részletes repülési terv készítése, a légiforgalmi szolgálatok számára repülési terv összeállítása és kitöltése, a megfelelő légiforgalmi szolgálatok eljárásai, magasságmérő beállítás eljárásai.

1.1.4. Üzemeltetési eljárások

Légiforgalmi dokumentációk, mint az AIP, a NOTAM, a légiforgalmi kódok és rövidítések, valamint a kirepülés, az útvonalrepülés, a süllyedés és a megközelítés műszerrepülési eljárásai térképeinek értelmezése és használata.

1.1.5. Emberi teljesítőképesség és korlátai

A fedélzeti navigátorra vonatkozó emberi tényezők, beleértve a fenyegető jelenségek és hibák kezelésének eljárásait.

1.1.6. Meteorológia

a) a légiforgalmi meteorológiai jelentések, térképek és előrejelzések, a kódok és rövidítések értelmezése és gyakorlati alkalmazása, repülés előtt és repülés közben a meteorológiai információk használata és beszerzésük eljárásai, magasságmérés,

b) repülési meteorológia, az adott területek éghajlattana, tekintetbe véve azokat az elemeket, amelyek hatással vannak a repülésre, a nyomásrendszerek mozgása, a frontok struktúrája, azon szignifikáns időjárási jelenségek helye és jellemzői, melyek befolyásolják a felszállás, az útvonalrepülés és a leszállás körülményeit,

1.1.7. Navigáció

a) navigáció helyszámító eljárással (dead-reckoning), izobárikus és csillagászati navigációs eljárások, légiforgalmi térképek, rádió navigációs berendezések és területi navigációs rendszerek használata, a hosszú távú repülésre vonatkozó speciális követelmények,

b) a légijármű navigációjához szükséges műszerek és elektronika használata, korlátai és használhatósága,

c) a kirepülés, az útvonalrepülés és megközelítés szakaszában alkalmazott navigációs rendszerek használata, pontossága és megbízhatósága, a rádió navigációs berendezések azonosítása,

d) az automata, és a működéséhez külső támpontokat felhasználó navigációs rendszerek működési elvei, jellemzői és alkalmazásuk,

e) az éggömb, beleértve az égitestek mozgását, ezek megfigyeléshez történő kiválasztása és azonosítása, az irányzási idő csökkentése, a szextánsok kalibrálása, a navigációs dokumentáció kitöltése,

f) a repülési navigációban használatos fogalmak, mértékegységek és képletek.

1.1.8. Repülélmélet

A repülés elmélete.

1.1.9. Rádiótávbeszélő-kezelői eljárások

A rádióösszeköttetés eljárásai és kifejezései.

1.2. Gyakorlati képzés

1.2.1. Az F/N megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek – egy légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett – legalább 200 óra repülési időt kell teljesítenie a tematika alapján, a fedélzeti navigátor feladatainak ellátása közben azon a légijárműtípuson, amelyre a típusjogosítást a szakszolgálati engedéllyel együtt kéri.

1.2.2. Az 1.2.1. pontban meghatározott repülési időből legalább 30 órát éjszaka kell teljesíteni.

1.2.3. Az F/N megszerzésére irányuló gyakorlati képzés során a növendéknek bizonyítania kell, hogy a repülőgép helyzetét repülés közben kielégítő módon meg tudja határozni és ezt az információt fel tudja használni a légijármű navigálásához a következők szerint:

a) éjszaka – legalább 25 alkalommal, csillagászati megfigyelésekkel, és

b) nappal – legalább 25 alkalommal, csillagászati megfigyeléssel, amikor ehhez az automata, vagy a külső támpontokat használó navigációs rendszert is felhasználja.

1.3. Jóváírás

1.3.1. A növendék repülésszimulációs oktatóeszközön fedélzeti navigátorként megszerzett repülési ideje legfeljebb 50 óráig beszámítható az 1.2.1. pontban meghatározott repülési időbe.

1.3.2. Ha a növendék az adott típusú légijárművön pilótaként repülési idővel rendelkezik, akkor az 1.2.1. pontban meghatározott repülési időbe legfeljebb 75 óra beszámítható.

1.4. Jártassági vizsga

Az F/N megszerzésére irányuló jártassági vizsgán a növendéknek bizonyítania kell, hogy az F/N engedélyesére vonatkozó jogosultságoknak megfelelő szakértelemmel képes az 1.2. pontban meghatározott feladatokat és eljárásokat az adott típusú légijárművön fedélzeti navigátorként végrehajtani, továbbá képes:

a) felismerni és kezelni a fenyegető jelenségeket és hibákat,

b) a légijármű rendszereit azok adottságain és korlátozásain belül használni,

c) jó ítélőképességet és repülési készséget tanúsítani,

d) légiforgalmi ismereteit alkalmazni,

e) több tagból álló személyzet részeként feladatait olyan módon ellátni, hogy a kivitelezés sikeres végrehajtása biztosított legyen és

f) hatékonyan kommunikálni a személyzet többi tagjával.

2. A típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti és gyakorlati képzés tematikájának témakörei és a jártassági vizsga témakörei

2.1. Elméleti képzés

Az F/N-be bejegyezhető típusjogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

2.1.1. A légijárműtípusra vonatkozó légijármű ismeret

- a) a légitűrmű hajtóműveinek működési alapelve, kiszolgálási eljárásai és üzemi korlátai, a légköri viszonyok hatása a hajtómű teljesítményére,
- b) az elektromosság elméletének alapjai, elektromos rendszerek (egyenáram és váltóáram), a légitűrmű elektromos hálózata, bekötések és árnyékolás,
- c) a műszerek, az iránytűk, a robotpilóták, a rádióösszeköttetési berendezések, a rádió- és radar-navigációs berendezések, a repülőgép-vezérlő rendszerek, kijelzések és az elektronikai berendezések működésének alapelvei,
- d) az adott légitűrmű korlátozásai.

2.1.2. Repülési jellemzők, repüléstervezés és terhelés az adott légitűrműtűpusra vonatkozóan

- a) a terhelés és a tömeg megoszlásának hatásai a légitűrmű kiszolgálásában, repülési jellemzők és teljesítmény, tömeg és súlypont-számítások,
- b) teljesítmény adatok használata és gyakorlati alkalmazása,
- c) repülés előtti és útvonalon történő részletes repülési terv készítése, a légiforgalmi szolgálatok számára repülési terv összeállítása és kitöltése, a megfelelő légiforgalmi szolgálatok eljárásai, magasságmérő beállítás eljárásai.

2.2. Gyakorlati képzés

2.2.1. A típusjogosítás kérelmezőjének – egy légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett – legalább 100 óra repülési időt kell teljesítenie a képző szervezet által kialakított tematika alapján, a fedélzeti navigátor feladatainak ellátása közben azon a légitűrműtűpuson, amelyre a típusjogosítást kéri.

2.2.2. A típusjogosítás kérelmezőjének – a légiközlekedési hatóság által kijelölt felügyelő mellett – üzemeltetési tapasztalatot kell szereznie a fedélzeti navigátor feladatainak ellátásában az adott légitűrműtűpuson.

2.3. Jóváírás

2.3.1. A típusjogosítás kérelmezőjének repülésszimulációs oktatóeszköz fedélzeti navigátorként megszerzett repülési ideje legfeljebb 50 óráig beszámítható a 2.2.1. pontban meghatározott repülési időbe.

2.3.2. Ha a típusjogosítás kérelmezője az adott típusú légitűrművön pilótaként repülési idővel rendelkezik, akkor a 2.2.1. pontban meghatározott repülési időbe legfeljebb 75 óra beszámítható.

2.4. Jártassági vizsga

A típusjogosítás megszerzésére irányuló jártassági vizsgán a növendéknek bizonyítania kell az adott típusú légitűrművön, hogy képes a fedélzeti navigatori feladatokat végrehajtani.

6. melléklet az 53/2016. (XII. 16.) NFM rendelethez

A repülőgép és helikopter magánpilóta, kereskedelmi pilóta és légitársasági pilóta szakszolgálati engedélyekhez kapcsolódóan e rendelet szerint kiadható betétlapra bejegyezhető jogosítások

1. Repülőgép pilóta szakszolgálati engedélyekbe bejegyezhető jogosítások

Szakszolgálati engedély megnevezése	Szakszolgálati engedélyhez adható jogosítás	Feltételek	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Időbeli hatály
Repülőgép magánpilóta szakszolgálati engedély	mezőgazdasági jogosítás	mezőgazdasági repülésre alkalmas osztály/típusjogosítás	mezőgazdasági jogosítás	XII	2 év
Repülőgép kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedély	mezőgazdasági jogosítás	mezőgazdasági repülésre alkalmas osztály/típusjogosítás	mezőgazdasági jogosítás	XII	2 év
	tűzoltó jogosítás	tűzoltó repülésre alkalmas osztály/típusjogosítás	tűzoltó jogosítás	XII	2 év
Repülőgép légitársasági pilóta szakszolgálati engedély	mezőgazdasági jogosítás	mezőgazdasági repülésre alkalmas osztály/típusjogosítás	mezőgazdasági jogosítás	XII	2 év
	tűzoltó jogosítás	tűzoltó repülésre alkalmas osztály/típusjogosítás	tűzoltó jogosítás	XII	2 év

2. Helikopter pilóta szakszolgálati engedélybe bejegyezhető nemzeti jogosítások

Szakszolgálati engedély megnevezése	Szakszolgálati engedélyhez adható jogosítás	Szakszolgálati engedélybe történő bejegyzés	Szakszolgálati engedély rovatszám	Időbeli hatály
Helikopter magánpilóta szakszolgálati engedély	mezőgazdasági jogosítás	mezőgazdasági jogosítás	XII	2 év
Helikopter kereskedelmi pilóta szakszolgálati engedély	mezőgazdasági jogosítás	mezőgazdasági jogosítás	XII	2 év
	tűzoltó jogosítás	tűzoltó jogosítás	XII	2 év
Helikopter légitársasági pilóta szakszolgálati engedély	mezőgazdasági jogosítás	mezőgazdasági jogosítás	XII	2 év
	tűzoltó jogosítás	tűzoltó jogosítás	XII	2 év

3. Mezőgazdasági jogosítás

3.1. Elméleti ismeretek

3.1.1. A repülőgép mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

- a) repülési szabályok,
- b) repülőgép-ismeret,
- c) légi üzemeltetés,
- d) mezőgazdasági repülés végrehajtásának szabályai.

3.1.2. A helikopter mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

- a) repülési szabályok,
- b) típusismeret,
- c) légi üzemeltetés,
- d) mezőgazdasági repülés végrehajtásának szabályai.

3.2. Jóváírás

3.2.1. Ha a repülőgép mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló képzésben résztvevő növendék hatályos mezőgazdasági jogosítással rendelkezik helikopterre, akkor a gyakorlati képzésre a 76. § (3) bekezdése szerint meghatározott tematika szerinti repülési idő 25%-kal csökkenthető.

3.2.2. Ha a helikopter mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló képzésben résztvevő növendék hatályos mezőgazdasági jogosítással rendelkezik repülőgépre, akkor a 76. § (3) bekezdése szerint meghatározott tematika szerinti repülési idő 25%-kal csökkenthető.

3.3. Jártassági vizsga

A mezőgazdasági jogosítás megszerzésére irányuló jártassági vizsgának legalább a következő elemeket kell tartalmaznia:

- a) egy felszállás során mezőgazdasági munkarepülést és meghatározott repülési feladatokat kell végrehajtani munkarepülés közben, terhelt légijárművel, repülőtérrel vagy „B” osztályú leszállóhelyről,
- b) egy zárt pályás, legalább 50 perces útvonalrepülést kell végrehajtani, 50 m magasságban, melynek során a kérelmezőnek bizonyítani kell, hogy képes az alacsony útvonali navigáció végrehajtásában, különös tekintettel az időjárásromlás vagy eltévedés esetén szükséges teendők ismeretére.

4. Tűzoltó jogosítás

4.1. Elméleti ismeretek

4.1.1. A repülőgép tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzés tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

- a) repülési szabályok,
- b) repülőgép-ismeret,
- c) légi üzemeltetés,
- d) az adott szakterület sajátosságai (tűzoltó).

4.1.2. A helikopter tűzoltó jogosítás megszerzésére irányuló elméleti képzésnek legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

- a) repülési szabályok,
- b) típusismeret,
- c) légi üzemeltetés,
- d) az adott szakterület sajátosságai (tűzoltó).

7. melléklet az 53/2016. (XII. 16.) NFM rendelethez

Az e rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedélyek és betétlapok általános formai követelményei és kötelező tartalmi elemei

1. A légiközlekedési hatóság által e rendelet szerint kiadott szakszolgálati engedélyek és betétlapok általános formai követelményei

1.1. Az adatpont (pl: I, II, III stb.) mindig ugyanolyan nyomtatott formátumban legyen feltüntetve, mint az adat főcíme (pl: Kiállító állam, Engedélyszám stb.).

1.2. Az I-XI pontok az állandó adatok, a XII-XIV pontok a változó adatok, amelyek megjeleníthetők a fő formátum elkülöníthető függelékeként vagy önállóan is. Bármely önálló vagy elkülöníthető függeléken egyértelműen fel kell tüntetni, hogy az a szakszolgálati engedély része.

1.3. A szakszolgálati engedély és a betétlap kiadása során használt papírnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy megelőzzön és kimutasson bármiféle változtatást vagy törlést. A formanyomtatványra kerülő bármilyen bejegyzésről vagy áthúzásról egyértelműen ki kell derülnie, hogy a légiközlekedési hatóság jegyezte be.

1.4. Az e rendelet alapján kiadott szakszolgálati engedélyeket és betétlapokat fehér színű papíron kell kiadni.

1.5. A szakszolgálati engedélyeket és a betétlapokat magyar és angol nyelven kell kiadni.

2. A légitörvény hatósága által e rendelet szerint kiadott szakszolgálati engedélyek kötelező tartalmi elemei

2.1. Állandó adatpontok

- I Kiállító állam (State of issue)
- II Az engedély típusa, első kiadás dátuma és az ország kódja (Title of Licence, date of initial issue, and country code)
- III H betűvel kezdődő engedélyszám (Licence number), melyet egy számkód és/vagy arab számokból, illetve latin betűkből álló kód követ
- IV Engedélyes neve (Last and first name of licence holder)
- V Lakcím (utca, város, megye, irányítószám) [Address (Street, town, area, zip code)]
- VI Állampolgárság (Nationality)
- VII Engedélyes saját kezű aláírása (Signature of holder)
- VIII Kiállító hatóság (Issuing Authority)
- IX Időbeli hatály (Validity)
- X Kiállító aláírása és dátum (Signature of issuing officer and date)
- XI Kiállító hatóság bélyegzője (Seal or stamp of issuing Authority)

2.2. Változó elemek

- XII Jogosítások (Ratings)
- XIII Megjegyzések (Remarks)
- XIV A légitörvény hatósága által megkövetelt bármely további részlet

3. A légitörvény hatósága által e rendelet szerint kiadott betétlapok kötelező tartalmi elemei

3.1. Állandó adatpontok

- I Kiállító állam (State of issue)
- II A betétlap megnevezése, első kiadás dátuma és az ország kódja (Title of Supplement, date of initial issue and country code)
- III A kiadás alapjául szolgáló szakszolgálati engedély engedélyszáma (Licence number)

- IV Engedélyes neve (Last and first name of licence holder)
  - V Lakcím (utca, város, megye, irányítószám) [Address (Street, town, area, zip code)]
  - VI Állampolgárság (Nationality)
  - VII Engedélyes saját kezű aláírása (Signature of holder)
  - VIII Kiállító hatóság (Issuing Authority)
  - IX Időbeli hatály (Validity)
  - X Kiállító aláírása és dátum (Signature of issuing officer and date)
  - XI Kiállító hatóság bélyegzője (Seal or stamp of issuing Authority)
- 3.2. Változó elemek
- XII Jogosítások (Ratings)
  - XIII Megjegyzések (Remarks)
  - XIV A légiközlekedési hatóság által megkövetelt bármely további részlet

8. melléklet az 53/2016. (XII. 16.) NFM rendelethez

Lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói és tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

1. A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói és tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

Elméleti és gyakorlati képzés

A lábról induló sárkányrepülő eszközön oktatói vagy tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzést biztosító tanfolyam tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

- 1.1. aerodinamika,
- 1.2. meteorológia,
- 1.3. elsősegélynyújtási ismeretek,
- 1.4. légi jog, beleértve a légterekre és a repülési szabályokra vonatkozó ismereteket,
- 1.5. lábról induló sárkányrepülés elmélete,
- 1.6. repüléstechnika,

1.7. lábról induló sárkányrepülő eszköz felszerelés ismerete,

1.8. a vészhelyzetek felismerése és elhárítása,

1.9. navigáció,

1.10. természet- és környezetvédelem,

1.11. a végezni kívánt oktatói vagy tandempilóta tevékenységnek megfelelő elméleti és gyakorlati képzés a 2. vagy 3. pontban meghatározottak szerint.

2. A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

2.1. A lábról induló sárkányrepülő eszköz oktatói tevékenységet végezni kívánó személynek az 1.11. pontban meghatározott képzés keretén belül a következő ismereteket kell megszereznie:

2.1.1. repüléstechnika,

2.1.2. vészhelyzetek felismerése és elhárítása,

2.1.3. tanulási és tanítási ismeretek, oktatói módszertan.

2.2. Ha a növendék rendelkezik más légitársaságon való oktatásra jogosító hatályos repülésoktatói jogosítással vagy más repülőeszközön való oktatásra jogosító hatályos oktatói jogosultsággal, akkor a tanítási és tanulási ismeret oktatása elhagyható.

3. A lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

A lábról induló sárkányrepülő eszköz tandempilóta tevékenységet végezni kívánó személynek az 1.11. pontban meghatározott képzés keretén belül a következő ismereteket kell megszereznie:

3.1. repüléstechnika,

3.2. vészhelyzetek felismerése és elhárítása,

3.3. az utas tájékoztatására vonatkozó és kommunikációs ismeretek.

9. melléklet az 53/2016. (XII. 16.) NFM rendelethez

Siklóernyős oktatói és tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

1. A siklóernyős oktatói és tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

Elméleti és gyakorlati képzés

A siklóernyős oktatói vagy tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzést biztosító tanfolyam tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

- 1.1. aerodinamika,
- 1.2. meteorológia,
- 1.3. elsősegélynyújtási ismeretek,
- 1.4. légi jog, beleértve a légterekre és a repülési szabályokra vonatkozó ismereteket,
- 1.5. siklóernyőzés elmélete,
- 1.6. repüléstechnika,
- 1.7. siklóernyős felszerelés ismerete,
- 1.8. a vészhelyzetek felismerése és elhárítása,
- 1.9. navigáció,
- 1.10. természet- és környezetvédelem,
- 1.11. a végezni kívánt oktatói vagy tandempilóta tevékenységnek megfelelő elméleti és gyakorlati képzés a 2. vagy 3. pontban meghatározottak szerint.

2. A siklóernyős oktatói tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

2.1. Általános képzési követelmények

A siklóernyős oktatói tevékenységet végezni kívánó személynek az 1.11. pontban meghatározott képzés keretén belül a következő ismereteket kell megszereznie:

- 2.1.1. siklóernyős felszereléssel kapcsolatos ismeretek,
- 2.1.2. indítási módok, repüléstechnika,
- 2.1.3. vészhelyzetek felismerése és elhárítása,
- 2.1.4. tanulási és tanítási ismeretek, oktatói módszertan.

2.2. Ha a növendék rendelkezik más légi járművön való oktatásra jogosító hatályos repülésoktatói jogosítással vagy más repülőeszközön való oktatásra jogosító hatályos oktatói jogosultsággal, akkor a tanítási és tanulási ismeret oktatása elhagyható.

2.3. Speciális képesítési követelmények

2.3.1. Az egyes siklóernyős képzések oktatásához a siklóernyős oktatói tevékenység végzésére jogosító tanúsítvánnyal rendelkező személynek az oktatni kívánt siklóernyős képzésre vonatkozó speciális ismeretekkel és tapasztalattal is kell rendelkeznie.

2.3.2. A képző szervezet az üzemeltetési kézikönyvében határozza meg a 2.3.1. pontban meghatározott speciális ismereti és tapasztalati követelményeket. Az így meghatározott követelményeknek biztosítaniuk kell, hogy az oktató biztonságosan végre tudja hajtani az oktatási feladatot.

2.3.3. Az oktatói megbízás kiadásához és folyamatosságának fenntartásához a képző szervezetnek meg kell győződnie arról, hogy a siklóernyős oktatói jogosítás engedélyese rendelkezik az oktatni kívánt siklóernyős képzéshez szükséges speciális ismeretekkel és tapasztalattal.

3. A siklóernyős tandempilóta tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

3.1. A siklóernyős tandempilóta tevékenységet végezni kívánó személynek az 1.11. pontban meghatározott képzés keretén belül a következő ismereteket kell megszereznie:

3.1.1. siklóernyős felszereléssel kapcsolatos ismeretek,

3.1.2. indítási módok, repüléstechnika,

3.1.3. vészhelyzetek felismerése és elhárítása,

3.1.4. az utas tájékoztatására vonatkozó és kommunikációs ismeretek.

3.2. A képzésnek az alábbiak közül egy siklóernyő típusra kell vonatkoznia:

3.2.1. lábról indítható motor nélküli tandem siklóernyő,

3.2.2. lábról indítható segédmotoros tandem siklóernyő,

3.2.3. trájkos segédmotoros tandem siklóernyő.

10. melléklet az 53/2016. (XII. 16.) NFM rendelethez

Ejtőernyős oktatói és tandemugró tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

1. Az ejtőernyős oktatói és tandemugró tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

Elméleti és gyakorlati képzés

Az ejtőernyős oktatói vagy tandemugró tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzést biztosító tanfolyam tematikájának legalább a következő témakörökre kell kiterjednie:

- 1.1. aerodinamika,
- 1.2. meteorológia,
- 1.3. elsősegélynyújtási ismeretek,
- 1.4. légi jog,
- 1.5. ejtőernyőzés elmélete,
- 1.6. ejtőernyős felszerelés ismerete,
- 1.7. a vészhelyzetek felismerése és elhárítása,
- 1.8. a végezni kívánt oktatói vagy tandemugró tevékenységnek megfelelő elméleti és gyakorlati képzés a 2. vagy 3. pontban meghatározottak szerint.

2. Az ejtőernyős oktatói tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

2.1. Általános képzési követelmények

Az ejtőernyős oktatói tevékenységet végezni kívánó személynek az 1.8. pontban meghatározott képzés keretén belül tanulási és tanítási ismeretekre, valamint oktatói módszertanra vonatkozó ismereteket kell megszereznie.

2.2. Ha a növendék rendelkezik más légi járművön való oktatásra jogosító hatályos repülésoktatói jogosítással vagy más repülőeszközön való oktatásra jogosító hatályos oktatói jogosultsággal, akkor a tanítási és tanulási ismeret oktatása elhagyható.

2.3. Speciális képesítési követelmények

2.3.1. Az egyes ejtőernyős ugrás típusok oktatásához az ejtőernyős oktatói tevékenység végzésére jogosító tanúsítvánnyal rendelkező személynek az oktatni kívánt ugrás típusra vonatkozó speciális ismeretekkel és tapasztalattal is kell rendelkeznie.

2.3.2. A képző szervezet az üzemeltetési kézikönyvében határozza meg a 2.3.1. pontban meghatározott speciális ismereti és tapasztalati követelményeket. Az így meghatározott követelményeknek biztosítaniuk kell, hogy az oktató biztonságosan végre tudja hajtani az oktatási feladatot.

2.3.3. Az oktatói megbízás kiadásához és folyamatosságának fenntartásához a képző szervezetnek meg kell győződnie arról, hogy az ejtőernyős oktatói jogosítás engedélyese rendelkezik az oktatni kívánt ejtőernyős ugráshoz szükséges speciális ismeretekkel és tapasztalattal.

3. Az ejtőernyős tandemugró tevékenység végzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati képzés, valamint elméleti és gyakorlati vizsga témakörei

Az ejtőernyős tandemugró tevékenységet végezni kívánó személynek az 1.8. pontban meghatározott képzés keretén belül a következő ismereteket kell megszereznie:

- 3.1. tandemugrás végrehajtása és a használandó felszereléssel kapcsolatos ismeretek,
- 3.2. kommunikáció tandem ugrás során, a tandemugró felkészítése,
- 3.3. tandemugrás során kialakuló veszélyhelyzetek felismerése és elhárítása.

11. melléklet az 53/2016. (XII. 16.) NFM rendelethez

Az e rendelet alapján kiadható szakszolgálati engedélyhez, jogosításhoz vagy tanúsítványhoz kapcsolódó képzést végző képző szervezetre vonatkozó követelmények

1. Szervezeti követelmények

1.1. VEZETŐSÉG

1.1.1. A képző szervezetnek rendelkeznie kell **felelős vezetővel**, aki a szervezet felhatalmazása alapján felel azért, hogy minden képzési kötelezettséget finanszírozzanak és e rendelet előírásainak megfelelően valósítsanak meg.

1.1.2. A képző szervezetnek ki kell neveznie egy **képzésvezetőt**, aki felelős annak biztosításáért, hogy a szervezet a képzési szervezetre vonatkozó követelményeknek megfelel. A képzésvezetőnek rendelkeznie kell a szervezet tevékenységének megfelelő szakszolgálati engedélyekhez vagy szakszolgálati engedély nélkül végezhető tevékenységhez kapcsolódó képzésben oktatóként szerzett széles körű tapasztalattal és vezetői képességekkel.

1.1.3. **A felelős vezető és a képzésvezető ugyanaz a személy is lehet**, ha egyaránt teljesíti a 1.1.1. és az 1.1.2. alpontban meghatározott követelményeket is. Ha a felelős vezető és a képzésvezető nem ugyanaz a személy, akkor a képzésvezető a felelős vezetővel alárendelt viszonyban végzi a tevékenységét.

1.1.4. Ha a képző szervezet több légi jármű-kategóriában nyújt képzést, akkor légi jármű-kategóriánként külön képzésvezető is kinevezhető.

1.2. OKTATÓK

1.2.1. A képző szervezetnek rendelkeznie kell megfelelő számú oktatóval a tervezett képzés végrehajtásához.

1.2.2. Az elméleti képzést végző oktatónak rendelkeznie kell az általa végzett képzésnek megfelelő, e rendelet szerinti szakszolgálati engedéllyel és oktatói jogosítással vagy az oktatói témakörnek megfelelő szakmai képesítéssel.

1.2.3. A gyakorlati oktatónak rendelkeznie kell az általa végzett képzésnek megfelelő, e rendelet szerinti szakszolgálati engedéllyel és oktatói jogosítással vagy a szakszolgálati engedély nélkül végezhető oktatói tevékenységek esetében teljesíteniük kell az oktatói megbízás kiadásának e rendeletben előírt feltételeit.

1.2.4. A képző szervezet, miután meggyőződött az oktató képességeiről, megbízást ad ki az oktató számára, amelyben rögzíti, hogy az oktató mely oktatási tevékenység végzésére jogosult a szervezet nevében.

1.2.5. A megbízásnak tartalmaznia kell az oktató személyes adatait, a megbízást kiadó képző szervezet megnevezését, valamint annak meghatározását, hogy az oktató a megbízással mely oktatási tevékenység végzésére jogosult a szervezet nevében.

1.2.6. Amennyiben az oktatói megbízással rendelkező személy az e rendeletben foglalt követelményeket nem teljesíti, a képző szervezet a megbízást visszavonja.

1.3. VIZSGÁZTATÓK

1.3.1. Amennyiben a képző szervezet jogosult elméleti vagy gyakorlati vizsgáztatásra, a képző szervezetnek rendelkeznie kell megfelelő számú elméleti vagy gyakorlati vizsgáztatóval a tervezett vizsgáztatás végrehajtásához.

1.3.2. A vizsgáztatóknak teljesíteniük kell a vizsgáztatói megbízás kiadásának e rendeletben előírt feltételeit.

1.3.3. A képző szervezet, miután meggyőződött a vizsgáztató képességeiről, megbízást ad ki a vizsgáztató számára, amelyben rögzíti, hogy a vizsgáztató mely vizsgáztatási tevékenység végzésére jogosult a szervezet nevében.

1.3.4. A megbízásnak tartalmaznia kell a vizsgáztató személyes adatait, a megbízást kiadó képző szervezet megnevezését, valamint annak meghatározását, hogy a vizsgáztató a megbízással mely vizsgáztatási tevékenység végzésére jogosult a szervezet nevében.

1.3.5. Amennyiben a vizsgáztatói megbízással rendelkező személy az e rendeletben foglalt követelményeket nem teljesíti, a képző szervezet a megbízást visszavonja.

1.4. AZ ELMÉLETI KÉPZÉS VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK

1.4.1. Az elméleti képzés megtartásához a képző szervezetnek rendelkeznie kell a mindenkori növendéklétszámnak megfelelő számú és méretű tanteremmel és az oktatási módszerek megfelelő bemutató felszereléssel.

1.4.2. A képző szervezetnek biztosítania kell a növendékek számára az elméleti képzés témaköreit lefedő tankönyveket vagy jegyzeteket.

1.5. A GYAKORLATI KÉPZÉS VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK

1.5.1. A képző szervezetnek biztosítania kell, hogy a végzett képzésnek megfelelően rendelkezésre álljanak a gyakorló repülések vagy ugrások végrehajtásához szükséges helyiségek, eszközök, berendezések és információk. Ide tartoznak például a légiforgalmi térképek, naprakész légiforgalmi tájékoztató adatok, meteorológiai adatok, kommunikációs eszközök, repülésbiztonsággal kapcsolatos dokumentumok, eligazító terem vagy öltöző.

1.5.2. A képző szervezetnek gondoskodnia kell a végzett képzési feladatnak és a képzés során használt légijárműnek vagy repülőeszköznek megfelelő, a gyakorlati képzés végrehajtásához szükséges repülőtér vagy oktatási helyszín rendelkezésre állásáról.

1.5.3. A képző szervezetnek biztosítania kell, hogy a képzés során rendelkezésre álljon a képzés céljának megfelelő légijármű vagy repülőeszköz. Ha a légijármű vagy a repülőeszköz nem a képző szervezet tulajdona, akkor a képző szervezetnek be kell szereznie a tulajdonos hozzájáruló nyilatkozatát a légijármű vagy a repülőeszköz képzési tevékenységre való használatához.

1.5.4. A repülőgépen, a helikopteren, a vitorlázó repülőgépen, a segédmotoros vitorlázó repülőgépen, a léghajón, a helyből felszálló repülőgépen, az ultralight repülőgépen, az autogiron végzett képzés során használt légijárműnek duplikált elsődleges kormányzervekkel kell rendelkeznie, amelyet az oktató és a növendék egyidejűleg használhat. Átadható kormányzervvel rendelkező légijármű nem tekinthető megfelelő légijárműnek. A végzett képzési feladatnak megfelelően a képző szervezetnek rendelkeznie kell olyan légijárművel is, amely alkalmas az átesések, a dugóhúzó és más repülési vészhelyzetek elkerülésének bemutatására.

1.5.5. Repülőgépen, helikopteren, vitorlázó repülőgépen, segédmotoros vitorlázó repülőgépen, léghajón, helyből felszálló repülőgépen, ultralight repülőgépen, autogiron vagy motoros sárkányrepülő eszközön végzett képzés során csak a képző szervezet kézikönyveiben meghatározott légijárművet vagy repülőeszközt lehet használni.

1.5.6. A gyakorlati képzés során csak olyan repülésszimulációs oktatóeszköz alkalmazható, amelyet a képző szervezet kézikönyve az adott képzéshez meghatároz. Repülésszimulációs oktatóeszköz akkor használható gyakorlati képzésre, ha a képző szervezet igazolta a légiközlekedési hatóság felé az alábbiakat:

1.5.6.1. a repülésszimulációs oktatóeszköz képességei lehetővé teszik a végzendő képzés végrehajtását,

1.5.6.2. a használt repülésszimulációs oktatóeszközök teljesítik e rendelet vonatkozó követelményeit,

1.5.6.3. teljes repülőgép-szimulátorok (FFS) esetén azt, hogy a teljes repülőgép-szimulátor megfelelően jeleníti meg az oktatott légijárműtípust,

1.5.6.4. a képző szervezet rendelkezik a repülésszimulációs oktatóeszköz változtatásainak kielégítő mértékű figyelemmel kísérésére és annak biztosítására szolgáló rendszerrel, hogy ezek a változtatások nem befolyásolják a képzés helytállóságát.

1.6. NYILVÁNTARTÁSOK

1.6.1. A képző szervezetnek a következő nyilvántartásokat kell vezetnie:

1.6.1.1. a képző szervezet által végzett elméleti képzés helyszíne, időpontja, témaköre, az oktató adatai és jelenléti ív a résztvevő növendékekről,

1.6.1.2. a képző szervezet által végzett elméleti vizsgáztatás helyszíne, időpontja, a vizsgakérdések, a vizsgáztató adatai, a növendékek által kitöltött megoldó lapok és az értékelés dokumentumai,

1.6.1.3. a képző szervezet által végzett gyakorlati képzés helyszíne vagy útvonala, a fel- és a leszállás vagy a képzési feladat végrehajtásának időpontja, a végrehajtott feladat és a végrehajtás oktató általi értékelése, az oktató adatai, a növendék adatai, valamint a képzési feladat során használt légijármű, repülőeszköz vagy repülésszimulációs oktatóeszköz adatai,

1.6.1.4. az oktatók által rendszeresen összeállított részletes előmeneteli beszámolók az elméleti felmérésekkel és az időszakos minősítő repülések dokumentációjával,

1.6.1.5. a növendékek személyi nyilvántartása, amely a növendék személyes adatainak kezeléséhez való hozzájárulását kifejező nyilatkozatával együtt tartalmazza a növendék személyes adatait, az orvosi minősítések és a már megszerzett szakszolgálati engedélyek másolatát, valamint a képző szervezetnél végzett vagy folyamatban lévő képzések típusát, kezdési és befejezési időpontját, valamint a részükre kiadott tanúsítványokat,

1.6.1.6. az oktatók és vizsgáztatók személyi nyilvántartása, amely az oktató és a vizsgáztató személyes adatainak kezeléséhez, valamint a vizsgáztató nyilvántartásban szereplő adatainak közzétételéhez való hozzájárulását kifejező nyilatkozatával együtt tartalmazza az oktatók és a vizsgáztatók személyes adatait, a hatályos orvosi minősítéseik és a szakszolgálati engedélyeik vagy a szakmai képesítéseik másolatát, a képző szervezet által kiállított oktatói és vizsgáztatói megbízásokat, valamint a szervezet által az oktatók és a vizsgáztatók részére nyújtott belső képzéseken való részvételre vonatkozó információkat.

1.6.2. Az 1.6.1.1.-1.6.1.5. alpontban meghatározott nyilvántartásokat a képzés befejezésétől számított legalább 5 évig kell megőrizni. Az 1.6.1.6. alpontban meghatározott nyilvántartást az oktatónak vagy a vizsgáztatónak a képző szervezetnél végzett oktatói vagy vizsgáztatói tevékenysége alatt és annak megszűnését követően legalább 5 évig kell megőrizni.

1.6.3. A képző szervezetnek a nyilvántartások létrehozása, vezetése és megőrzése során gondoskodnia kell a nyilvántartások és a bennük szereplő adatok védelméről és biztonságáról.

1.6.4. Az 1.6.1.1.-1.6.1.5. alpontban meghatározott nyilvántartások formátumát és a kezelésükre vonatkozó eljárásokat a képzési kézikönyvben, az 1.6.1.6. alpontban meghatározott nyilvántartások formátumát és a kezelésükre vonatkozó eljárásokat az üzemeltetési kézikönyvben meg kell határozni.

1.7. BELSŐ KÉPZÉS

1.7.1. A képző szervezetnek belső képzést kell tartania az újonnan megbízott oktatók, vizsgáztatók vagy képzésvezető részére

1.7.1.1. a szervezet felépítéséről, működéséről és kézikönyveiről,

1.7.1.2. a vonatkozó jogszabályok által meghatározott követelményekről,

1.7.1.3. a képzési módszertanról,

1.7.1.4. a repülésbiztonsági tapasztalatokról.

1.7.2. A képző szervezetnek évente legalább egy alkalommal ismeretfrissítő belső képzést kell tartania az oktatók, vizsgáztatók és a képzésvezető részére az 1.7.1. alpontban meghatározott témakörökben. Az ismeretfrissítő képzés során figyelembe kell venni az előző képzés óta bekövetkezett változásokat is.

1.8. KÉPZÉSI KÉZIKÖNYV ÉS ÜZEMELTETÉSI KÉZIKÖNYV

1.8.1. A képző szervezetnek képzési és üzemeltetési kézikönyvekkel kell rendelkeznie.

1.8.2. A képző szervezetnek hozzáférhetővé kell tennie az oktatók, a vizsgáztatók, a képzésvezető és ahol szükséges, a növendékek számára azokat az információkat, amelyeket a képzési kézikönyv, az üzemeltetési kézikönyv és a képző szervezet képzési engedélye tartalmaz.

1.8.3. A képzési és az üzemeltetési kézikönyv egységes szerkezetben is elkészíthető, ha abban mindkét kézikönyv kötelező tartalmi elemei szerepelnek. Ebben az esetben a kézikönyvnek tartalmaznia kell egy olyan hivatkozás jegyzéket, amely bemutatja, hogy az e mellékletben meghatározott kötelező tartalmi elem a kézikönyv mely fejezetében került kifejtésre.

1.8.4. Az 1178/2011/EU bizottsági rendelet szerinti képzési engedéllyel rendelkező képző szervezetnek e rendelet szerinti képzési és üzemeltetési kézikönyvének csak az 1178/2011/EU bizottsági rendelet szerint kidolgozott kézikönyvtől való eltéréseket kell tartalmaznia.

1.8.5. A képzési kézikönyvnek tartalmaznia kell a képzési szakaszokra vonatkozó elvárásokat, a képzési szakasz célkitűzését és az annak eléréséhez teljesítendő képzési célokat, amelyeket a növendékeknek teljesíteniük kell. A képzési kézikönyvnek a 2. pontban meghatározott részekből kell állnia és az ott meghatározottakat kell tartalmaznia.

1.8.6. Az üzemeltetési kézikönyvnek a 3. pontban meghatározott részekből kell állnia és az ott meghatározottakat kell tartalmaznia. Ha a légi jármű vagy repülőeszköz üzemen tartó szervezetének üzemen tartási kézikönyve tartalmazza a vonatkozó témakört, akkor a képző szervezet üzemeltetési kézikönyvének az üzemen tartási kézikönyv megfelelő részére való hivatkozást kell tartalmaznia.

2. A képzési kézikönyv

1. rész – Képzési terv

A tanfolyam célja	Annak bemutatása, hogy az adott képzés elvégzésével a növendék milyen képességekre tehet szert.
A tanfolyamra jelentkezés követelményei	E rendeletben előírt előfeltételek és a képző szervezet által meghatározott egyéb követelmények, beleértve a nyelvismeretre, valamint a matematikai és a fizikai alapismeretekre vonatkozó elvárásokat.
Korábbi tapasztalat, képzés és képesítés beszámítása	A korábbi tapasztalat, képzés és képesítés beszámítására vonatkozó eljárás.

Képzési tematika és annak időbeosztása	Az elméleti és a gyakorlati képzés menete a 2., 3. és 4. részben részletezett feladatokra és tantárgyakra való hivatkozással.
	Az elméleti képzés, a repülésszimulációs oktatóeszközön való gyakorlás és a repülési képzés összehangolása, abból a célból, hogy a repülési feladatok végrehajtásakor a növendékek már képesek legyenek alkalmazni a kapcsolódó elméleti képzésen szerzett és a repülésszimulációs oktatóeszközön végzett gyakorlás során szerzett ismereteiket.
A képzés nyilvántartása	Az e melléklet 1.6.1.1, 1.6.1.3. és 1.6.1.5. alpontjában meghatározott nyilvántartások formátuma és a kezelésükre vonatkozó eljárások, beleértve: <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="493 611 1018 645">- a nyilvántartások vezetésének módja, <li data-bbox="493 680 1150 714">- a nyilvántartások bejegyzéseinek egységesítése, <li data-bbox="493 750 1043 784">- szabályok a nyilvántartások védelmére, <li data-bbox="493 819 1458 898">- felelős személyek a nyilvántartások és a növendékek repülési naplójának ellenőrzésére, <li data-bbox="493 934 1254 967">- a nyilvántartások ellenőrzésének jellege és gyakorisága, <li data-bbox="493 1003 1118 1037">- a nyilvántartások tárolásának helye és módja.
Vészhelyzeti képzés	A vészhelyzet esetén alkalmazandó eljárásokról szóló képzés.
Előmenetel ellenőrzése és vizsgák	A 115. § (3) bekezdésében meghatározott vizsgaszabályzat abban az esetben, ha a képző szervezet végzi az elméleti vizsgáztatást.
	Az elméleti és a gyakorlati képzés során az előmenetel ellenőrzésére szolgáló elméleti felmérők és időszakos minősítő repülések ütemezése, lefolytatása, értékelése és dokumentálása.
	Oktató felhatalmazása az időszakos minősítő repülés lefolytatására.
	A sikertelen elméleti vagy gyakorlati vizsga megismétlése előtt elvégzendő ismeret-megújító képzésre vonatkozó szabályok.
	Az e melléklet 1.6.1.2. és 1.6.1.4. alpontjában meghatározott nyilvántartások formátuma és a kezelésükre vonatkozó eljárások, beleértve: <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="493 1572 1018 1606">- a nyilvántartások vezetésének módja, <li data-bbox="493 1641 1150 1675">- a nyilvántartások bejegyzéseinek egységesítése, <li data-bbox="493 1711 1043 1744">- szabályok a nyilvántartások védelmére, <li data-bbox="493 1780 1177 1814">- felelős személyek a nyilvántartások ellenőrzésére, <li data-bbox="493 1850 1254 1883">- a nyilvántartások ellenőrzésének jellege és gyakorisága.
A képzés hatékonysága	Belső visszacsatolási rendszer a képzési hiányosságok felfedezésére. A nem megfelelő előmenetel megállapítása (egyéni növendékekre vonatkozóan).

Intézkedések a nem megfelelő előmenetel kijavítására.
Az oktatóváltás szabályai.
Az oktatóváltás lehetséges maximális száma egy növendékre vonatkozóan.
Fegyelmi intézkedések.
Növendék képzésből való felfüggesztésének eljárása.
Az előzőek dokumentálása.

2. rész – Eligazítás és repülési feladatok

Repülési feladatok hivatkozási listája	A repülési feladatok jegyzéke.
Repülési feladatok	Valamennyi repülési feladat tartalmának részletes leírása a végrehajtás sorrendjében.
A tanfolyam felépítése - a képzés szakaszai	A képzés szakaszokra bontása és az egyes repülési feladatok szakaszokba való besorolása, valamint annak bemutatása, hogy a szakaszokra bontás és a feladatok sorrendje biztosítja a legmegfelelőbb tanulási sorrendet és azt, hogy a vészhelyzeti képzés feladatait megfelelő gyakorisággal ismétlik. Az egyes szakaszokra és feladatokra fordítandó óraszám meghatározása, valamint az előmenetel ellenőrzésének ütemezése.
A növendék előmenetele	A képzés egyes szakaszaira meghatározott, az adott szakasz lezárásához és a képzés következő szakaszának megkezdéséhez szükséges elvárt színvonal és jártassági szintek meghatározása. A leírásnak tartalmaznia kell órákban megadva a minimális tapasztalati követelményeket, az adott gyakorlatok megfelelő módon való végrehajtását a jelentős feladatok (pl. egyedülrepülés, éjszakai repülés) megkezdése előtt.
Oktatói módszerek	A képzési szervezet követelményei, különösen a következőkre vonatkozóan: repülés előtti és utáni eligazítás, a tematika és a részletes képzési előírások követése, az egyedülrepülésre való felhatalmazások stb.

3. rész – Képzés repülésszimulációs oktatóeszközön

A 2. részre meghatározott felépítés szerint kell kidolgozni.

4. rész – Elméleti képzés

Az elméleti képzés felépítése	A képzés rendszerének leírása, amely meghatározza valamennyi tantárgyat, a hozzájuk kapcsolódó oktatási időket és a tantárgyi bontást, valamint bemutat egy példát a képzés beosztására. Távoktatás esetén a távoktatáshoz kapcsolódó eljárások.
Óravázlatok	A tantárgyak témaköreinek részletes leírása.
Oktatási anyag	Az oktatáshoz szükséges oktatási segédletek meghatározása (pl. tananyagok, oktatási kézikönyv hivatkozások, gyakorlatok, önképzés anyagai, demonstrációs segédeszközök).

A növendék előmenetele

A képzés egyes szakaszaira meghatározott, az adott szakasz lezárásához és a képzés következő szakaszának megkezdéséhez szükséges elvárt színvonal és teljesítési szintek meghatározása.

Az elméleti vizsgára bocsátás feltételei.

Abban az esetben követendő eljárás, ha a növendék a képzés bármely szakaszában megkövetelt ismereteket nem teljesítette, beleértve az esetlegesen szükséges kiegészítő képzésre vonatkozó, elfogadott képzési tervet.

3. Az üzemeltetési kézikönyv

1. Általános rész

1.1. Tartalomjegyzék, érvényes oldalak jegyzéke, módosítások jegyzéke

1.2. Szervezeti felépítés

1.3. A személyzet feladatai és felelősségei

1.4. A légiközlekedési hatóság előzetes jóváhagyása nélkül bevezethető változásokra vonatkozó eljárás, amelynek tartalmaznia kell a változás bevezetésének eljárását és a légiközlekedési hatóság értesítésének módját és tartalmát

1.5. Repülések jóváhagyása, felhatalmazás repülésre

1.6. Repülési feladatok előkészítése

1.7. A légi jármű vagy repülőeszköz parancsnoka

1.8. A parancsnokpilóta felelőssége

1.9. Utasok szállítása képzési feladatok során

1.10. A légi jármű vagy repülőeszköz dokumentációja

1.11. A légi jármű vagy repülőeszköz üzemben tartásával kapcsolatos dokumentumok megőrzése

1.12. Az e melléklet 1.6.1.6. alpontjában meghatározott nyilvántartások formátuma és a kezelésükre vonatkozó eljárások, beleértve a nyilvántartások tárolásának helyét és módját

1.13. Repülési szolgálati idő és repülési időkorlátozások (repülésoktatók, vizsgáztatók és növendékek)

1.14. Pihenési idők (repülésoktatók, vizsgáztatók és növendékek)

1.15. Repülésoktatók, vizsgáztatók és növendékek repülési naplónak kitöltési eljárásai

1.16. Repüléstervezés (általános)

1.17. Biztonság (általános) – biztonsági felszerelések, rádiós figyelő szolgálat, veszélyek, balesetek és események (beleértve a jegyzőkönyveket), biztonsági pilóták, stb.

2. Műszaki rész

2.1. A légi járművek vagy repülőeszközök leírása

2.2. A légi járművek vagy repülőeszközök kiszolgálása

2.3. Vészhelyzeti eljárások

2.4. Rádió és rádió navigációs berendezések

2.5. Megengedett eltérések [ha rendelkezésre áll, a minimálisan szükséges berendezések alaplístájára (Master Minimum Equipment List – MMEL) alapozva]

3. Útvonal

3.1. Teljesítmény (jogi szabályozás, felszállás, útvonal, leszállás stb.)

3.2. Repüléstervezés (üzemanyag, olaj, minimális biztonságos magasság, navigációs berendezések stb.)

3.3. Terhelés (loadsheets, súly, súlypont, korlátozások)

3.4. Időjárás minimumok (repülésoktatókra és növendékekre vonatkozóan, a képzés különböző szakaszaiban)

3.5. Képzési útvonalak és területek

4. A személyzet képzése

4.1. A személyzet képzéséért felelős személy kijelölése

4.2. Az e melléklet 1.7.1. alpontjában meghatározott belső képzés, értékelés

4.3. Az e melléklet 1.7.2. alpontjában meghatározott ismeretfrissítő képzés, értékelés

4.4. Oktatók és a vizsgáztatók megbízása, az oktatói és a vizsgáztatói megbízás kiadásának feltételei

12. melléklet az 53/2016. (XII. 16.) NFM rendelethez

A repülésüzemi tiszt képző szervezetre vonatkozó követelmények

1. Szervezeti követelmények

1.1. VEZETŐSÉG

1.1.1. A képző szervezetnek rendelkeznie kell felelős vezetővel, aki a szervezet felhatalmazása alapján felel azért, hogy minden képzési kötelezettséget finanszírozzanak és e rendelet előírásainak megfelelően valósítsanak meg.

1.1.2. A képző szervezetnek ki kell neveznie egy képzésvezetőt, aki felelős annak biztosításáért, hogy a szervezet a képzési szervezetre vonatkozó követelményeknek megfelel. A képzésvezetőnek rendelkeznie kell a szervezet tevékenységének megfelelő repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedélyekhez kapcsolódó képzésben oktatóként szerzett széles körű tapasztalattal és vezetői képességekkel.

1.1.3. A felelős vezető és a képzésvezető ugyanaz a személy is lehet, ha egyaránt teljesíti a 1.1.1. és az 1.1.2. alpontban meghatározott követelményeket is. Ha a felelős vezető és a képzésvezető nem ugyanaz a személy, akkor a képzésvezető a felelős vezetővel alárendelt viszonyban végzi a munkáját.

1.2. OKTATÓK

1.2.1. A képző szervezetnek rendelkeznie kell megfelelő számú oktatóval a tervezett képzés végrehajtásához.

1.2.2. Az elméleti képzést végző oktatónak rendelkeznie kell az általa végzett képzésnek megfelelő repülésüzemi tiszt szakszolgálati engedéllyel vagy az oktatót témakörnek megfelelő szakmai képesítéssel.

1.2.3. A képző szervezet, miután meggyőződött az oktató képességeiről, megbízást ad ki oktatói számára.

1.2.4. A megbízásnak tartalmaznia kell az oktató személyes adatait, a megbízást kiadó képző szervezet megnevezését, valamint annak meghatározását, hogy az oktató a megbízással mely oktatási tevékenység végzésére jogosult a szervezet nevében.

1.2.5. Amennyiben az oktatói megbízással rendelkező személy az e rendeletben foglalt követelményeket nem teljesíti, a képző szervezet a megbízást visszavonja.

1.3. VIZSGÁZTATÓK

1.3.1. Elméleti vizsgáztatásra a képző szervezetnek rendelkeznie kell megfelelő számú elméleti vizsgáztatóval a tervezett vizsgáztatás végrehajtásához.

1.3.2. A vizsgáztatóknak teljesíteniük kell a vizsgáztatói megbízás kiadásának e rendeletben előírt feltételeit.

1.3.3. A képző szervezet, miután meggyőződött a vizsgáztató képességeiről, megbízást ad ki a vizsgáztató számára.

1.3.4. A megbízásnak tartalmaznia kell a vizsgáztató személyes adatait, a megbízást kiadó képző szervezet megnevezését, valamint annak meghatározását, hogy a vizsgáztató a megbízással mely vizsgáztatási tevékenység végzésére jogosult a szervezet nevében.

1.3.5. Amennyiben a vizsgáztatói megbízással rendelkező személy az e rendeletben foglalt követelményeket nem teljesíti, a képző szervezet a megbízást visszavonja.

1.4. AZ ELMÉLETI KÉPZÉS VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKÉSGES FELTÉTELEK

1.4.1. Az elméleti képzés megtartásához a képző szervezetnek rendelkeznie kell a mindenkori növendéklétszámnak megfelelő számú és méretű tanteremmel és az oktatási módszerek megfelelő bemutató felszereléssel.

1.4.2. A képző szervezetnek biztosítania kell a növendékek számára az elméleti képzés témaköreit lefedő tankönyveket vagy jegyzeteket.

1.4.3. A képző szervezetnek biztosítania kell, hogy a végzett képzésnek megfelelően rendelkezésre álljanak a gyakorló feladatok végrehajtásához szükséges helyiségek, eszközök, berendezések és információk.

1.5. NYILVÁNTARTÁSOK

1.5.1. A képző szervezetnek a következő nyilvántartásokat kell vezetnie:

1.5.1.1. a képző szervezet által végzett elméleti képzés helyszíne, időpontja, témaköre, az oktató adatai és jelenléti ív a résztvevő növendékekről,

1.5.1.2. a képző szervezet által végzett elméleti vizsgáztatás helyszíne, időpontja, a vizsgakérdések, a vizsgáztató adatai, a növendékek által kitöltött megoldó lapok és az értékelés dokumentumai,

1.5.1.3. az oktatók által rendszeresen összeállított részletes előmeneteli beszámolók az elméleti felmérőkkel,

1.5.1.4. a növendékek személyi nyilvántartása, amely a növendék személyes adatainak kezeléséhez való hozzájárulását kifejező nyilatkozatával együtt tartalmazza a növendék személyes adatait, valamint a képző szervezetnél végzett vagy folyamatban lévő képzések típusát, kezdési és befejezési időpontját, valamint a részükre kiadott tanúsítványokat,

1.5.1.5. az oktatók és a vizsgáztatók személyi nyilvántartása, amely az oktató és a vizsgáztató személyes adatainak kezeléséhez, valamint a vizsgáztató nyilvántartásban szereplő adatainak közzétételéhez való hozzájárulását kifejező nyilatkozatával együtt tartalmazza az oktatók és a vizsgáztatók személyes adatait, a szakszolgálati engedélyeik vagy a szakmai képesítéseik másolatát, a képző szervezet által kiállított oktatói és vizsgáztatói megbízásokat, valamint a szervezet által az oktatók és a vizsgáztatók részére nyújtott belső képzéseken való részvétellel kapcsolatos információkat.

1.5.2. Az 1.5.1.1.-1.5.1.4. alpontban meghatározott nyilvántartásokat a képzés befejezésétől számított legalább 5 évig kell megőrizni. Az 1.5.1.5. alpontban meghatározott nyilvántartást az oktatónak vagy a vizsgáztatónak a képző szervezetnél végzett oktatási vagy vizsgáztatói tevékenysége alatt és annak megszűnését követően legalább 5 évig kell megőrizni.

1.5.3. A képző szervezetnek a nyilvántartások létrehozása, vezetése és megőrzése során gondoskodnia kell a nyilvántartások és a bennük szereplő adatok védelméről és biztonságáról.

1.5.4. Az 1.5.1. alpontban meghatározott nyilvántartások formátumát és a kezelésükre vonatkozó eljárásokat a képző szervezet kézikönyvében meg kell határozni.

1.6. BELSŐ KÉPZÉS

1.6.1. A képző szervezetnek belső képzést kell tartania az újonnan megbízott oktatók, vizsgáztatók vagy képzésvezető részére

1.6.1.1. a szervezet felépítéséről, működéséről és kézikönyveiről,

1.6.1.2. a vonatkozó jogszabályok által meghatározott követelményekről,

1.6.1.3. a képzési módszertanról,

1.6.1.4. a repülésbiztonsági tapasztalatokról.

1.6.2. A képző szervezetnek évente legalább egy alkalommal ismeretfrissítő belső képzést kell tartania az oktatók, a vizsgáztatók és a képzésvezető részére az 1.6.1. alpontban meghatározott témakörökben. Az ismeretfrissítő képzés során figyelembe kell venni az előző képzés óta bekövetkezett változásokat is.

1.7. A KÉPZŐ SZERVEZET KÉZIKÖNYVE

1.7.1. A képző szervezetnek kézikönyvvel kell rendelkeznie.

1.7.2. A képző szervezetnek hozzáférhetővé kell tennie az oktatók, a vizsgáztatók, a képzésvezető és ahol szükséges, a növendékek számára azokat az információkat, amelyeket a kézikönyve és a képző szervezet képzési engedélye tartalmaz.

1.7.3. A kézikönyvnek a 2. pontban meghatározott részekből kell állnia és az ott meghatározottakat kell tartalmaznia.

2. A képző szervezet kézikönyve

1. Általános rész

1.1. Tartalomjegyzék, érvényes oldalak jegyzéke, módosítások jegyzéke

1.2. Szervezeti felépítés

1.3. A személyzet feladatai és felelősségei

1.4. A légiközlekedési hatóság előzetes jóváhagyása nélkül bevezethető változásokra vonatkozó eljárás, amelynek tartalmaznia kell a változás bevezetésének eljárását és a légiközlekedési hatóság értesítésének módját és tartalmát

1.5. Az e melléklet 1.5.1.5. alpontjában meghatározott nyilvántartások formátuma és a kezelésükre vonatkozó eljárások, beleértve a nyilvántartások tárolásának helyét és módját

2. A személyzet képzése

2.1. A személyzet képzéséért felelős személy kijelölése

2.2. Az e melléklet 1.6.1. alpontjában meghatározott belső képzés, értékelés

2.3. Az e melléklet 1.6.2. alpontjában meghatározott ismeretfrissítő képzés, értékelés

2.4. Oktatók és vizsgáztatók megbízása, az oktatói és a vizsgáztatói megbízás kiadásának feltételei

3. Képzési terv

A tanfolyam célja	Annak bemutatása, hogy az adott képzés elvégzésével a növendék milyen képességekre tehet szert.
A tanfolyamra jelentkezés követelményei	E rendeletben előírt előfeltételek és a képző szervezet által meghatározott egyéb követelmények, beleértve a nyelvismeretre vonatkozó elvárásokat.
Korábbi tapasztalat beszámítása	A korábbi tapasztalat beszámítására vonatkozó eljárás.
Képzési tematika és annak időbeosztása	Az elméleti képzés menete a 4. részben részletezett tantárgyakra való hivatkozással.
A képzés nyilvántartása	Az e melléklet 1.5.1.1, 1.5.1.3. és 1.5.1.4. alpontjában meghatározott nyilvántartások formátuma és a kezelésükre vonatkozó eljárások, beleértve: <ul style="list-style-type: none"> a) a nyilvántartások vezetésének módja, b) a nyilvántartások bejegyzéseinek egységesítése, c) szabályok a nyilvántartások védelmére, d) felelős személyek a nyilvántartások ellenőrzésére, e) a nyilvántartások ellenőrzésének jellege és gyakorisága, f) a nyilvántartások tárolásának helye és módja.
Előmenetel ellenőrzése és vizsgák	A 115. § (3) bekezdésében meghatározott vizsgaszabályzat abban az esetben, ha a képző szervezet végzi az elméleti vizsgáztatást. Az elméleti képzés során az előmenetel ellenőrzésére szolgáló elméleti felmérők ütemezése, lefolytatása, értékelése és dokumentálása. A sikertelen elméleti vizsga megismétlése előtt elvégzendő ismeret-megújító képzésre vonatkozó szabályok. Az e melléklet 1.5.1.2. alpontjában meghatározott nyilvántartások formátuma és a kezelésükre vonatkozó eljárások, beleértve: <ul style="list-style-type: none"> a) a nyilvántartások vezetésének módja, b) a nyilvántartások bejegyzéseinek egységesítése,

- c) szabályok a nyilvántartások védelmére,
- d) felelős személyek a nyilvántartások ellenőrzésére,
- e) a nyilvántartások ellenőrzésének jellege és gyakorisága.

A képzés hatékonysága Belső visszacsatolási rendszer a képzési hiányosságok felfedezésére.
 A nem megfelelő előmenetel megállapítása (egyéni növendékekre vonatkozóan).
 Intézkedések a nem megfelelő előmenetel kijavítására.
 Fegyelmi intézkedések.
 Növendék képzésből való felfüggesztésének eljárása.
 Az előzőek dokumentálása.

4. Elméleti képzés

Az elméleti képzés felépítése A képzés rendszerének leírása, amely meghatározza valamennyi tantárgyat, a hozzájuk kapcsolódó oktatási időket és a tantárgyi bontást, valamint bemutat egy példát a képzés beosztására. Távoktatás esetén a távoktatáshoz kapcsolódó eljárások.

Óravázlatok A tantárgyak témaköreinek részletes leírása.

Oktatási anyag Az oktatáshoz szükséges oktatási segédletek meghatározása (pl. tananyagok, oktatási kézikönyv hivatkozások, gyakorlatok, önképzés anyagai, demonstrációs segédeszközök).

A növendék előmenetele A képzés egyes szakaszaira meghatározott, az adott szakasz lezárásához és a képzés következő szakaszának megkezdéséhez szükséges elvárt színvonal és teljesítési szintek meghatározása.
 Az elméleti vizsgára bocsátás feltételei.
 Abban az esetben követendő eljárás, ha a növendék a képzés bármely szakaszában megkövetelt ismereteket nem teljesítette, beleértve az esetlegesen szükséges kiegészítő képzésre vonatkozó, elfogadott képzési tervet.